

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI: 1458

HALK KİTAPLARI : 318

Yayın Yönetmeni

Dr. Fatih KURT

Yayın Koordinatörü

Dr. Faruk GÖRGÜLÜ

Grafik Tasarım

Ali ÇINKI

Baskı Takip

İsmail DERİN

Baskı

Çağlayan Matbaacılık

Tel: (0.232) 274 22 15

1. Baskı, Aralık 2018 İzmir

ISBN 978-975-19-7071-8 (Tk.)

ISBN 978-975-19-7073-2 (2. C.)

2018-35-Y-0003-1458

Sertifika No: 12931

Eser İnceleme Komisyon Kararı

20.03.2018/06

© Diyanet İşleri Başkanlığı

İletişim

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı

Tel: (0.312) 295 72 93-94

Faks: (0.312) 284 72 88

e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Proje

Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Proje Danışmanı

Kadir DİNÇ

Cafer Tayyar DOYMAZ

Osman ALPASLAN

Proje Takip

Dr. M. Şükrü KILIÇ

Mustafa ÖLMEZ

Editör

Dr. Bilal ESEN

Son Okuma

Doç. Dr. Halil ALTUNTAŞ

Hazırlayanlar

Üzeyir ÖZTÜRK

Mahmut KAYIŞ

Dr. Bayram KÖSEOĞLU

Dr. Bilal ESEN

Dr. Yaşar Seracettin BAYTAR

Zekeriya ABDULAZİZOĞLU

Mehmet YAZICI

Hüseyin ARI

Dr. Bahattin AKBAŞ

Salih ŞENGEZER

Fatih KANCA

HÂFİZ

LAFZIN HÂMİLİ
MANANIN ÂMİLİ

KUR'AN-I KERİM'DEN
SERLEVHA AYETLER

II

DİB
YAYINLARI

ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

Sonra gizli açık her şeyi bilenin
huzuruna çıkarılacaksınız ve O size
neler yapmış olduğunuzu haber
verecektir.

Tevbe, 9/94

Mushaf sayfa no: 201

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 20. sayfa

İMAN FEDAKÂRLIK İSTER.

BİLGİ:

Tebük Gazvesi, aşırı sıcak ve kıtlıkta gerçekleşen zorlu bir seferdi. Bu sefere çıkmak maddî ve manevî imkân gerektiriyordu. İmkânı olan fakat imanı olmayan münafıklar havadan sudan bahaneler uydurup sefere çıkmadılar. Bunlar yaklaşık seksen kişiydiler. Kendileri katılmadıkları gibi başkalarının da aklını çelmeye çalıştılar. İslam ordusu Medine'ye dönünce yalan bahanelerini mazeret olarak öne sürüp af dilediler. Fakat Allah (c.c.) onların asıl niyetlerini Peygamberimize bildirdi ve özürlerinin kabul edilmeyeceğini haber verdi. Ayet, onların özürlerinin geçersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

MESAJ:

1. Allah, herkesin gerçek niyetini bilir.
2. Ömrümüzün hesabını vermek kaçınılmazdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sefer: Yolculuk, savaşa gitme.

Âlem-i Gayb: Görülemeyen, bilinemeyen âlem.

Âlem-i Şahadet: Varlıklar âlemi, görünen âlem.

Mushaf sayfa no: 202

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 19. sayfa

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ
وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ

الرَّحِيمُ

Bilmiyorlar mı ki, kullarının tövbesini kabul eden Allah'tır, sadakaları kabul eden de O'dur. Şüphesiz ki Allah, tövbe kapısını alabildiğine açık tutmaktadır, rahmetiyle her şeyi kuşatmaktadır.

Tevbe, 9/104

TÖVBEYİ VE SADAKAYI ANCAK ALLAH KABUL EDER.

BİLGİ:

Rivayete göre bu ayet Tebuk seferine katılmayan bazı sahabiler hakkında inmiştir. Onlar geçerli mazeretleri bulunmadığı hâlde sefere katılmamışlardı. Ancak pişman olup tövbe ettiler. Bir de fakirlere dağıtması için Peygamberimize sadakalar getirdiler. Bir önceki ayetin emri gereğince Hz. Peygamber sadakalarını kabul etti ve onları fakirlere dağıttı. İşte bu ayet samimi bir şekilde yapılan tövbeleri ve verilen sadakaları kabul edenin Rabbimiz olduğunu haber vermektedir.

MESAJ:

1. “Kötülüğün ardından hemen bir iyilik yap ki onu silsin.” (Tirmizî, “Birr”, 55)
2. Allah, samimi tövbeleri mutlaka kabul eder.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sadaka: Karşılık beklenmeden Allah rızası için fakirlere verilen mal.
et-Tevvâb: Allah'ın isimlerinden biri, tövbeleri çok kabul eden.

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ
وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي
التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ
مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ
وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ ●

Şüphesiz ki Allah, müminlerden canlarını ve mallarını, kendilerine vereceği cennet karşılığında satın almıştır. Artık, onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler ve ölürler. Allah bunu Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da kesin olarak va'detmiştir. Kimdir, sözünü Allah'tan daha iyi yerine getiren? O hâlde, yapmış olduğunuz bu alışverişten dolayı sevinin. İşte asıl bu büyük başarıdır.

Tevbe, 9/111

Mushaf sayfa no: 203

Hafızlık sayfa no: 11. cüz./18. sayfa

KÂRLI ALIŞVERİŞ

BİLGİ:

Rivayete göre ashtan Abdullah b. Revaha, Akabe biatı gecesinde Peygamberimize “Allah için ve kendin için dilediğin şeyi bize şart koş” dedi. Peygamberimiz de “Allah için sadece O'na ibadet etmenizi ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmamanızı, kendim için ise malınızı ve kendinizi koruduğunuz gibi beni de korumanızı şart koşuyorum.” cevabını verdi. Abdullah b. Revaha “peki bize ne va'dediyorsun?” dedi. “Cenneti” cevabını alan Abdullah “bu ne kârlı alışveriştir, biz bunu ne bozar ne de bozulmasına rıza gösteririz” dedi. Peşinden hepimiz için müjde mahiyetindeki bu ayet nazil oldu.

MESAJ:

1. Müslüman, dini uğrunda her şeyini feda edebilmelidir.
2. Ömrümüzü ulvî gayeler peşinde harcamalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Akâbe biatı: Hicretten önce Peygamberimiz ile Medinenli Müslümanlar arasında gerçekleştirilen sözleşme.

Mushaf sayfa no: 204

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 17. sayfa

MÜJDE O MÜMİNLERE...

BİLGİ:

Âyet, cennetle müjdelene saadetine nail olan müminlerin özelliklerini saymaktadır. Bu özellikler; (1) Günah işlendiğinde tevbe etmek, (2) Samimi bir şekilde ibadete devam etmek, (3) Bollukta ve darlıkta Allah'ın verdiği nimetlere hamdetmek, (4) Dünyanın faniliğini bir an olsun akıldan çıkarmadan yaşamak, (5) Rabbimize samimi bir şekilde boyun eğmek, (6) Rabbimizin huzurunda secdeye kapanıp namaz kılmak, (7) İnsanları güzel davranışlara teşvik edip kötü davranışlardan sakındırmak, (8) Allah'ın koymuş olduğu sınırları sürekli olarak gözetmektir.

MESAJ:

1. Müslüman'ın, hem bireysel hem de toplumsal görevleri vardır.
2. Müslüman, dinini bütün olarak yaşamaya gayret eder.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ma'ruf: Dinen iyi ve güzel olan her şey.

Münker: Dinen kötü ve çirkin kabul edilen her şey.

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ
الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْأُمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ
اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

O tövbekârlar, ibadet edenler,
hamdedenler, dünyada yolcu gibi
yaşayanlar, rükûa varanlar, secde
edenler, iyiliği teşvik edip kötülükten
alıkoyanlar, Allah'ın sınırlarını
gözetenler; müjdele o müminleri!

Tevbe, 9/112

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ

● الصَّادِقِينَ ●

Ey iman edenler! Allah'a karşı
gelmekten sakının ve doğrularla
beraber olun.

Tevbe, 9/119

Mushaf sayfa no: 205

Hafızlık sayfa no: 11. cüz /16. sayfa

DOĞRU İNSANLARLA BERABER OLMAK

BİLGİ:

Bir önceki ayette Tebuk gazvesine katılmayan üç sahabînin yani Ka'b b. Malik, Hilal b. Ümeyye ve Mürâre b. Rebi'a'nın tövbelerinin kabul edildiği müjdelendiği. Bu ayette ise tüm müminlere yönelik iki emre yer verilmiştir. Bunlar; Allah'a karşı gelmekten sakınmak yani takvâ sahibi olmak ve her daim doğru ve sâlih insanlarla beraber olmaktır. Ayette emredilen beraberlik, hem "doğru insanların" yanında olmak, hem de onları örnek almak, onlar gibi yaşamaktır. Doğrularla beraber olan, kendisi de doğru olur.

"İnsana sadâkat yakışır, görse de ikrah
Yardımcısıdır doğruların Hz. Allah" (Ziya Paşa)

MESAJ:

İslam, dost ve arkadaşların seçiminde dikkatli olmayı emreder.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sâdik: Özü sözü bir olan, doğru ve dürüst kimse.

Mushaf sayfa no: 206

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 15. sayfa

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ
عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠٥﴾

Andolsun, size içinizden öyle bir
peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya
uğramanız ona ağır gelir, size çok
düşkündür, müminlere karşı şefkat ve
merhamet doludur.

Tevbe, 9/128

ÜMMETİNE DÜŞKÜN PEYGAMBER

BİLGİ:

Ayet-i kerime, âlemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Peygamber'in özel olarak biz ümmetine olan şefkat, merhamet ve muhabbetini ortaya koymaktadır. Ümmetine karşı Hz. Peygamber'in hissiyatı ifade edilirken Esmâ-i Hüsnâ'dan "er-Raûf" ve "er-Rahîm" isimlerinin kullanılması da ayrıca dikkat çekicidir. "Râuf" çok şefkatli, "Rahîm" ise çok merhametli demektir. Allah'ın hiçbir peygamberini kendisinin iki ismiyle birden nitelemediği de dikkate alındığında ayet, aynı zamanda Resûlullah'ın Allah katındaki değerini de ortaya koymaktadır.

MESAJ:

1. Resûlullah'ın ümmetine olan düşkünlüğü bizim için büyük bir nimettir.
2. Peygamberimizin bizi sevdiği gibi biz de onu canımızdan çok sevmeliyiz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Azîz: Değerli, güçlü ve daima üstün gelen.

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ •

Geceyle gündüzün farklı olmasında,
Allah'ın göklerde ve yerde yarattığı
bunca varlıkta, O'na saygısızlıktan
sakınanlar için büyük işaretler vardır.

Yûnus, 10/6

Mushaf sayfa no: 207

Hafızlık sayfa no: 11. cüz/14. sayfa

KÂİNAT ALLAH'I GÖSTERİR.

BİLGİ:

İçinde yaşadığımız kâinatta eşsiz bir düzen ve ahenk vardır. Bu düzen ve ahenk Allah'ın tabiata koymuş olduğu yasalar (sünnetullah) gereğince hiç aksama-dan işler. Bilim ve fen geliştikçe bu düzen ve ahenk daha detaylı bir şekilde gözlerimizin önüne serilmektedir. Kur'an-ı Kerim pek çok ayette kâinattaki nizamı dikkat çekmiş ve insanlığı bunun hakkında düşünmeye çağırmıştır. Zira akılselimi sahibi bir kimse akıl yürüterek, bu düzenin kendiliğinden var olamayacağını ve her şeyi yaratan sonsuz güce sahip bir yaratıcının bulunduğunu anlayabilir. Kalam âlimleri, bu tür bir akıl yürütmeyi, "nizam delili" kapsamında görürler.

MESAJ:

1. Tabii düzen ve ilmî keşifler üzerinde düşünmek, inancımızı kuvvetlendirir.
2. Kâinatın, okunması gereken büyük bir kitap olduğu unutulmamalıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Leyl: Gece.

Nehâr: Gündüz.

Mushaf sayfa no: 208

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 13. sayfa

ALLAH'I UNUTMA!

BİLGİ:

Bazı insanlar, sıkıntıya düşmeden ya da bir ihtiyaçları olmadan Allah'ı hatırlamazlar. Hatta kimileri vardır ki Allah'ı hatırlamak şöyle dursun, O'na meydan okurcasına günahlar içinde yaşarlar. Fakat başlarına bir iş geldiğinde ya da bir sıkıntıya düştüklerinde çaresiz kalırlar. İşte böyle durumlarda bir anda Allah akıllarına geliverir ve duaya, yakarışa başlarlar. Sıkıntılar geçtiğinde ise yalvarıp yakaran kendileri değilmiş gibi eski hâllerine geri dönerler, nankörlük ederler. Elbette bu tavır, bir Müslüman'ın tavrı değildir.

MESAJ:

1. Müslüman varlığa şükretmeli, darlığa ise sabretmelidir.
2. Dua, kulun Allah'a bağlılığını gösterir. Bu bağlılık sürekli olmalıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Kâ'iden: Oturarak.

Kâ'id: Oturan.

Kâimen: Ayakta, ayaktaiken.

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَا لِحَنِيهِ أَوْ
قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ
كَانَ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرِّ مَسَّهُ

İnsanın başına zararlı bir şey
geldiğinde yan üstü yatarken veya
otururken ya da ayakta iken hemen
bize dua etmeye koyulur; onu zararlı
durumundan kurtardığımızda ise
-sanki başına gelen zararı gidermeye
bizi çağırıp yalvarmamış gibi-
inkârcılığa dönüp yoluna devam eder.

Yünus, 10/12

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ
كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ●

Allah hakkında yalan uyduran veya
O'nun âyetlerini yalanlayandan daha
zalim kimse var mıdır? Günah yoluna
sapanların kurtuluşu yoktur.

Yünus, 10/17

Mushaf sayfa no: 209

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 12. sayfa

ZALİMLİKTE ZİRVE

BİLGİ:

Müşrikler, Peygamberimizin onlara getirdiği açık ayetleri yalanlıyor, vahyi Peygamberimizin uydurduğunu iddia ediyorlardı. Hatta içlerinde Müseylime gibi peygamber olduğunu iddia edecek, Nadr b. Haris gibi Kur'an ayetlerine "eskilerin masalları" (esâtirü'l-evvelîn) diyecek kadar haddini aşanlar bile vardı. Bu kimseler Allah'ın ayetlerini yalanladıkları yetmiyormuş gibi bir de Allah adına yalan uyduruyorlardı. Ayette Allah'ın gönderdiği ayetleri yalanlayan kimselerin en büyük insafsızlık ve zulmü yaptıkları ifade edilmiştir.

MESAJ:

1. Allah ile ilgili gerçek olmayan beyanlarda bulunmak ve O'nun ayetlerini inkâr etmek en büyük zulümdür.
2. Allah'ın zatı ve sıfatları hakkında konuşmak dikkatli olmayı gerektirir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Azlem: Daha zalim, en büyük zalim.

Kezib: Yalan.

Mushaf sayfa no: 210

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 11. sayfa

CENNETE DAVETİYE

BİLGİ:

Rabbimiz, bir önceki ayette dünya hayatını gökten düşen yağmur damlasına benzeterek, onun geçiciliğini ve değersizliğini açıklamıştı. Bu ayet ise sırât-ı müstakim üzere olan kimseler için cennete açık bir davetiyedir. Cennette, maddî ve manevî sıkıntılar, hoşla gitmeyen durumlar, yokluk, zorluk, acı vb. hâller bulunmayacaktır. Müminler orada ebedî huzur ve mutluluk içinde yaşayıp meleklerle selamlaşacaklardır. İşte bu yüzden cennete “dârüsselâm” ismi verilmiştir. Bu yurda bizi ulaştıracak yolun adı da sırât-ı müstakimdir.

MESAJ:

İslam, tüm insanlığı gerçek huzur ve saadete ulaştıracak yegâne yoldur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sırât-ı müstakim: Dosdoğru ve hak yol, Kur’an ve sünnetin yolu.

Dârüsselâm: Her türlü afetten korunmuş esenlik yurdu, cennet.

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ
وُجُوهُهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Güzel yapanlara daha güzeli, bir de fazlası vardır. Onların yüzlerinde ne toz toprak bulaşığı olur ne de aşağılanmışlık izi. İşte bunlar cennetlik kullardır, kendileri orada sonsuza kadar kalıcıdır.

Yünus, 10/26

Mushaf sayfa no: 211

Hafızlık sayfa no: 11. cüz /10. sayfa

GÜZEL DAVRANIŞA EN GÜZEL KARŞILIK

BİLGİ:

Rabbimizden daha cömert kim olabilir ki? O, rızasına uygun her güzel davranışın karşılığını fazlasıyla vereceğini bu ayetle bizlere müjdelmektedir. Bir sonraki ayette ise kötülükleri sadece kendi misliyle cezalandıracağını bildirir. Peki, Rabbimizin rızasına uygun yaşamak nasıl olur? İşte bunun ölçüsünü Peygamberimiz "ihşan" kelimesiyle özetler. İhşan, "Allah'ı görüyormuş gibi" yaşamaktır. Çünkü biz Rabbimizi göremesek de o bizi görmektedir. Bu şuurla yaşayanlar ise cenneti hak ederler. Sadece cenneti mi? Cennette "Rabbimizi görmek" saadeti de vardır. Cennetin en büyük nimeti işte budur.

MESAJ:

Rabbimiz amellerimizin karşılığını fazlasıyla verecektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

İhşan: İyilik yapmak, bir işi en güzel şekilde yapmak, Allah'a ihlasla kulluk etmek.

Mushaf sayfa no: 212

Hafızlık sayfa no: 11. cüz/9. sayfa

KUR'AN, ALLAH'IN KELAMIDIR.

BİLGİ:

Mekkeli müşrikler, Kur'an-ı Kerim'in Allah'ın kelamı olduğunu bir türlü kabul etmek istemiyorlardı. Bunun için de türlü türlü bahane ve iddialar uyduruyorlardı. Bu iddialardan biri de Kur'an'ın aslında ilahî bir kelam olmayıp Hz. Peygamber'in kendi başına uydurduğu bir kitap olduğuydu. Ayet, müşriklerin bu iddiasını reddetmektedir. Kur'an, insan gücünün, değil bir benzerini, bir sûresinin benzerini dahi getirmekten aciz olduğu yüce bir kitaptır. O, ilmî, edebî pek çok mucize barındırmaktadır. Durum böyleyken okuma yazma bilmeyen Hz. Muhammed'in (s.a.s.) böyle yüce bir kitabı uydurduğu nasıl iddia edilebilir?

MESAJ:

1. Kur'an-ı Kerim, insan ürünü değildir. Kur'an'ın uydurulmuş olduğunu iddia etmek en büyük iftira ve en büyük yalandır.
2. Kur'an, kendisinden önceki ilahî kitapların tahrif edilmemiş hallerini onaylar.

KELİME DAĞARCIĞI:

Lâ raybe: Şüphe yok, kuşku yok.

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ
الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤﴾

Bu Kur'an, Allah'tandır, başkası tarafından uydurulmuş değildir; o, kendisinden önceki kitapları doğrulamakta ve konulmuş olan hükümleri açıklamaktadır. Bunda kuşku yoktur. O âlemlerin rabbindedir.

Yunus, 10/37

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ
 أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ●

Gerçek şu ki Allah insanlara hiçbir
 şekilde zulmetmez, fakat insanlar
 kendilerine zulmederler.

Yûnus, 10/44

Mushaf sayfa no: 213

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 8. sayfa

ALLAH, ÂDİLDİR.

BİLGİ:

Peygamberimiz, Allah'ın kendisine öğrettiği hakikati insanlara öğretmeye ve onları kötülüklerden vazgeçirmeye çalışıyor, tertemiz bir hayata davet ediyordu. Bazıları bu davete dört elle sarılırken bazıları ise kör ve sağırmiş gibi davranarak davete uymaya yanaşmıyordu. İnkârcıların bu hâlleri, Peygamberimizi de fazlasıyla üzüyordu. Onlar, Allah'ın kendilerine bahsettiği akıl, irade ve duyu organları gibi melekeleri kullanmamakta ısrar ederek kendilerine yazık ediyorlardı. İşte bu ayet, onların kendi davranışları sebebiyle hidayetden mahrum kaldıklarını açıklamaktadır. Gerçeği görmemekte ısrar edenlere bir haksızlık yapılmamıştır.

MESAJ:

Gönlünü hidayete kapatanın ahiret günü sunacak bir mazereti yoktur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zulüm: Sınırları çiğnemek, başkasına zarar vermek, batıla sapmak.

Mushaf sayfa no: 214

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 7. sayfa

YÜCE ÖĞÜT: KUR'AN

BİLGİ:

Kur'an, yüce mesajlarla yüklü mukaddes bir öğüttür. Bu öğüt insanlık tarihinin en büyük değişiminin kaynağı olmuştur. Bu değişimi Hz. Câfer şöyle anlatır: "Biz cehalet ve zorbalık içinde yaşıyorduk. Putlara tapıyor, leş yiyor, ahlaksızlık yapıyor, akrabalık hakkını çiğniyor, komşuluğu tanıımıyorduk. Güçlüler zayıfları eziyordu. Nihayet, Allah içimizden asil ve dürüst birini elçi seçti. O, Rabbimizi ve ibadetlerimizi bize öğretti. Bize doğru söylemeyi, kan dökmemeyi, ahlaklı olmayı, emaneti ehline vermeyi, akrabalık ve yetim hakkını korumayı, iftira atmamayı, komşuyu gözetmeyi öğütledi. Biz de iman ettik."

MESAJ:

1. Kur'an'ı okumak, anlamak ve yaşamak görevimizdir.
2. Kur'an bizim için şifadır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Rahmet: Allah'ın şefkat gösterip lütufta bulunması.

Mev'iza: Nasihat, öğüt, vaaz.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ
 رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ

لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٧﴾

Ey insanlar! Rabbinizden size bir öğüt, kalplerdeki hastalıklara bir şifa, inananlara bir rehber ve rahmet gelmiştir.

Yünus, 10/57

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢١٥﴾
يَحْزَنُونَ ﴿٢١٥﴾

Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına hiçbir korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir de.

Yûnus, 10/62

Mushaf sayfa no: 215

Hafızlık sayfa no: 11. cüz/6. sayfa

ALLAH'IN DOSTLARI

BİLGİ:

Yukarıdaki ayetin devamında Allah dostlarının özellikleri şöyle açıklanır: “Onlar, iman eden ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlardır. Hem dünyada hem de ahirette onlar için müjde vardır...” Bir rivayete göre “Allah dostları kimlerdir?” şeklindeki soruya Peygamberimiz; “Onlar öyle kimselerdir ki onları gören Allah'ı hatırlar.” diye cevap vermiştir. Bu âyet, Allah dostlarının dünya ve ahiretteki durumunu bize haber vermektedir. Ne mutlu bu kıvama eren mümin kullara!

MESAJ:

1. İman edip takvâ bilinciyle yaşarsak biz de Allah'a dost olabiliriz.
2. Allah'ın dostu olmak en büyük kazançtır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Evliyâ: Dostlar, veliler.

Evliyâullah: Allah'ın dostluğunu kazanan kişiler, takvâ sahibi müminler.

Havf: Kulun Allah katındaki durumu, hakkında hissettiği korku, kaygı.

Mushaf sayfa no: 216

Hafızlık sayfa no: 11. cüz/5. sayfa

ECİR ALLAH'TAN

BİLGİ:

Bu âyet, Nuh aleyhisselamın kavmiyle yaptığı konuşmadan bir kesit içerir. Nuh kavmi, Hz. Nuh'un tüm çabalarına rağmen yıllarca iman etmeye yanaşmadı. Onlar, inatçı ve zalim bir kavimdi. Hâlbuki Nuh (a.s.), onlara güzel güzel tebliğde bulunuyor, nasihat ediyordu. Bunun karşılığında da herhangi bir ücret istemiyordu. Onlar ise hakikate kulak tıkamayıcı, inkârı ve Hz. Nuh'u yalamlamayı tercih ediyorlardı. Allah (c.c.) onları en sonunda tufanda boğulmakla cezalandırmıştır.

MESAJ:

1. Peygamberlerin tek beklentisi Allah'ın rızasını kazanmaktır.
2. Dünyevî ücretlerin, Allah'ın vereceği mükâfat karşısında hiçbir değeri yoktur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ecir: Manevî ve uhrevî karşılık, sevap; dünyevî bir hizmet karşılığında verilen ücret, para, bedel.

فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِن أَجْرِي
إِلَّا عَلَى **اللَّهِ** وَأَمَرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ

الْمُسْلِمِينَ

Eğer yüz çeviriyorsanız, sizden zaten hiçbir ücret istemedim. Benim ücretim, ancak Allah'a aittir. Bana Müslümanlardan olmam emredildi.

Yûnus, 10/72

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً
لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ • وَنَحْنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ
الْكَافِرِينَ

Onlar da şöyle karşılık verdiler:
“Yalnız Allah'a dayanıp güvendik.
Rabbimiz! Bizi o zalimler için imtihan
aracı kılma! Merhametinle bizi o
inkârcılar guruhundan kurtar.”

Yûnus, 10/85-86

Mushaf sayfa no: 217

Hafızlık sayfa no: 11. cüz / 4. sayfa

ALLAH'A GÜVENEN YALNIZ DEĞİLDİR.

BİLGİ:

Bir önceki sayfada Hz. Nuh kıssasından bir bölüm geçmişti. Buradaki ayetler ise Mûsâ (a.s.) kıssasından bir kesit sunmaktadır. Hz. Mûsâ, Firavun gibi çok zalim bir adamın hâkimiyetindeki Mısır'da peygamberlik vazifesine başlamıştı. Sadece bir avuç insan açıktan iman etmişti. Çünkü bu güvenlikleri açısından çok tehlikeliydi. Hz. Mûsâ onlara Allah Teâla'ya güvenip dayanmalarını tembihledi. Onlar da ayette geçen karşılığı verdiler. Hakikaten de Allah onları yalnız bırakmadı. Hz. Mûsâ ile ona iman edenleri mucizevî şekilde Firavun'dan kurtardı.

MESAJ:

1. Allah'a güven, en büyük güç ve hazinedir.
2. Allah, kendisine güvenenlere muhakkak yardım eder.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tevekkül: Elinden geleni yaptıktan sonra Allah'a güvenmek.

Fitne: İyi ve kötü şeylerle deneme, karışıklık, fesat, bozgunculuk.

Mushaf sayfa no: 218

Hafızlık sayfa no: 11. cüz/3. sayfa

KİMİN TARAFINDASIN?

BİLGİ:

Kur'an-ı Kerim, ders ve ibret almamız için geçmiş peygamberlerin kıssalarını belli aralıklarla aktarır. Gerideki sayfalarda Hz. Nuh ve Hz. Mûsâ kıssalarından kesitler sunduktan sonra Allah (c.c.) bu ayette Hz. Peygamber'in şahsında bizlere seslenmektedir. Ayette bu anlamda, "tariz üslubu" diye bilinen edebî sanata yer verilmiştir. Bu sanat, Türkçedeki "kızım sana söylüyorum gelinim sen anla!" deyişinde somut hâlini alır. Yani ayette Peygamberimize hitap edilse de, asıl mesaj bize verilmektedir.

MESAJ:

1. Mümin, kendi değerlerini benimsemeyenlerin tarafında olamaz.
2. Allah'ın ayet ve hükümlerini bir kenara bırakanlar sonunda hüsrana uğrarlar.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hüsrân: Dünya ve ahiret hayatında maddî ve manevî açıdan kayba uğramak.

Mushaf sayfa no: 219

Hafızlık sayfa no: 11. cüz./2. sayfa

وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ •

“Ve yüzünü hak dine çevir, sakın
müşriklerden olma!” (buyuruldu.)

Yünus, 10/105

DOSDOĞRU DİNE ÇEVİR YÜZÜNÜ!

BİLGİ:

Peygamberimiz, tebliğ vazifesi gereği Mekkeli müşrikleri her fırsatta İslam'a davet ediyordu. Fakat onlar bir türlü bu davete yanaşmıyordu. Bunun üzerine gerideki ayetlerde Allah (c.c.) geçmiş ümmetlerin başına gelenlerin Mekkeli müşriklerin de başına gelebileceğini, peygamberini ve beraberindeki müminleri de koruyacağını haber verdi. Bu ayette ise Allah, Peygamberimizden ve onun şahsında bizden, yanlış inançlara karşı net bir şekilde tavır koymamızı istemiştir. Tevhid inancını bir kenara bırakıp şirke sapmaktan sakındırmaştır.

MESAJ:

1. Müslüman, sağlam ve sarsılmaz bir imana sahip olmak için çabalamalıdır.
2. Sapkınlarla birlikte olmak inancımıza zarar verebilir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hanif: Hz. İbrahim'in dinine tâbi kimse; Müslüman olup şirkten ve sapkınlıktan kurtulan kişi.

Mushaf sayfa no: 220

Hafızlık sayfa no: 11. cüz/1. sayfa

OLDURAN "O"DUR

BİLGİ:

Bir önceki ayette Allah'tan başka hiçbir şeye kul olunmaması gerektiği emredilmişti. Ayrıca Allah'ın dışında kendisine kul olunan hiçbir varlığın kişiye fayda ya da zararının olmayacağı da haber verilmişti. Bu ayet ise Allah'ın kudretinin her şeyin üstünde olduğunu ve O dilemeden hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceğini ortaya koymaktadır. O hâlde biz biliriz ki Allah'tan başka ilah yoktur. Biliriz ki başımıza gelen bir musibeti giderecek olan yalnız O'dur. Ve yine biliriz ki bize iyilik ve güzelliği nasip edecek olan da O'dur.

MESAJ:

1. Mümin, Allah'ın izni olmadan hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceğini bilir.
2. Mümin, elinden geleni yapar, ondan sonra da Allah'ın takdirine boyun eğer.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hayr: Maddî manevî arzulanan iyi, güzel her şey.
el-Gafûr: Kusuru örten, günahı bağışlayan.

وَأَنْ يَمَسَّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ
وَأَنْ يُرَدِّكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ●

Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa, onu yine O'ndan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse, O'nun keremini geri çevirecek de yoktur. O, hayrını kullarından dilediğine eriştirir. Ve O bağışlayandır, esirgeyendir.

Yûnus, 10/107

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

● مُبِينٍ

Yeryüzünde yürüyen her canlının rızık, yalnızca Allah'ın üzerindedir. Allah, o canlının durduğu yeri ve sonunda bırakılacağı mekânı bilir. (Bunların) hepsi açık bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da)dir.

Hüd, 11/6

Mushaf sayfa no: 221

Hafızlık sayfa no: 12. cüz./20. sayfa

HELAL RIZIK

BİLGİ:

İnsanın ve diğer bütün canlıların en temel kaygısı hiç şüphesiz rızıktır. Rızıkımızı veren (er-Rezzâk) Allah'tır. O'ndan başkasından rızık beklemek yanlıştır. Rabbimiz rızıkını elde etmesi için insana akıl ve irade; hayvanlara ise içgüdü vermiştir. Bizlere düşen, helal çerçevede kalmak şartıyla Allah'ın bize verdiği kabiliyetleri en güzel şekilde kullanarak rızıkımızı aramaktır. Ayrıca ayet, Allah'ın ilminin ezeli ve ebedi olduğunu yani kâinatta gizli açık, olmuş olacak ne varsa her şeyi bildiğini haber vermektedir.

MESAJ:

1. Rızık endişesi bize kulluğumuzu unutturmamalıdır.
2. Helal rızık kazanmak için çalışmak ibadettir.

KELİME DAĞARCIĞI:

er-Rezzâk: Kesintisiz bir şekilde rızık veren.

Levh-i Mahfûz: Kâinatta meydana gelecek bütün varlık ve olayların yazılı olduğu Allah katındaki kitap.

Mushaf sayfa no: 222

Hafızlık sayfa no: 12. cüz / 19. sayfa

KUR'AN MEYDAN OKUYOR!

BİLGİ:

Mekkeli müşrikler, Kur'an'ı Peygamberimizin uydurduğunu iddia ediyorlardı. Kur'an'ı kabul etmemek için bir taraftan bu iftirayı yayarken diğer taraftan Peygamberimizden “gökten hazine indirmesi veya yanında bir melek getirmesi” gibi olağanüstü taleplerde bulunuyorlardı (Hûd-12). Ayet onların bu iddiasını boşa çıkararak müşrikleri, Kur'an'ın sûreleri gibi sadece on sûre yazmaya davet etmiş ve müşrikler de öylece kalakalmışlardır. Bu ayetle birlikte Bakara 2/23, Yûnus 10/38 ve İsrâ 17/88. ayetler “Tehaddî Ayetleri” olarak bilinirler.

MESAJ:

1. Kur'an, Peygamberimizin en büyük mucizesidir.
2. Kur'an, Rabbimizin katından gelen eşsiz bir kitaptır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tehaddî: İlahî kaynaklı olduğunu kabul etmeyenlere Kur'an'ın meydan okuması.
 Sûre: Kur'an'ın 114 bölümünden her biri.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُورٍ مِثْلِهِ
 مُفْتَرِيَاتٍ وَادْعُوا مَنْ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١﴾

Yoksa “Kur'an'ı kendisi uydurdu” mu diyorlar? De ki: “Eğer doğru söylüyorsanız Allah'tan başka çağırabildiğiniz herkesi yardıma çağırın da, siz de onun gibi uydurulmuş on sûre getirin!”

Hûd, 11/13

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا
إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ

*İnanıp da güzel işler yapan ve
Rablerine gönülden bağlananlara
gelince, işte onlar cennet ehlidirler.
Onlar orada ebedî kalacaklardır.*

Hüd, 11/23

Mushaf sayfa no: 223

Hafızlık sayfa no: 12. cüz/18. sayfa

CENNETE VATANDAŞ OLMAK

BİLGİ:

Önceki ayetlerde Allah'a iftira eden, Kur'an'a saldırarak onun mesajının yayılmasına engel olan, İslam'ı yanlış bir dinmiş gibi yansıtmaya çalışan, ahireti inkâr eden bedbahtların öteki dünyadaki hâllerinden bahsedilmişti. Bu ayette ise iman edip sâlih amellerle ömrünü süsleyen ve Allah'a gönülden bağlı olan müminlerin cennete girecekleri müjdelenmiştir. Buna ilaveten bu vasıfları taşıyan müminler, "sonsuz dek cennet halkı olmak" gibi hayale sığmayacak büyük bir nimete nail olacaklardır.

MESAJ:

1. Cennet sadece imanla değil, imanın gerektirdiği şekilde yaşamakla elde edilir.
2. İman amel bütünlüğü Allah'a gönülden bağlanmakla taçlanır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sâlih amel: Dinin yapılmasını emir ve tavsiye ettiği, sevap olan tüm işler.
Ashâbü'l-Cenne: Cennet ehli, cennetlikler, cennete girecek olanlar.

Mushaf sayfa no: 224

Hafızlık sayfa no: 12. cüz / 17. sayfa

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْتَهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَىٰ
إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تُجْرِمُونَ ﴿٢٥﴾

Yoksa “Bunu o kendisi uydurdu” mu
diyorlar? De ki: “Eğer onu
uydurduysam sorumluluğu bana aittir.
Fakat benim sizin işlediğiniz
günahın sorumluluğum yoktur.”

Hüd, 11/35

KUR'AN'IN UYDURULDUĞU İFTİRASI

BİLGİ:

Kur'an'ın önceki peygamberlerin kıssalarına yer vermesi, uydurulmuş bir kitap değil ilahî kaynaklı bir kitap olduğunu ispat eder. Çünkü bir kimsenin, örneğin Peygamberimizin, bilmediği tarihî hadiseleri hayal edip tüm yönleriyle ve doğru olarak kurgulaması imkânsızdır. Bu ayetin öncesindeki ayetlerde Hz. Nuh'un kıssasına yer verilmişti. Kıssada Hz. Nuh ile kavmi arasında geçen diyaloglar aktararak Peygamberimize, müşriklerin sataşmalarına karşı nasıl bir tavır benimseyeceği öğretilmiştir. Zira Mekkeli müşrikler de vahiy karşısında tıpkı Nuh kavmi gibi bir tutum sergiliyorlardı.

MESAJ:

1. İslamî değerlere Hz. Peygamber'in sahip çıktığı gibi sahip çıkmalıyız.
2. Herkes yapmış olduğu davranıştan sorumludur.

KELİME DAĞARCIĞI:

İftira: Birine kasıtlı ve asılsız bir şekilde suç yüklemek.

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِيهَا وَمُرْسِيهَا
 إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

Nuh, “Haydi gemiye binin! Yürerken de dururken de Allah’ın adını anın. Şüphesiz ki Rabbim çok bağışlayan, pek esirgeyendir.” dedi.

Hûd, 11/41

Mushaf sayfa no: 225

Hafızlık sayfa no: 12. cüz./16. sayfa

HER DAİM BİSMİLLAH

BİLGİ:

Hiz. Nuh'un kavminden çok az kişi iman etmişti. İman etmeyenler ise onu tehdit ediyor, va'dettiği azabı bir an önce getirmesi için ona meydan okuyorlardı. Bunun üzerine Yüce Allah, Hiz. Nuh'a bir gemi yapmasını ve iman edenleri gemiye bindirmesini emretti. Gemiye binmeyenlerin ise tufanda helak olacağını vahyetti. Bu ayet, Nuh'un (a.s.), iman edenlere gemiye binerlerken de gemi giderken de Allah'ı anmalarını emrettiğini haber vermektedir. Aynı zamanda bu ayet, yolculuğa çıkarken veya bir araca binerken okunan dualardan biridir.

MESAJ:

1. Her işin başında Allah adını anmak hayır ve berekete vesiledir.
2. İnkârcıların yaptıkları yanlarına kâr kalmaz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Bismillah: "Rahmân ve rahîm olan Allah'ın adıyla" anlamına gelen "Bismillahirrahmânirrahîm" cümlesinin kısaltılmışı.

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي
بِهِ عِلْمٌ وَالْأَتَّغِيرُ لِي وَتَرَحَّمَنِي أَكُنْ مِنَ

الْخَاسِرِينَ

Nuh, “Rabbim! Şüphesiz, ben senden hakkında bilgim olmayan şeyi istemekten sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz ve bana acımazsan, şüphesiz ziyana uğrayanlardan olurum.” dedi.

Hûd, 11/47

Mushaf sayfa no: 226

Hafızlık sayfa no: 12. cüz / 15. sayfa

İMAN BAĞI

BİLGİ:

Hz. Nuh'un oğlu inançsızlar ile aynı saftaydı. Hz. Nuh gemiye çağırdığında, “ben yüksek dağlara çıkıp kurtulurum.” diyerek babasını reddetmişti. Tufanda boğulanlardan biri de o oldu. Bu hadise üzerine çok üzülen Nuh (a.s.), oğlunun ailesinin bir ferdi olarak kurtulmuş olmasını niyaz edince Allah Teâla bir önceki ayette “bir inkârcının asla onun ailesinden sayılmayacağını” haber vermişti. İsteğinde haklı olmadığını anlayan Nuh (a.s.) ise yapmış olduğu hatanın farkına vardı. Bu ayette olduğu şekliyle Rabbine niyazda bulunarak istiğfar etti. Bize de onun dilinden güzel bir dua örneği kalmış oldu.

MESAJ:

1. İman bağı akrabalık bağından üstündür.
2. Hatadan dönmek büyük bir fazilettir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ziyan: Zarar.

İsti'âze: Kötülüklerden Allah'a sığınıp O'ndan yardım dilemek.

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ
إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ●

“Ben, benim de rabbim, sizin de rabbiniz olan Allah'a tevekkül ettim. Çünkü her canlının perçeminden tutmuştur (her canlının kontrolü O'nun elindedir). Şüphesiz, rabbimin yolu dosdoğru yoldur.”

Hüd, 11/56

Mushaf sayfa no: 227

Hafızlık sayfa no: 12. cüz./14. sayfa

HAYKIRIŞ

BİLGİ:

Tarihin her döneminde bazı insanların farklı ilah arayışları olmuştur. Kimi puta, ateşe, güneşe; kimi de paraya, güce ve makama tapmıştır. Fakat mahlûkatın sahibi Allah'tan başka ilah yoktur. Hud'un (a.s.) kavmi olan Âd kavmi de putlara tapmaktaydı. Hz. Hud'a iman etmedikleri gibi “tanrılarımız seni çarpmış” diyerek onu küçümsemekteydiler. Hud (a.s.), onların bu inatçı ve saygısız tavırları karşısında onlardan ve inançlarından uzak olduğuna Allah'ı şahit tuttu. Yalnızca O'na dayandığını, hiçbir şeyden korkmadığını haykırdı. İşte ayet Hz. Hud'un bu haykırışını bizlere takdim etmektedir.

MESAJ:

1. Bütün peygamberler bizim için örnektir.
2. Mümin, içinde bulunduğu her durumda Allah'a güvenip dayanır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tevekkül: Elinden geleni yaptıktan sonra Allah'a güvenmek.

Nâsiye: Alın, perçem.

Mushaf sayfa no: 228

Hafızlık sayfa no: 12. cüz / 13. sayfa

VAY SEMÛD'UN HÂLİNE!

BİLGİ:

Kavimleri tarafından inkâr edilmek, yalanlanmak, eza ve cefaya muhatap olmak tüm peygamberlerin ortak yönü olmuştur. Allah Teâla, Hz. Sâlih'i, yoldan çıkan Semûd halkına göndermişti. Hz. Sâlih, peygamber olduğunu onlara mucizelerle gösterdi. Fakat onu yalanladılar ve kendilerine mucize olarak verilen deveyi de vahşice katlettiler. Sâlih (a.s.), Allah'ın emriyle kendisine iman edenleri alıp o diyardan uzaklaştı. Onu inkâr edenler ise ayette ifade edildiği şekilde helak edildiler. Öyle helak oldular ki, sanki o yurttan daha önce hiç kimse yaşamamış gibi izleri silinip gitti.

MESAJ:

1. Eski kavimlerin başına gelenler bizler için birer ibret vesikasıdır.
2. Peygamberleri inkâr edenlerin sonu hüsrandır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sayha: Şiddetli gök gürültüsü, korkunç ses.

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي
دِيَارِهِمْ جَائِعِينَ ﴿١٧٤﴾ كَانُوا لَمْ يَغْتُوا فِيهَا
آلًا إِنْ تَمُودًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ آلًا بَعْدًا لِمُودٍ ﴿١٧٥﴾

Zulmedenleri de o korkunç ses yakaladı, yurtlarında diz üstü çöküp kaldılar. Sanki orada hiç oturmamışlardı. İşte böyle, Semûd kavmi rablerini inkâr etti. Vay Semûd'un hâline!

Hûd, 11/67-68

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ •

İbrahim cidden ağır başlı, hassas ruhlu, kendini Allah'a vermiş biriydi

Hûd, 11/75

Mushaf sayfa no: 229

Hafızlık sayfa no: 12. cüz./12. sayfa

ÖRNEK ŞAHSİYET: HZ. İBRAHİM

BİLGİ:

Hz. İbrahim (a.s.), Kur'an'da adı çokça geçen, hayatı ve mücadelesiyle müminlere örnek olmuş büyük bir şahsiyettir. Bu üstün özellikleri sebebiyle Allah Teâla onu seçkin kılmış, ona güzellikler nasip etmiş ve ahirette onun sâlihlerden olacağını bildirmiştir. Ağır başlı, halim selim bir kişiliğe sahip olan İbrahim (a.s.), ayrıca Allah'a yürekten bağlılığı, sadakati, ikramı, misafirperverliği ile Kur'an'da methedilmiş ve model gösterilmiştir. Hz. İbrahim örneği üzerinden "Allah katında değerli bir kul nasıl oluruz?" sorusunun cevabı da verilmektedir.

MESAJ:

1. Peygamberler bizler için rol modeldir.
2. Peygamberlerin hayat hikâyelerini öğrenmeliyiz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Halim: Yumuşak huylu, kızgınlıkla muamele etmeyen; Allah'ın isimlerinden biri.

إِن أَرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا
 تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝

“Ben sadece gücümün yettiği kadar
 ıslah etmek istiyorum. Fakat
 başarmam ancak Allah'ın yardımı
 iledir. Yalnız O'na dayandım ve yalnız
 O'na döneceğim.”

Hüd, 11/88

Mushaf sayfa no: 230

Hafızlık sayfa no: 12. cüz / 11. sayfa

BAŞARI ALLAH'TAN

BİLGİ:

Ayette, Hz. Şuayb'ın, davetine uymayanlara söylediği bir söz aktarılmaktadır. Böylece, peygamberlerin insanları hidayete erdirmelerinin kendilerinden kaynaklanan bir kabiliyet olmadığı, gayret ettikten sonra başarının sadece Allah'ın inayetiyle mümkün olduğu, Hz. Şuayb'ın dilinden ifade edilmiştir. Ayrıca, müşriklerin Müslüman olması için kendisini helak edercesine yoran Peygamberimize de bir mesaj verilmiş, Allah'ın yardımı ve izni olmadan hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceği bildirilmiştir. Peygamberlerin görevi sadece vahyi tebliğ etmektir. Hidayete erdirmek Allah'ın elindedir.

MESAJ:

1. Gayret bizden başarı ise Allah'tandır.
2. Dinimiz uğrunda elimizden gelen gayreti göstermekle mükellefiz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tevfik: Hayırlı işlerde Allah'ın kişiyi başarılı kılması.
 Islah: Düzeltmek, daha iyi hâle getirmek. İfsadın zıddı.

وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي

رَحِيمٌ وَدُودٌ ●

“Rabbinizden bağışlanmayı dileyin, sonra O'na tövbe edin. Muhakkak ki rabbimin merhameti ve sevgisi boldur.” dedi.

Hüd, 11/90

Mushaf sayfa no: 231

Hafızlık sayfa no: 12. cüz./10. sayfa

SON DAVET

BİLGİ:

Şuayb (a.s.), Medyen halkına gönderilmişti. Bütün çabalarına ve daha önceki kavimlerin başına gelen musibetleri hatırlatmasına rağmen kavminin büyük çoğunluğu ona iman etmemişti. Hz. Şuayb, ayette geçen ifadelerle kavmini bir kez daha Allah'a yönelmeye, günahlarından tövbe etmeye davet etti. Onlara Allah'ın kullarına olan merhametini ve muhabbetini hatırlattı. Fakat kötülükte inat eden Medyen halkı bu davete kulak asmadılar. Sonunda da helak olup gittiler.

MESAJ:

1. Rabbimizin bize olan merhamet ve sevgisi en büyük güvencemizdir.
2. Günah ne kadar büyük olursa olsun Allah'ın affı daha büyüktür.

KELİME DAĞARCIĞI:

İstığfar: Kusur ve günahların bağışlanmasını Allah'tan talep etmek.

Vedûd: Esmâ-i hüsnâdan biri; sâlih kullarını çok seven ve onlar tarafından sevilen.

Mushaf sayfa no: 232

Hafızlık sayfa no: 12. cüz / 9. sayfa

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ

سُقَىٰ وَسَعِيدٌ

O gün geldiğinde Allah'ın izni
 olmadan hiç kimse konuşamaz.
 Onlardan kimi bedbahttır, kimi mutlul

Hüd, 11/105

AMELLERİN KONUŞTUĞU GÜN

BİLGİ:

Ahiret gününün diğer ismi de “hesap” günüdür. 103. ayette “bütün insanların bir araya toplandığı gün” diye tarif edilen hesap günü, fani dünya hayatının hesabını vereceğimiz gündür. O gün büyük bir mahkeme kurulacaktır. Burada herkes, iman ve amel durumuna göre değerlendirilecektir. Herkes yaptığı için karşılığını tam olarak alacak, insanlar; mutlular/cennetlikler ve bedbahtlar/cehennemlikler olmak üzere ikiye ayrılacaktır. Ayetin devamında ise bu kimselerin ahiretteki durumları anlatılmıştır.

MESAJ:

1. Hesap günü tek hüküm sahibi, Allah'tır.
2. Sâlih amel işleyenlerin sonu ebedî mutluluk, günah içinde yaşayanların sonu ise mutsuzluktur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Şakî: Mutsuz, suçlu, kötü amelleri yüzünden cehenneme giden.

Saîd: Mutlu, sâlih amelleri sayesinde cenneti kazanan.

فَاسْتَقِمَّ كَمَا أَمَرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا

تَطَعُوا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ●

Senin yanında hak yola dönenlerle
birlikte, sana buyurulduğu gibi
dosdoğru ol! Siz de azıp sapmayın.
Allah, yaptıklarınızı çok iyi
görmektedir.

Hûd, 11/112

Mushaf sayfa no: 233

Hafızlık sayfa no: 12. cüz/8. sayfa

İHTİYARLATAN AYET

BİLGİ:

İslam, doğruluk dinidir. İslam ile bize öğretilen hakikatler, istikâmet sahibi olmamızı ve değer kazanmamızı sağlarken İslam'dan uzak kalmak insanlığı sefalet ve felakete sürükler. Ayette geçen “dosdoğru ol” emri dinimizin özünü teşkil eden büyük emirlerdendir. Peygamberimiz (s.a.s.) bu ayet sebebiyle “Beni Hud Sûresi ihtiyarlattı.” buyurarak “dosdoğru ol” emrinin bizlere ne kadar ağır bir sorumluluk yüklediğini hissettirmiştir. Ayette ayrıca müminin üç vasfına dikkat çekilmiştir ki bunlar: “hakka yönelmek”, “dosdoğru olmak” ve “doğruluktan ayrılmamak”tır.

MESAJ:

1. Sahip olmamız gereken en önemli değerlerden biri, doğruluktur.
2. Hak yolda olanlardan ayrılmamalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

İstikâmet: Doğruluk, dürüstlük.

Basîr: Her şeyi bütün özellikleriyle gören.

Mushaf sayfa no: 234

Hafızlık sayfa no: 12. cüz /7. sayfa

İMANIN GÖSTERGESİ

BİLGİ:

Allah (c.c.), önceki ayetlerde peygamberlerin, helak olan kavimleriyle mücadelelerini aktarmıştı. Böylece müşriklerle mücadele hâlinde olan Resûlullah'ı ve ashabını teselli ederek onların kalbini takviye etmişti. Ardından Yüce Allah, Peygamberin müşriklere, “Elinizden geleni yapın, biz de gerekeni yapmaktayız, bekleyin biz de beklemedeyiz.” diyerek meydan okumasını istemişti. Teselli ve meydan okumadan sonra bu ayette Resûlullah'ın şahsında ashab-ı kirama ve biz müminlere imanın gereği hatırlatılmıştır: Yalnızca Allah'a ibadet etmek ve O'na güvenip dayanmak.

MESAJ:

1. Kulluk vazifesi yerine getirilmeden yapılan tevekkül, eksiktir.
2. Allah'a iman eden kimse yalnız değildir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Gayb: Beş duyumuzla algılanamayan, gizli olan.

Gâfil: Maddî ve manevî menfaatlerinden habersiz olan.

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ
الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Göklerin ve yerin gaybı yalnız Allah'a aittir. Her iş O'na döndürülür. Öyleyse O'na kulluk et ve O'na güvenip dayan! Rabbin, yapmakta olduklarınızdan habersiz değildir.

Hüd, 11/123

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِّلْمَسَّائِلِينَ

Andolsun ki Yûsuf ve kardeşlerinde,
almak isteyenler için ibretler vardır.

Yûsuf, 12/7

Mushaf sayfa no: 235

Hafızlık sayfa no: 12. cüz/6. sayfa

YÛSUF'UN RÛYASI

BİLGİ:

Yûsuf Sûresi, Kur'an-ı Kerim'in 12. sûresidir. 111 ayetten oluşan bu sûre Kur'an'ın ifadesiyle kıssaların en güzelidir. Hz. Yûsuf'un ibretle dolu hayatını anlatmaktadır. Kıssa, 4. ayette geçen Yûsuf'un ilginç rüyası ile başlar. Hz. Yûsuf, rüyasında güneşin, ayın ve on bir tane yıldızın kendi önünde secdeye kapandığını görür. Bu esrarengiz rüyayı babası Hz. Yakub'a anlatır. Yakub (a.s.) rüyayı açıklar. Kardeşlerine anlatmaması için Yûsuf'u iyice tembihler. Sûre pek çok ders barındırmakta; iffet, sabır ve tevekkülün kıymetini, gerçek hayattan çarpıcı örneklerle bizlere göstermektedir.

MESAJ:

1. Kur'an kıssalarını ibret almak üzere dikkatle okumalıyız.
2. Hz. Yûsuf'un hayatı hepimiz için ibretlerle doludur.

KELİME DAĞARCIĞI:

İbret: Olanlardan ders almak, sonuç çıkarmak.

Mushaf sayfa no: 236

Hafızlık sayfa no: 12. cüz /5. sayfa

KANLI GÖMLEK

BİLGİ:

Hz. Yakub'un 12 oğlu vardı. Yakub (a.s.), üstün karakteri sebebiyle oğulları arasında Hz. Yûsuf'u daha çok seviyordu. Bünyamin'i de küçük olduğu için el üstünde tutuyordu. Bu durum diğer on kardeşi kıskandırmıyordu. Onlar babalarının sevgisini kazanacak güzel davranışlar sergilemek yerine kendilerine rakip gördükleri Yûsuf'u ortadan kaldırmak için plan yaptılar. Gezip oynamak bahanesiyle onu evden çıkardılar ve götürüp bir kuyuya attılar. Gömleğini de kana bulayıp babalarına getirdiler ve sahte gözyaşlarıyla "Yûsuf'u kurt kaptı." dediler. Yakub (a.s.), olayın onların anlattığından farklı olduğunu anladı ve bağrına taş basarak bu imtihana sabredeceğini söyledi.

MESAJ:

1. Nefsimize uymak bizi yanlışa götürür.
2. Musibetler karşısında Yakub (a.s.) gibi güzel bir sabır göstermeliyiz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Nefis: Ruh, can, kötü huyların içimizdeki kaynağı.

وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ
 لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ
 الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ●

Bir de üzerine, sahte bir kan
 bulaştırılmış gömleğini getirdiler.
 Yakub dedi ki: "Hayır! Nefisleriniz sizi
 aldatıp böyle bir işe sürükledi. Artık
 bana düşen, güzel bir sabırdır.
 Anlattıklarınıza karşı yardımı
 istenilecek de ancak Allah'tır."

Yûsuf, 12/18

قَالَ مَعَادَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا
يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ●

O da “Hâşâ, Allah'a sığınırım! Zira kocan benim velînimetimdir, bana iyilik edip evini açtı. Gerçek şu ki zalimler iflah olmaz!” dedi.

Yûsuf, 12/23

Mushaf sayfa no: 237

Hafızlık sayfa no: 12. cüz/4. sayfa

HARAMDAN KAÇ!

BİLGİ:

Hz. Yûsuf'u kardeşlerinin attığı kuyudan, yoldan geçen bir kervan kurtardı. Onu çok ucuza köle pazarında sattılar. Dönemin devlet adamlarından biri onu satın aldı ve evine götürdü. Eşine, “belki onu evlat ediniriz” diyerek iyi bakmasını söyledi. Yûsuf, o evde büyüdü. Son derece yakışıklı bir delikanlı oldu. Bu durum kadının aklını çeldi ve kadın Yûsuf'a âşık oldu. Kocası evde yokken bütün kapıları kilitleyerek Yûsuf'la olmak istedi. Fakat Hz. Yûsuf kadının bu davranışı karşısında Allah'a sığındı. Kendine sahip oldu ve kadının teklifini reddedip kaçmaya başladı.

MESAJ:

1. Nerede olursak olalım Rabbimiz bizi görür.
2. Haramın bulunduğu ortamdan ateşten kaçır gibi kaçmalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Maâzallâh: Allah'a sığınırım.

Felâh: Dünya ve ahiret mutluluğu.

Mushaf sayfa no: 238

Hafızlık sayfa no: 12. cüz / 3. sayfa

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ
وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ
وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ●

Yûsuf, “Rabbim! Zindan bana, bunların benden istediklerinden daha iyidir. Eğer onların bana kurdukları tuzağı boşa çıkarmazsan, onlara meyleder ve cahillerden olurum!” dedi.

Yûsuf, 12/33

YA ZİNDAN YA HARAM

BİLGİ:

Züleyha, kendi tuzağından kaçmaya çalışan Yûsuf'a yetişip onun gömleğini arkadan yırtmıştı. Kapıda, Züleyha'nın kocası ile karşılaştılar. Kadın baskın çıkararak Yûsuf'u suçladı. Kendisine saldırdığını iddia ederek cezalandırılmasını istedi. Gömleğin arkadan yırtılmış olması Yûsuf'un suçsuz olduğuna delil oldu. Sonra Mısır kadınları “hizmetçisine gönül vermiş” diye Züleyha'yı kınadılar. Züleyha, Yûsuf'tan vazgeçmemişti. Kadınları evine davet ederek Yûsuf'u gösterdi. Kadınlar Yûsuf'u görünce güzelliği karşısında şaşırıp kaldılar. Züleyha ise, âşık olduğu gencin bu olduğunu ve eğer istediğini yapmazsa onu hapse attıracağını söyledi. Hz. Yûsuf ise haram işlemektense zindana girmeyi seçti.

MESAJ:

Zindana düşmek harama düşmekten iyidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sicn: Hapishane, zindan.

يَا صَاحِبِي السِّجْنِ عَارِبَابٍ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمْ
● اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

“Ey zindan arkadaşlarım! Çeşitli tanrılara mı, yoksa gücüne karşı durulamaz olan bir tek Allah'a mı (inanıp bağlanmak) daha iyi?”

Yûsuf, 12/39

Mushaf sayfa no: 239

Hafızlık sayfa no: 12. cüz./2. sayfa

ZİNDAN ARKADAŞLARI

BİLGİ:

Hz. Yûsuf zindana atılmıştı. Zindanda iki delikanlı daha vardı. Tanışıp arkadaş oldular. Bir gece rüya gördüler ve Yûsuf'tan rüyalarının tabirini istediler. Çünkü Allah (c.c.), Yûsuf'a rüya yorumlama kabiliyeti vermişti. Yûsuf (a.s.), önce onlara nasihat etti. Hz. İbrahim, İshâk ve Yakub'un dinine tabi olduğunu, yalnız Allah'a inandığını ve başka varlıkları ilah edinmenin yanlışlığını anlattı. İşte ayette geçen ifadeler de bu nasihatın devamıdır. Yûsuf (a.s.) zindanı okula çevirmiş, onlara Allah'ı anlatmıştır.

MESAJ:

1. Vaktimizi boş işlerle heba etmemeliyiz.
2. Dinimize hizmet için tüm fırsatları değerlendirmek gerekir.

KELİME DAĞARCIĞI:

el-Vâhid: Esmâ-i hüsnâdan biri; bir ve tek, yegâne varlık.

el-Kahhâr: Esmâ-i hüsnâdan biri; yenilmeyen, yegâne kudret sahibi.

Mushaf sayfa no: 240

Hafızlık sayfa no: 12. cüz / 1. sayfa

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ

"Yüsf! Ey özü sözü doğru arkadaşı!"

Yüsf, 12/46

EY DOĞRU ARKADAŞI!

BİLGİ:

Zindan arkadaşlarının rüyaları hakkında Hz. Yüsf'un yaptığı tabirler aynen gerçekleşmişti. Bir arkadaşı idam edilmiş diğeri de kralın özel hizmetkârı olmuştu. Yüsf ona, krala kendisinden bahsetmesini söylemişti. Ancak arkadaşı, Yüsf'u unuttu. Derken bir gün kral tuhaf bir rüya gördü. Rüyasında yedi zayıf inek, yedi semiz ineği yiyordu. Ayrıca yedi yeşil ve yedi kuru başak vardı. Kimse bu karışık rüyayı çözememişti. Kralın özel hizmetkârı olan arkadaşı bir anda Yüsf'u hatırladı. Kraldan izin alarak zindana gitti. Yüsf'a rüyanın tabirini sordu. Buradaki âyet, arkadaşının Hz. Yüsf'a seslenme cümlesidir.

MESAJ:

1. Çevremizde özü sözü doğru biri olarak tanınmalıyız.
2. Dostlarımıza hitap ederken özen göstermeliyiz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Siddik: Doğru sözlü, doğruluktan ayrılmayan.

وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا
 مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ●

“Yine de ben nefsimi temize
 çıkarmıyorum. Çünkü nefis, rabbimin
 acıyıp koruması dışında, daima
 kötülüğü emreder; şüphesiz rabbim
 çok bağışlayan, pek esirgeyendir.”

Yûsuf, 12/53

Mushaf sayfa no: 241

Hafızlık sayfa no: 13. cüz./20. sayfa

BERAAT KARARI

BİLGİ:

Hz. Yûsuf, kralın rüyasını bütün ayrıntılarıyla tabir etmişti. Kral bu güzel yorum karşısında şaştı kaldı. Yûsuf'u tanımak istedi. Onun zindandan çıkarılıp getirilmesini istedi. Hz. Yûsuf ise önce hakkındaki ihanet ve iffetsizlik iftirasının, olayı bilen Mısır kadınlarına sorulmasını istedi. Kadınlar Yûsuf'un suçsuz olduğuna şahitlik ettiler. Züleyha da suçunu itiraf etti. Böylece Yûsuf'un efendisine ihanet etmediği anlaşıldı ve hakkındaki hüküm bozuldu. Kral da onu hazinenin başına getirdi. Ayet, Hz. Yûsuf'un, aklandığında söylediği mütevazı sözlerini bize bildirmektedir.

MESAJ:

1. Günahlar karşısında kendimizi güvende hissetmek doğru değildir.
2. Allah, sabredip güzel davrananlara büyük nimetler verir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Nefs-i Emmâre: Kişiye günahı ve kötülüğü emreden nefis.

Mushaf sayfa no: 242

Hafızlık sayfa no: 13. cüz / 19. sayfa

ZİNDANDAN ZİRVEYE

BİLGİ:

Hz. Yûsuf'un rüya tabirine göre Mısır'da önce yedi yıl bolluk ardından yedi yıl da kıtlık olacaktı. Hz. Yûsuf, bilgi ve karakterine hayran olan kraldan görev istedi ve aldı. Bir anda Mısır'ın en gözde adamı olmuştu. Derken yedi yıl bolluk oldu. Ambarlar tahılla doldu. Ardından kıtlık yılları geldi. Civar memleketlerden bile tahıl almaya gelenler oluyordu. Bünyamin hariç Yûsuf'un kardeşleri de geldiler. Yûsuf onları tanıdı. Bünyamin'i de getirmezlerse bir daha tahıl vermeyeceğini söyledi. Döndüklerinde Hz. Yakub'a durumu anlat- tılar. Buradaki ayet, oğullarına güvenmeyen Hz. Yakub'un, söz konusu haberi duyunca kullandığı ifadedir.

MESAJ:

1. Rabbimizin koruduğuna kimse zarar veremez.
2. Rahmete, kulluk uğrunda çektiğimiz zahmetle ulaşabiliriz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hâfız: Muhafaza eden, koruyan.

● قَالَ اللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ●

“Allah en iyi koruyandır ve O, merhametlilerin en merhametlisidir.”

Yûsuf, 12/64

تَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَأٍ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ

● عَلِيمٌ

Biz dilediğimizi derecelerle yükseltiriz.
Her ilim sahibinin üstünde daha iyi
bilen birisi vardır.

Yûsuf, 12/76

Mushaf sayfa no: 243

Hafızlık sayfa no: 13. cüz/18. sayfa

İNCE PLAN

BİLGİ:

Hz. Yakub, Bünyamin'in de başına bir şey gelmesinden endişeliydi. Yûsuf'un kardeşleri zar zor onu ikna ettiler ve tahıl almak için Bünyamin'le birlikte tekrar Mısır'a gittiler. Hz. Yûsuf, Bünyamin için çok ince bir plan yapmıştı. Onu bir kenara çekip kendisini tanıttı. Sonra yükünün içine kendi su kabını gizledi. Kervan dönüşü geçince muhafızlar her yerde kabı aramaya başladı. Kardeşleri, kayıp kap kimin yükünde bulunursa o kişinin alikonulması gerektiğini söylediler. Nihayet aranan kap Bünyamin'in yükü arasında bulundu. Gerçekte kralın kanunlarına göre hırsızlık alıkoyma imkânı yoktu. Fakat Allah'ın yardımı ile Hz. Yusuf böyle bir plan uygulayıp Bünyamin'i yanına aldı. Yukarıdaki ayet Yûsuf'un (a.s.) ilminin üstünlüğünü göstermektedir.

MESAJ:

1. Allah, dilediği insanı ve milleti yüceltir.
2. Bilgi, kişiyi şımartmamalıdır. Zira herkesten daha iyi bilen biri vardır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zî ilm: Bilgi sahibi, bilgili.

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَنِيَّ وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ
 مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٠٧﴾

Yakub da şöyle dedi: “Ben acımı ve kederimi ancak Allah'a arz ediyorum ve ben sizin bilmediklerinizi Allah'tan gelen bilgiyle biliyorum.”

Yûsuf, 12/86

Mushaf sayfa no: 244

Hafızlık sayfa no: 13. cüz / 17. sayfa

“AH YÛSUF'UM!”

BİLGİ:

Hz. Yûsuf, kurduğu planla Bünyamin'i kendi yanına alınca kardeşleri telaşa kapıldılar. “Yaşlı bir babalarımın olduğunu ve oğlunun yokluğuna dayanamayacağını” söylediler. İçlerinden başka birinin alıkonulması için yalvardılar. Fakat nafile! Çaresizce bir kenara çekildiler, kara kara düşündüler. Geçmişte Yûsuf için bir bahane bulmuşlardı. Peki Bünyamin için ne uyduracaklardı? Memleketlerine döndüler. Ezilip büzülerek olan biteni anlattılar. Hz. Yakub onlara inanmadı. Yüreği iyice yanmıştı. Yûsuf'unu hatırlayıp ağlamaya başladı. Ağlamaktan gözleri artık görmez olmuştu. Bu ayet Hz. Yakub'un engin sabrını ve Allah'a teslimiyetini ortaya koymaktadır.

MESAJ:

1. Hâlimizi Rabbimize arz etmek en büyük tesellidir.
2. Peygamberler farklı özelliklerle donatılmış seçkin kimselerdir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Bess: Acı, şiddetli keder.

قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ
لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ •

Yûsuf şöyle dedi: “Bugün yaptıklarınız
yüzünüze vurulmayacak, Allah sizi
affetsin! O, merhametlilerin en
merhametlisidir.”

Yûsuf, 12/92

Mushaf sayfa no: 245

Hafızlık sayfa no: 13. cüz /16. sayfa

AFFETMENİN İZZETİ

BİLGİ:

Hz. Yakub, Allah'tan ümidini kesmemişti. Hem ciğerpareleri Yûsuf'u ve Bün-yamin'i bulmaları hem de erzak almaları için oğullarını bir kez daha Mısır'a yolcu etti. Yûsuf'un huzuruna çıktılar. “Kıtlıktan dolayı zor duruma düştüklerini, ellerinde az bir para olduğunu” söyleyerek boyun büküp merhamet dilediler. Hz. Yûsuf “Yûsuf ve kardeşine ne yaptınız?” diye sordu onlara. Bu soruyu soranın, ancak kendisini kuyuya attıkları “Yûsuf” olabileceğini anlayıp şaşkınlık ve mahcubiyet yaşadılar. Yaptıklarından pişman oldular. Allah'ın Yûsuf'a verdiği nimet ve üstünlüğe boyun eğdiler. Hz. Yûsuf ise kardeşlerine hesap sormak yerine ayette geçtiği gibi engin bir hoşgörülle onları affetti.

MESAJ:

1. Her yanlış yüze vurulmamalıdır.
2. Affetmek, kişinin yüceliğini gösterir. Güçlüyken affetmekse daha büyük bir erdemdir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Erhamû'r-râhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi.

Mushaf sayfa no: 246

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz/15. Sayfa

SABRIN SONU SELAMET

BİLGİ:

Hz. Yûsuf, kardeşlerini kendisinden merakla haber bekleyen babalarına uğurladı. Gömleğini de hem yaşadığını göstermek hem de gözlerine şifa olmak üzere babasına gönderdi. Hz. Yakub, daha kervan gelmeden Yûsuf'un kokusunu aldı. Yûsuf yaşıyor ve üstelik onları Mısır'a davet ediyordu. Bir an evvel yola çıkıp hep birlikte Mısır'a geldiler. Hz. Yûsuf göz yaşları içinde anne babasını bağrına bastı. Büyük bir sevinçle şükrederek secdeye kapandılar. Böylece Hz. Yûsuf'un en başta gördüğü rüya gerçekleşmiş oluyordu. Yukarıdaki ayette, Hz. Yûsuf'un bu büyük nimet karşısındaki derin şükürü ve duası yer almaktadır.

MESAJ:

1. İnsan, başına gelen sıkıntılara sabretmeli ve hiçbir zaman ümitsizliğe kapılmamalıdır.
2. Her hâlimizde Rabbimize şükretmeliyiz.
3. En büyük duamız ve gayretimiz müslüman olarak ölebilmek olmalıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Mülk: Hükümranlık.

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيٌّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ •

“Rabbim, sen bana mülk verdin, sözlerin yorumunu öğrettin. Göklerin ve yerin yaratıcısı, dünyada ve ahirette benim velim sensin. Müslüman olarak benim hayatıma son ver ve beni sâlihlerin arasına kat.”

Yûsuf, 12/101

وَكَايِنٍ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُونَ
عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ●

Göklerde ve yerde, yanlarından
geçtikleri nice ayetler/deliller vardır
ki, onlara sırtlarını dönüp giderler.

Yüsf, 12/105

Mushaf sayfa no: 247

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz / 14. Sayfa

HER ŞEY ALLAH'IN VARLIĞINI HAYKIRIYOR!

BİLGİ:

İnsanoğlu bir şeyin kendi kendine var olamayacağını bilir. Çok önemli bir yapı gördüğünde bu yapıyı birinin yaptığını anlar, kimin yaptığını merak eder. İşte Yüce Allah, kâinatın yaratılışı konusunda bu merak duygusundan yoksun ve aklını kullanmayan insanları kınamaktadır. Hâlbuki yerde ve gökte olan her şey hâl diliyle bize Allah'ın varlığını haykırmaktadır. Ancak inanmak istemeyenler, Allah'ın yarattığı mahlûkat üzerinde düşünmek yerine inkârı tercih etmektedirler.

MESAJ:

1. İnanmak isteyen için dünyadaki her şey Allah'ın varlığına delildir.
2. Akıl nimetiyle donatılan insanın Allah'ın varlığını bilmesi için aklını kullanması yeterlidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Âyet: Bir şeyin varlığını gösteren işaret, açık alamet, delil, ibret, mucize.
Mahlûkat: Yaratılan her şey.

Mushaf sayfa no: 248

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz / 13. Sayfa

ÖLÜMDEN SONRA DİRİLİŞ

BİLGİ:

Allah Teâlâ'nın, aynı topraktan çıkmasına ve aynı suyla sulanmasına rağmen farklı tatlarda türlü meyveler ve sebzeler çıkarması hayret edilecek bir durumdur. Fakat asıl hayret edilmesi gereken, inkârcıların, "Biz toprak olduktan sonra yeniden mi yaratılacağız" diye itiraz etmeleridir. Çünkü Allah nasıl ürünleri topraktan çıkarıyorsa öldükten sonra da insanları öylece diriltecektir. Aklını kullanan bir insanın buna inanmaması gerçekten şaşılacak bir durumdur.

MESAJ:

1. Kâinattaki olaylara ibret nazarıyla bakan kişinin ölümden sonra dirilişi inkâr etmesi akıl işi değildir.
2. Tarihte yaşanmış olaylardan ibret almak, bizi yanlışlara düşmekten korur.
3. Asıl şaşılacak olan topraktan yaratılan insanın, topraktan yeniden yaratılmasını inkâr etmesidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ba's: Ölümden sonra diriltme, canlandırma.

Halkun cedit: Yeniden yaratılış.

لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُعَيِّرُ مَا
يَقُومُ حَتَّى يُعَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ
بِقَوْمٍ سَوْءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ

● وَالِ

Kişinin önünde ve arkasında Allah'ın emriyle onu kayıt ve koruma altına alan takipçiler vardır. Bir toplum kendisindekini değiştirmedikçe Allah onlarda bulunamı değiştirmez. Allah, herhangi bir toplumun başına bir kötülük gelmesini diledi mi, artık onun geri çevrilmesi mümkün değildir. Onların Allah'tan başka yardımcıları da bulunmaz.

Ra'd, 13/11

Mushaf sayfa no: 249

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz / 12. Sayfa

YALNIZ DEĞİLİZ!

BİLGİ:

Yüce Allah, her insanın önünde, arkasında, sağında ve solunda görev yapan, onu bazı kötülüklerden koruyan ve amellerini yazan melekler tayin etmiştir. Dolayısıyla bizler tek başımıza kaldığımızda bile aslında yalnız değiliz. Kişinin sağ tarafında bulunan melek iyi amellerini, sol tarafında bulunan melek ise kötü amellerini yazmaktadır. Önünde ve arkasında bulunan melekler ise onu korumakla görevlidir. Kişinin eceli gelinceye kadar önünde ve arkasında bulunan melekler onu ölümden korur. Ne zaman ecel gelirse kişinin üzerindeki bu koruma kalkar.

MESAJ:

1. Yaptığımız ve -yapmamız gerektiği hâlde- yapmadığımız her şeyi yazan melekler vardır.
2. İnsan sorumlu bir varlık olarak ancak yaptıklarının karşılığını görecektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Muakkibât: Kulları, Allah'ın izniyle gece gündüz, daima koruyan melekler.

Mushaf sayfa no: 250

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz/11. Sayfa

SADECE O'NA YALVARIRIZ.

BİLGİ:

İnsanoğlu fitratı itibariyle daima bir yaratıcının varlığına inanma ihtiyacında olmuştur. Ayet-i kerime, hak dine inmayanların batıl tanrılara inanıp onlardan yardım istemesini çok veciz bir şekilde tasvir etmiştir: Su almak için uzaktan avuçlarını suya uzatan kimsenin ağızına su kendiliğinden gelip onun ihtiyacına cevap vermeyeceği gibi, batıl tanrılara sığınıp onlardan yardım isteyenlerin istek ve dileklerine de hiçbir şekilde cevap verilmeyecektir.

MESAJ:

1. “Ancak sana kulluk eder ve ancak senden yardım dileriz.” (Fatiha, 1/5)
2. Mutlak manada her istediğimizi Allah'tan istememiz, tevhidin ruhuna en uygun davranıştır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Dua: İnsanın bütün benliğiyle Allah'a yönelerek maddî ve manevî isteklerini O'na arz etmesi.

Dalâl/Dalâlet: Hidayetin zıddı, doğru yoldan sapmak.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا
يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطٍ كَفَّيْهِ إِلَى
الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دَعَا
الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۗ

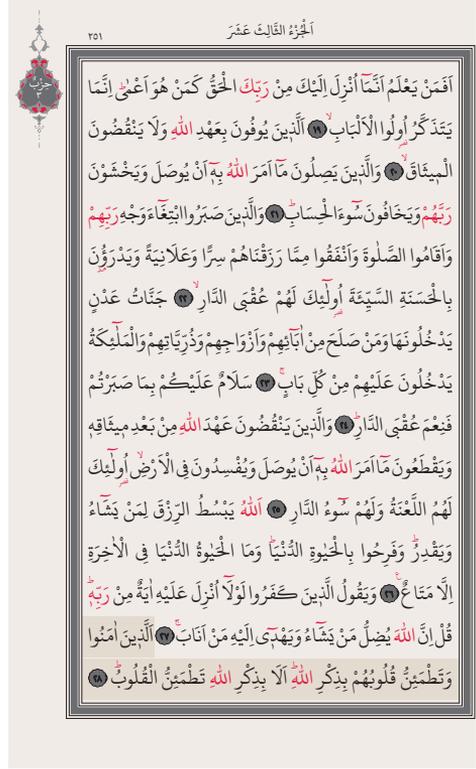
El açıp yalvarmaya layık olan ancak O'dur. O'nun dışında el açıp dua ettikleri, onların isteklerini hiçbir şeyle karşılamazlar. Onlar ancak ağızına gelsin diye suya doğru iki avucunu açan kimse gibidir. Hâlbuki (suyu ağızına götürmedikçe) su onun ağızına girecek değildir. Kâfirlerin duası hep boşa gider.

Ra'd, 13/14

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا
بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۝

Bunlar, iman edenler ve gönülleri
Allah'ın zikirle sükûnete erenlerdir.
Bilesiniz ki, kalpler ancak Allah'ı
anmakla huzur bulur.

Ra'd, 13/28

Mushaf sayfa no: 251

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz / 10. Sayfa

GÖNÜLLERİN İLACI: ZIKRULLAH

BİLGİ:

Allah'a inarak O'nu zikreden ve O'nun indirdiği Kur'an'ı okuyan kimselerin kalpleri yatıştır, huzur bulur. Bu, Allah'ın mümin kullarına dünyadaki belki de en güzel hediyesidir. Zira hayatın meşakkatleriyle bunalan mümin, hemen Allah'ı zikrederek, Kur'an okuyarak, namaz kılarak huzur bulur. Aynı şekilde Allah'ın ayetlerini okuyan mümin kulun kalbi, şüpheden, tereddütten kurtulur.

MESAJ:

1. Allah'ı zikrederek onun yardımını ve gücünü devamlı yanımızda hissederiz.
2. İnanmayanların gönülleri Allah'ı anmaktan gafil olduğu için asla huzura eremez.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zikir: Allah'ı anmak ve hatırlamak, onu unutmamak, Allah kelimesini ve tekbir, tehlil, tesbih, tahmid cümlelerini söylemek; Kur'an'ın bir ismi.

Mushaf sayfa no: 252

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz/9. Sayfa

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ

● وَحَسُنَ مَا فِي

İman edip iyi işler yapanlara ne
mutlu! Varılacak güzel yurt da onlar
içindir.

Ra'd, 13/29

NE MUTLU İMAN EDİP SÂLİH AMEL İŞLEYENE!

BİLGİ:

Allah Teâla, dünyayı bir imtihan yurdu olarak yaratmış ve insanları, bu imtihanı yaşamaları için dünyaya göndermiştir. İmtihanı kazanmak için insanın birinci vazifesi Allah'ın birliğine iman etmek, ikinci vazifesi ise bu imanına göre yaşamaktır. Kişinin imanına göre yaşaması ancak sâlih ameller işlemekle mümkün olmaktadır. Sâlih amel ise bize sevap kazandıracak her türlü iş, düşüncü ve sözlerdir.

MESAJ:

1. İman edip sâlih amel işleyenler dünya hayatında bazı sıkıntılara maruz kalsalar bile, ahirette onları ebedî mutluluk beklemektedir.
2. İnsanın gerçek yurdu ahirettedir.
3. Ebedî mutluluk ancak iman ve salih amelle elde edilir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tübâ: "Ne mutlu!" anlamında bir söz. Bazı hadislerde cennette yer alan ihtişamlı ve olağanüstü özelliklere sahip bir ağacın adının da Tübâ olduğu ifade edilmektedir.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
كُلُّهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى
الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٢٠٣﴾ وَالَّذِينَ اتَّيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا
أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ فُلِ إِمَّا أَمَرْتُ
أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَأْبُودٌ وَكَذَلِكَ
أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ
مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ لِيٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٢٠٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا
مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ
أَنْ يَأْتِيَ بَايِعًا إِلَّا يَأْذِنَ اللَّهُ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٍ ﴿٢٠٥﴾ يَمْحُوا اللَّهُ
مَا يَشَاءُ وَيُنشِئُ مَا يَشَاءُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٢٠٦﴾ وَإِنْ مَا تُرِيدُكَ بَعْضُ
الَّذِينَ نَعُدُّهُمْ أَوْ تَتَوَقَّعُكَ فَإِنَّمَا عَلَيْنَا الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا
الْحِسَابُ ﴿٢٠٧﴾ أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُضُهَا مِنْ آفَاقِهَا
وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٨﴾
وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَالُوا لِمَ كُرِّهَتْ جَمِيعًا فَعَلِمَ
مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى النَّارِ ﴿٢٠٩﴾

Takvâ sahiplerine vaad olunan cennetin özellikleri şöyledir:
Zemininden ırmaklar akar; yemişleri ve gölgesi süreklidir. İşte bu, gûnahtan çekinenlerin mutlu sonudur; inkâr edenlerin sonu ise ateştir.

Ra'd, 13/35

Mushaf sayfa no: 253

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz / 8. Sayfa

TAKVÂ SAHİPLERİNİN ÖDÜLÜ: CENNET

BİLGİ:

Kur'an, baştan sona kadar takvâ kavramı ile örülmüştür. Zira takvâ kelimesi Kur'an'da çeşitli formlarda iki yüz elli defa geçmektedir. Müminin en önemli vasıflarından biri olarak sayılan takvâ, Allah'a karşı gelmekten sakınmak ve dolayısıyla günah işlemekten korkmak anlamına gelir. Allah Teâla, dünya hayatındaki takvâlı davranışlarımıza karşılık olarak cenneti va'detmiş, davranışlarında böyle bir hassasiyete sahip olmayanları da cehennem azabıyla uyarmıştır.

MESAJ:

1. Takvâ bir müminin sahip olabileceği en güzel haslettir.
2. Ancak takvâ sayesinde Allah'ın rızasına uygun bir hayat yaşayabiliriz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Takvâ: İnsana zarar verecek, ilahî azaba sebep olabilecek söz, fiil ve davranışlardan ve her türlü gûnahtan; kısaca Allah'a karşı gelmekten sakınmak.
Ukbâ: Dünya hayatının sonu, ahiret.

Mushaf sayfa no: 254

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz/7. Sayfa

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْأُخْرَىٰ
وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا
أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ●

Dünya hayatını ahirete tercih edenler,
Allah yolundan alıkoyanlar ve onun
eğriliğini isteyenler var ya, işte onlar
(haktan) uzak bir sapıklık içindedirler.

İbrahim, 14/3

APAÇIK BİR SAPIKLIK: DÜNYA HAYATINA ALDANMAK

BİLGİ:

Dünya hayatı; birtakım tercihlerimizden ibarettir. Allah'ın, kitabı ve peygamberleri vasıtasıyla insanlara gösterdiği doğru yolu tercih etmemiz durumunda ahiretimiz umulmadık güzelliklerle dolu olacaktır. Dünya hayatını ahiret hayatına tercih ederek doğru yoldan ayrılmış yollara saptığımızda ise ahirette müthiş bir pişmanlık ve sıkıntı bizi bekliyor olacaktır.

MESAJ:

1. Hayatın sadece bu dünyadan ibaret olmadığını, ölümden sonra başka bir hayat olduğunu bir an bile hatırdan çıkarmamız gerekir.
2. Allah Teâla kullarının doğru yoldan gitmesini istemekte, kullar ise nefislerine uyup yanlış yollara sapabilmektedir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hidâyet: Allah'ın insanlara doğru yolu göstermesi ve onları bu yola ulaştırması.
Dalalet: Hidayet kavramının zıddı. Bilerek veya bilmeyerek doğru yoldan sapmak.

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَا زِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ

عَذَابِي لَشَدِيدٌ ●

Eğer şükrederseniz, elbette size
(nimetimi) artıracam ve eğer
nankörlük ederseniz hiç şüphesiz
azabım çok şiddetlidir!

İbrahim, 14/7

Mushaf sayfa no: 255

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz / 6. Sayfa

NİMETLERİN DEVAMLILIĞI İÇİN ŞÜKÜR

BİLGİ:

Şükür; genel olarak Allah'ın bize verdiği nimetlerin kıymetini bilmek ve O'na hakkıyla teşekkür etmektir. Allah Teâla, bize şükredeceğimiz sayısız nimetler vermiştir. Bu nimetlere şükretmek sadece sözle değil, eldeki nimetlerin gerçek sahibinin Allah olduğuna gönülden inanarak bu nimetleri Allah'ın rızasına uygun şekilde kullanmakla olur. Servetin şükürü muhtaçlara yardım etmek, ilmin şükürü bilgiyi insanların yararına kullanmak, sıhhatin şükürü ise Allah'a kulluk ve insanlara hizmet etmektir. Bunu yaptığımız takdirde Yüce Allah, bize daha çok nimet vereceğini va'detmiştir.

MESAJ:

Şükür nimeti, nankörlük ise azabı artırır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Küfrân-ı nimet: Yapılan iyiliğin kadir ve kıymetini bilmemek.

Mushaf sayfa no: 256

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz/5. Sayfa

ALLAH NE GÜZEL VEKİLDİR!

BİLGİ:

Peygamberlerden bir kısmı, kendileriyle tartışan kavimlerine bu ayetteki gibi cevaplar vermiş, Allah'a tevekkül edeceklerini söylemişlerdi. Tevekkül; Allah'ın, emekleri boşa çıkarmayacağına inanmaktır. Tevekkül; sebeplere sarılmadan işi Allah'a havale etmek değildir. Sonuca ulaşmak için gerekli bütün işleri yaptık-tan sonra tevekkül edilir. Hz. Peygamber hep İslam'ı yaymak için çalışmış ve en sonunda Allah'a tevekkül etmiştir. İnsan yaptığı her güzel işi kurallarına uygun olarak yapacak ve Allah'ın kendisini muvaffak kılacağına güvenecektir.

MESAJ:

"Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete râm ol...

Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol!" (M. Akif Ersoy)

KELİME DAĞARCIĞI:

Tevekkül: Allah'a güvenmek, gayret ettikten sonra işi Allah'a havale etmek.

Vekil: Güvenilmeye layık olan.

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَيْنَا سُبُلَنَا
وَلَنْصَبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٨٠﴾

"Hem, bize yollarımızı göstermiş
olduğu hâlde ne diye biz, Allah'a
dayanıp güvenmeyelim? Sizin bize
verdiğiniz eziyete elbette katlanacağız.
Tevekkül edenler, yalnız Allah'a
tevekkülde sebat etsinler."

Ibrahim, 14/12

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ صَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً
كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي
السَّمَاءِ

Allah'ın nasıl bir misal getirdiğini
görmedin mi? Güzel sözü, kökü sabit,
dalları gökte olan güzel bir ağaca
benzetti.

İbrahim, 14/24

Mushaf sayfa no: 257

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz / 4. Sayfa

“LÂ İLAHE İLLALLAH” AĞACI

BİLGİ:

Allah Teâla, bu ayette kelime-i tevhidi güçlü ve büyük bir ağaca benzetmiştir. Bu ağaç nasıl Allah'ın izniyle her zaman meyve veriyorsa “kelime-i tevhid” de aynı şekilde faydalıdır. O da müminlerin kalplerine yerleşip kökleşince onların davranışlarını etkilemekte ve imanın ürünleri, meyveleri onların üzerinde görülmektedir. Öte yandan ağacın diri kalması için nasıl bakıma ihtiyacı varsa kalpteki iman da böyledir. Eğer mümin faydalı ilim, güzel amel, zikir ve tefekkürle onu beslemezse o da zayıflayıp manevî hastalıklara yakalanabilir.

MESAJ:

1. Kelime-i tevhid, her işin başıdır. O olmadan güzel işler meydana gelmez.
2. Güçlü bir imana sahip bir kimseden güzel işler meydana gelir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Darb-ı mesel: Bir konunun daha iyi anlaşılabilmesi için örnek getirmek.

Mushaf sayfa no: 258

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz/3. Sayfa

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَبِيعُ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ﴿١٦﴾

İman eden kullarıma söyle:
Namazlarını dosdoğru kulsınlar,
kendisinde ne alışveriş ne de dostluk
bulunan bir gün gelmeden önce,
kendilerine verdiğimiz rızıklardan
(Allah için) gizli açık harcasınlar.

Brahim, 14/31

BİRBİRİNDEN AYRILMAZ İKİ İBADET: NAMAZ VE İNFÂK

BİLGİ:

Bakara sûresinin ilk ayetlerinde müminlerin özellikleri sayılırken gayba imandan hemen sonra namaz ve infak zikredilmişti. Burada da bu ibadetlere vurgu yapılmaktadır. Bu iki ibadet Kur'an'da birçok defa birlikte zikredilmiştir. İkisinin birlikte zikredilmesinin sebebi, her ikisinin de inşa edici özelliğe sahip olmasındandır. Namaz kişinin kendini inşa ederken, zekât ve toplumsal yardımlaşma da hem kişiyi hem de toplumu ayakta tutar ve böylece İslam dini hem fert hem de toplum bazında yaşanmış olur.

MESAJ:

1. Namaz ve infak birbirinden ayrılmaz iki önemli ibadettir.
2. Son nefesi verinceye kadar ibadetlerimizde herhangi bir kusur göstermemiz gerekmektedir.
3. Allah'ın bizlere yüklediği görev ve sorumluluklarımızı ertelememeli, hemen yapmalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

İnfâk: Allah'ın hoşnutluğunu kazanma amacıyla gerek farz gerekse nafîle olarak harcamada bulunmak, hayır.

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ

● الْحِسَابُ ●

“Rabbimiz, hesabın yapılacağı gün,
beni, anne babamı ve müminleri
bağışla!”

İbrahim, 14/41

Mushaf sayfa no: 259

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz/2. Sayfa

HZ. İBRAHİM'İN DUASI: RABBENAĞFİRLÎ

BİLGİ:

Hz. İbrahim, Allah'tan aldığı emir doğrultusunda oğlu Hz. İsmail ile birlikte Kâbe'yi inşa ettikten sonra bu ve bundan önceki ayetlerde bildirilen duaları yapmıştır. Her namazın son oturuşunda okuduğumuz Hz. İbrahim'in bu duası ise kişinin kendisinden başlayarak annesinin, babasının ve nihayet bütün Müslümanların bağışlanmasını içermesi bakımından çok kapsayıcı bir duadır. Bu dua bizim sadece kendimize ve yakınlarımıza değil gelmiş geçmiş bütün Müslümanlara dua etmemizi de bir görev olarak bize yüklemektedir.

MESAJ:

1. İslam ümmeti için dua etmek her Müslüman'ın vazifesidir.
2. Peygamberlerin duaları, bizim için birer örnektir.
3. Dualarımızda anne babamız başta olmak üzere tüm müminleri hiçbir zaman unutmamalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Yevmihisâb: Hesap günü, ahiret.

Mağfiret: Allah'ın lütuf ve merhamet ederek kullarının günahlarını affetmesi.

Mushaf sayfa no: 260

Hafızlık sayfa no: 13. Cüz/1. Sayfa

SON PIŞMANLIK FAYDA VERMEZ.

BİLGİ:

Bu dünyada Allah'ın birliğini, ahireti ve hesabı inkâr ederek kendilerine zulmedenler ahiret azabını gördüklerinde yaptıklarına pişman olacaklar ve hakıyla kulluk edebilmek için dünyaya tekrar dönmek isteyeceklerdir. Ancak onların bu istekleri kabul edilmeyecektir. Allah onların bu isteklerini, “Siz, böyle bir sonun olduğunu inkâr etmiyor muydunuz?” diyerek reddedecektir. Allah'ın çağrısına kulak vermeyen kimselerin ahiretteki durumu ne kötüdür!

MESAJ:

1. Zalimlerin düştüğü kötü duruma düşmemek için dünyada iken ahiret hayatına hazırlık yapmak gerekir.
2. İslam'ın emir ve yasaklarına uymayan insan, zulm etmiş ve böylece zâlim olmuş olur.

KELİME DAĞARCIĞI:

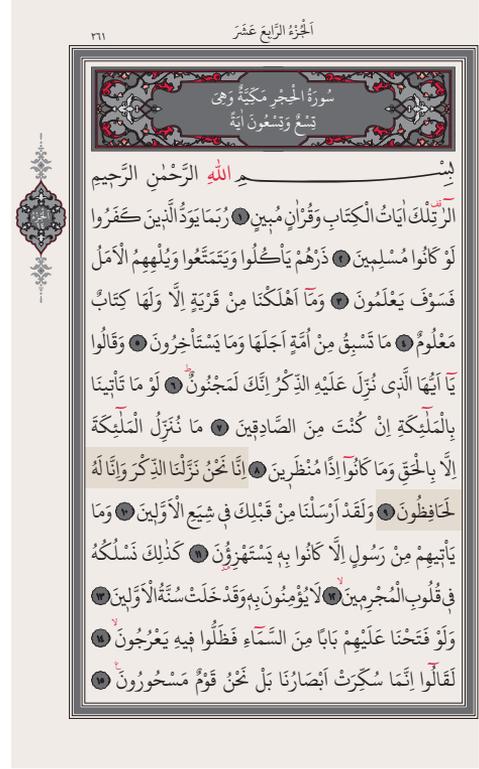
Zevâl: Yok olma, ortadan kalkma.

Karîb: Yakın.

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَا بَعْثُ الْعِزَابِ فَيَقُولُ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَىٰ آجَلٍ قَرِيبٍ نَحْبُ
 دَعْوَتِكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُلَ أُولَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ
 مِنْ قَبْلِ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ۝

Kendilerine azabın gelip de zalimlerin,
 “Ey Rabbimiz! Yakın bir müddete
 kadar bize süre ver de senin davetine
 uyalım ve peygamberlere tâbi olalım”
 diyecekleri gün hakkında insanları
 uyar. (O gün onlara denilir ki:) “Daha
 önce, siz, sonunuzun gelmeyeceğine
 yemin etmemiş miydiniz?”

İbrahim, 14/44

Mushaf sayfa no: 261

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz / 20. Sayfa

● إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ●

Kesin olarak bilirsiniz ki bu kitabı
kuşkusuz biz indirdik ve onu mutlaka
koruyan da yine biziz.

Hicr, 15/9

HAFIZLIK: KUR'AN'I KORUMA GÖREVİ

BİLGİ:

Şu zamanda, Allah'tan geldiği şekliyle korunabilmiş tek kutsal metin Kur'an'dır. Yüce Allah, Kur'an'ı her türlü eksilme, değiştirilme, kaybolma, unutulma gibi afetlerden koruyacağını bildirmişti. Böylece Kur'an eski kutsal kitapların başına gelen tahrif tehlikesinden korunmuştur. Kur'an'ın bozulmadan ve değiştirilmeden günümüze kadar gelmesi, onun Allah katından geldiğinin en büyük delilidir. Kur'an'ın korunacağını bizzat Allah Teâla haber vermiştir.

MESAJ:

1. Kur'an, Allah Teâla'nın koruması altındadır.
2. Kur'an'ın hem lafzının hâfızı hem de manasının âmili olmak bir Müslüman için en büyük şereftir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zikir: Allah'ı tekbir, tehlil, tesbihle anmak; Kur'an'ın isimlerinden biri.

Hâfız: Koruyan, Kur'an-ı Kerim'i ezberleyen kişi.

Mushaf sayfa no: 262

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /19. Sayfa

MÜLKÜN SAHİBİ ALLAH'TIR.

BİLGİ:

Her şeyin gerçek sahibi Yüce Allah'tır. Bundan dolayı O'nun isimlerinden biri de "Malikü'l-mülk"tür. Bizim bir şeye sahip olmamız ise geçicidir. Göklerde ve yeryüzünde her şeyin kaynağı Allah'ın katındadır. O, nimetlerini insanlara, canlılara belirli bir ölçüye, düzene, kurala ve yasaya göre indirir. Bu sebeple insan, muhtaç olduğu, elde etmek istediği meşrû şeyleri O'ndan dilemeli, O'nun koyduğu kurallara uyup çalışmalı; sahip olduğu her şeyin de aslında O'na ait olduğunu aklından çıkarmamalıdır.

MESAJ:

1. Elimizdeki her nimet için Allah'a daima şükran borçluyuz.
2. Şükür borcumuzu Allah'ın emir ve yasaklarına uymakla yerine getirebiliriz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Kader: Ölçmek, takdir etmek; Allah'ın ebede kadar olacak her şeyi takdir etmesi ve vakti geldiğinde yaratması.

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِّلُ إِلَّا

بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ

Her şeyin hazineleri sadece bizim katımızdadır ve biz oradan indirdiğimizi belirli bir ölçüye göre indiririz.

Hicr, 15/21

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ • ادْخُلُوهَا
بِسَلَامٍ آمِنِينَ •

Takvâ sahipleri, mutlaka cennetlerde
ve pınar başlarında olacaklar. (Onlara
denilir ki:) “Oraya emniyet ve
selametle girin.”

Hicr, 15/45-46

Mushaf sayfa no: 263

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz / 18. Sayfa

ESENLIK YURDU: CENNET

BİLGİ:

Bu dünya hayatında insan en çok kendisinin ve ailesinin güvenliğini ve huzurunu düşünür. Ancak bu hayatta tam anlamıyla ne güvenden bahsedebiliriz ne de huzurdan. Zira Allah Teâla bizi burada korkuyla, açlıkla ve sıkıntıyla imtihana tabi tutacağını Kerim kitabında beyan etmektedir. İşte bu imtihanı başarıyla geçen müttakiler, bu dünyada insanların arayıp da bulamadıkları huzura, esenliğe ve güvenliğe cennette kavuşacaklardır.

MESAJ:

1. Cennette müminler tam bir emniyet ve esenlik içinde olacaklardır.
2. Her mümin, gerçek manada takvâ şuuruna ererek cenneti kazanma gayreti içinde olmalıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Selâm: Güvenlik, esenlik; Allah'ın isimlerinden biri olarak âfet ve belalardan kurtaran, güven arayanları güvene erdiren.

'Ayn [çoğul: 'uyûn]: Kaynak, pınar; bir şeyin aslı, kendisi.

Mushaf sayfa no: 264

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /17. Sayfa

ÜMİTSİZLİK YOK!

BİLGİ:

Lut'un (a.s.) kavmine azap etmek üzere görevlendirilen melekler, Hz. İbrahim'e uğramışlar, ona ve eşi Sâre'ye ileri yaşlarda olmalarına rağmen çocukları olacağı müjdesini vermişlerdi. Hz. İbrahim, onların bu müjdesine, "Üzerime yaşlılık çökmüş olmasına rağmen bana böyle bir müjde getiriyorsunuz öyle mi? Öyleyse bana neyi müjdelemiş oluyorsunuz?" (Hicr, 15/54) karşılığını vererek şaşkınlığını belirtmişti. Bunun üzerine melekler, bunun gerçek bir müjde olduğunu ve Allah'ın rahmetinden ümit kesmemesini söyleyince, Hz. İbrahim de Allah'ın rahmetinden asla ümit kesmediğini ifade etmişti.

MESAJ:

1. Allah'ın rahmetinden ancak sapkınlar ümit keser.
2. Her şey Allah'ın kudretindedir. O dilerse her şey olur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Kânitin: Ümitsizliğe kapılanlar.

قَالُوا بَشِّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ
 الْقَانِطِينَ ﴿٤﴾ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا
 الضَّالُّونَ ﴿٥﴾

Dediler ki: "Seni gerçekte müjdeledik;
 öyleyse sakın umut kesenlerden olma!"
 Dedi ki: "Rabbinin rahmetinden
 sapıklardan başka kim ümit
 kesebilir?"

Hicr, 15/55-56

وَاحْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ

Müminlere karşı alçak gönüllü ol.

Hicr, 15/88

Mushaf sayfa no: 265

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz / 16. Sayfa

İMAN EN BÜYÜK KIYMETTİR.

BİLGİ:

Hz. Peygamber, Mekke'de Müslümanların maddî bakımdan zayıf olduğu bir dönemde, Müslümanların daha güçlü olmasını arzuluyor, müşriklerin ekonomik gücüne imreniyordu. Müşriklerin iman etmemelerine ve malları vesilesiyle İslam'ın ve Müslümanların güçlenmemesine üzülüyordu. Ancak Allah, onun bu şekilde üzülmesinin yersiz olduğunu, asıl kendilerine değer verilmesi gerekenlerin, ona inanıp bağlanmış müminler topluluğu olduğunu bildirmektedir. Bu sebeple Allah (c.c.), Hz. Peygamber'e, ümmetine karşı alçak gönüllü olması, yumuşak davranması hususunda öğütlerde bulunmaktadır.

MESAJ:

1. Allah katında önemli olan maddî servetler değil, iman gibi manevî kıymetlerdir.
2. Müminlere karşı alçakgönüllü olmak, Hz. Peygamber'in şahsında bütün ümmete emredilmiştir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Cenâh: Kanat.

Mushaf sayfa no: 266

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /15. Sayfa

• وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

Ve sana yakîn (ölüm) gelinceye kadar
 Rabbine ibadet et!

Hicr, 15/99

ÖMÜR BOYU KULLUK

BİLGİ:

Allah Teâla, Hz. Peygamber'in şahsında bütün insanlara kulluğun zamanla ve mekânla sınırlı olmadığını bu ayet-i kerime ile beyan etmiştir. Mademki; aldığımız ve verdiğimiz her nefes şükrü gerektiriyor, o hâlde son nefesimize kadar kullukta daim olmak gerekiyor. Kulluk; iman, ihlas, niyet, tefekkür, marifet, sabır ve takvâ gibi kalbî hâlleri kapsadığı gibi, namaz ve oruç gibi bedenle yapılan ibadetleri; zekât, sadaka gibi malla yapılan ibadetleri; hac ve cihad gibi hem mal hem de bedenle yapılan ibadetleri de kapsamaktadır.

MESAJ:

1. Allah'a kulluğumuz ve ibadetimiz sürekli olmalıdır.
2. İnsanın hayatındaki temel görevi Allah'a kulluktur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Yakîn: Kesin bilgi; bir şeyi şüphesiz olarak tam ve doğru şekilde bilme; ölüm.

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ
لَهَدَيْكُمْ أَجْمَعِينَ ۝

Doğru yol Allah'a aittir. Yolun eğrisi
de vardır. Allah dileseydi hepinizi
doğru yola iletirdi.

Nahl, 16/9

Mushaf sayfa no: 267

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz / 14. Sayfa

ALLAH DOĞRU YOLU GÖSTERİR.

BİLGİ:

İnsanın önünde hayatı boyunca daima iki yol bulunur. Bu yollardan biri doğru, diğeri de eğridir. Allah, verdiği akıl nimeti ve dini vasıtasıyla kullarına doğru yolu mutlaka gösterir. Şeytan ve nefis de insanı yanlış yola sokmaya çalışır. İnsanlar Allah'ın gösterdiği doğru yolu seçebilecekleri gibi şeytanın gösterdiği yanlış yola da gidebilirler. Allah bu noktada insanları özgür bıraktı ve özgür tercihlerinin sonucundan da onları sorumlu tuttu. Şu hâlde insan bu sorumluluğunu asla unutmamalı; nasıl bir yol tuttuğunu, nasıl inandığını, nasıl yaşadığını çok iyi düşünüp değerlendirmelidir.

MESAJ:

1. Yaptığımız tercihlerden sorumluyuz. Dolayısıyla tercihimizi sırat-ı müstakim olan Allah'ın yolunda yürümekten yana yapmalıyız.
2. Aklımızı kullanarak ve Kitab'a sarılarak nefsimizle ve şeytanla mücadele edebiliriz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sebîl: Yol.

Mushaf sayfa no: 268

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz/12. Sayfa

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ

لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

Allah'ın nimetini saymaya kalksanız
başa çıkamazsınız. Allah gerçekten
bağışlayıcıdır, merhametlidir.

Nahl, 16/18

NİMETLERİN KIYMETİNİ BİLMEK

BİLGİ:

Allah, dünyayı insanın emrine vermiş ve yeryüzündeki bütün nimetleri ayağımıza sermiştir. Biz, kullar olarak bu nimetlerin şükrünü ifa etmekten aciziz. Nimet deyince aklımıza sadece maddî nimetler gelmemeli; Allah'ın bizi meleklerle koruması, bize merhamet etmesi, azabını hemen göndermeyip ertelemesi, af ve tövbe kapısını kıyamete kadar açık tutması gibi manevî nimetler de vardır. Biz bu nimetlerin şükrünü hakkıyla eda edemesek bile Allah'a eksiksiz şükretme arzusu ve niyetini taşırırsak –inşallah– Rabbimiz, niyetimize göre muamele eder ve bunun da ecrini ihsan eder.

MESAJ:

1. Allah, nimetlerin şükrünü hakkıyla eda edemeyeceğimiz için bize rahmetiyle ve mağfiretiyle muamele edeceğini bildirmektedir.
2. Allah'ın nimetleri üzerinde çok tefekkür etmeliyiz. Dünya hayatında faydalandığımız her nimetin Allah'tan bize bir ikram olduğunu unutmamalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Gafûr: Çok bağışlayan.

Rahîm: Çok merhametli ve şefkatli olan.

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا
خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ●

Allah'a karşı gelmekten sakınanlara,
"Rabbiniz size ne indirdi?" diye
sorulur. Onlar, "Hayır indirdi" derler.
Bu dünyada iyilik yapanlara güzel
sonuçlar vardır. Ahiret yurdu daha da
hayırlıdır. Allah'a karşı gelmekten
sakınanların yurdu ne güzel!

Nahl, 16/30

Mushaf sayfa no: 269

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz / 12. Sayfa

AHİRET HAYATININ HAYRINDAN BAŞKA HAYIR YOKTUR.

BİLGİ:

Peygamber Efendimiz, Mescid-i Nebevî'nin yapımı için taş taşırken Ensar ve Muhacirleri şevklendirmek için sesli bir şekilde şu ifadeleri söylüyordu: "Allah'ım! Ahiret hayatının hayrından başka hayır yoktur." Yani dünyada insan bazı hayırlara eriyor, nimetlere mazhar oluyor ama sonsuz ahiretteki nimetlerin yanında dünyadaki nimet ve güzellikler yok hükmündedir. Asıl iyilik ve güzellik ahiret hayatında bizleri beklemektedir. İşte bu ayet-i kerime bize bu gerçeği öğretmektedir.

MESAJ:

Bu dünya hayatının geçici güzelliklerine aldanmayıp ahiretteki kazanımlarımıza odaklanmalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Müttakî: Allah ve Peygamberin emirlerini yapan, yasaklarından kaçınan, dünya ve ahirette kendine zararı olan haramları terk eden kimse; takvâ sahibi.

Mushaf sayfa no: 270

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz / 11. Sayfa

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿٧٥﴾

Biz bir şeyi murat ettiğimizde
sözümüz "ol!" demekten ibarettir, o da
hemen olur.

Nahl, 16/40

ALLAH'IN HER ŞEYE GÜCÜ YETER.

BİLGİ:

Müşrikler, ölen bir kimseyi Allah'ın asla diriltmeyeceği konusunda Allah'a yemin ediyorlardı. Hâlbuki ölümden sonra dirilme, Allah'ın va'dettiği büyük bir gerçektir ve O'nun "Ol" demesiyle her şey oluverecekti. Rabbimiz bu gerçeği başka bir ayette şöyle beyan etmektedir: "De ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın ve Allah'ın ilk yaratılışı nasıl başlatıp devam ettirdiğini görün. Allah, daha sonra ikinci hayatı da işte böyle gerçekleştirecektir; Allah'ın her şeye gücü yeter." (Ankebut, 29/20)

MESAJ:

Ölümden sonraki dirilişe iman etmek için, çevremizdeki varlıkların yaratılışına bakmak yeterlidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Kavl: Söz, ifade.

İrade: Bir şeyi yapıp yapmama hususunda karar verebilme ve bunu uygulama gücü; Allah'ın sübûtî sıfatlarından biri.

Kün!: Ol!

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمْ
الضَّرُّ فَالِيهِ تَجَرَّوْنَ • ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضَّرَّ
عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ •

Elinizde nimet olarak ne varsa
Allah'tandır. Sonra başınıza bir sıkıntı
geldiğinde O'na yalvarırsınız. Allah
sizi sıkıntıdan kurtardığında ise
içinizden bazıları, gariptir ki, hemen
rablerine ortak koşarlar.

Nahl, 16/53-54

Mushaf sayfa no: 271

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz / 10. Sayfa

HER DAİM ALLAH'I HATIRLAMAK.

BİLGİ:

Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde Allah Teâla insanın fitratını, duygu ve düşünce dünyasını en güzel şekilde beyan etmiştir. Bu ayetlere göre, insan denilen varlık, rahatlık ve bolluk anında şükretmesi ve Allah'ı hatırlaması gerekirken bunu yapmaz. Buna mukabil bir sıkıntıyla ve zorlukla karşılaştığında hemen Allah'a yalvarır. Allah, insanın bu tutumuna dikkat çekerek kullarından bollukta ve darlıkta, hastalıkta ve sağlıkta her zaman kendisini hatırlamalarını istemektedir.

MESAJ:

1. Sıkıntılı zamanlarımızda olduğu gibi rahat zamanlarımızda da Allah'a gereği gibi kulluk etmeliyiz.
2. Allah, nimeti de musibeti de imtihan için vermektedir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Şirk: Yüce Allah'ın ilahlığında, sıfat ve fiillerinde ortağı, benzeri ve eşinin olduğunu kabul etme.

Mushaf sayfa no: 272

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /9. Sayfa

ALLAH İHMAL ETMEZ, İMHÂL EDER.

BİLGİ:

Allah Teâla, inkârcılar ve zalimler de dâhil olmak üzere çeşitli insan topluluklarını kötülükleri sebebiyle hemen cezalandırmayıp adaleti, merhameti ve keremiyle, belirlenmiş bir sürenin sonuna kadar onlara mühlet tanır. Ancak zulmeden insan, kendisine hemen ceza verilmemesine aldanır, eceli gelinceye kadar zulmünde ısrar eder ve en sonunda eceli ansızın onu yakalar. İşte Allah, bize bu gerçeği haber vererek nefsinde zulmeden kullarını uyarmaktadır.

MESAJ:

1. Allah'ın belli bir süreye kadar mühlet tanıyıp günahkârlara azap etmemesi bizi aldatmamalıdır.
2. İnsanın eceli geldiği vakit, onu ertelemek mümkün değildir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ecel: Allah tarafından her canlı için önceden takdir edilen hayat süresi ve bu sürenin sonu olan ölüm vakti.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا
 مِنْ دَآبَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
 فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَخِرُونَ سَاعَةً وَلَا
 يَسْتَقْدِمُونَ

Eğer Allah insanları haksızlıkları yüzünden hemen cezalandıracak olsaydı yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Fakat onlara belirlenmiş bir sürenin sonuna kadar mühlet tanıyor. Ama süreleri dolduğunda onu bir an bile ne erteleyebilirler ne de öne alabilirler.

Nahl, 16/61

وَأَنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ تَتَذَكَّرُونَ بِهَا أَن
فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا
لِلشَّارِبِينَ ۗ وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ
سُكَّرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۗ وَأَوْحَى
رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا
يَعْرُشُونَ ۗ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۗ
يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ ۚ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۗ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ
وَمِنْكُمْ مَن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا ۚ إِنَّ
اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۗ وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ
فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادَىٰ رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ
سَوَاءٌ ۗ أَفَبِعِزَّةِ اللَّهِ يَتَّخِذُونَ ۗ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا ۖ وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَيْنَ وَحَقْدَةٍ ۖ وَرَزَقَكُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ ۚ أَفَبِإِنبَاطِ لَيْسٍ يُؤْمِنُونَ وَيُنَعِّمُ اللَّهُ هُمْ يَكْفُرُونَ ۗ

Mushaf sayfa no: 273

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz / 8. Sayfa

DÜŞÜNEN BİR İNSAN OLMAK...

BİLGİ:

İnsan, Allah'ın verdiği nimetlerden sadece bir tanesinin üzerinde bile tefekkür etse Allah'ın varlığını, yüceliğini, cömertliğini hemen anlayıverir. Buna rağmen insanoğlu, etrafında meydana gelen ve hemen her gün gördüğü mucize gibi olayları sadece seyretmekle yetinir. Güneşin doğuşu, bir bitkinin bitişi, arının bal yapması, hayvanların süt vermesi, bunların hepsi birer mucizedir. Ancak bunları her gün gördüğümüz için bize sıradan bir hadise gibi gelir. Allah (c.c.), bu mucizevi olaylara dikkatimizi çekerek kendi varlığını her an ispat etmektedir.

MESAJ:

Kendiliğinden meydana geliyormuş gibi gözüken her şeyin Allah'ın dilemesi ve yaratmasıyla meydana geldiğini hatırimızdan çıkarmamalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

En'âm: Hayvanlar; deve, sığır, koyun ve keçi gibi hayvanların genel adı.

Mushaf sayfa no: 274

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /7. Sayfa

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ

يُؤْمِنُونَ ●

Semanın boşluğunda buyruk altına sokulmuş kuşları görmüyorlar mı? Onları (boşlukta) Allah'tan başkası tutmuyor. Kuşkusuz bunda inanan bir topluluk için ibretler vardır.

Nahl, 16/79

İNANAN BİR TOPLUM İÇİN AYETLER

BİLGİ:

İnsan etrafındaki varlıklara ibret nazarıyla bakarak zahmet çekmeden Allah'ı bulabilir, yeter ki sağlıklı düşünme imkânına sahip olsun. Zira kâinattaki bu dengeyi yaratan, kuşları uçuran, balığı suyun içinde yüzdüren ve bize çeşitli nimetler bahşeden yüce bir yaratıcının olmaması düşünülemez. O hâlde Allah Teâla, bütün bu nimetleri verirken ve bunları hatırlatırken insanlardan sadece şunu istemektedir: Saygıyla Allah'a yönelsinler, birliğini tanıyarak O'na teslim olsunlar, boyun eğsinler ve yalnız O'na kul olsunlar.

MESAJ:

1. Ön yargılardan uzak olarak kâinata bakan bir insan, mutlaka Allah'ın varlığını gösteren deliller bulur.
2. Kâinatta basit gibi gördüğümüz her olayın arkasında müthiş bir mühendislik ve fizik bilgisi vardır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Müşahhar: Buyruk altına alınmış.

Âyet: İşaret, alamet.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفِّفُ
عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ●

Zalimler azabı görünce artık cezaları
hafifletilmez, kendilerine mühlet de
tanınmaz.

Nahl, 16/85

Mushaf sayfa no: 275

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz/6. Sayfa

ZULMÜN SONU CEHENNEM!

BİLGİ:

Allah Teâla, günaha dalan insanlara tövbe etmesi ve bağışlanma dilemesi için mühlet tanır. Bu mühlet, insan son nefesini verinceye kadar devam eder. Ancak ortak koşma günahına tövbe etmeden son nefesini veren kimse için artık azap vardır. Bu kimsenin artık ne azabı hafifletilir ne de kendisine tövbe etmesi için mühlet tanınır. Çünkü o kendisine verilen süreyi değerlendirememiş ve Allah'a isyandan vazgeçmemiştir.

MESAJ:

1. Allah'a şirk koşarak nefislerine zulmedenler için ahirette bir kurtuluş yoktur.
2. Vakit varken hatalarımızdan dönmemiz ve Allah'a güzel bir kul olmamız gerekir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Azap: İnkâr ve isyan edenlere dünya veya ahirette Allah tarafından verilecek ceza.

Mushaf sayfa no: 276

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /5. Sayfa

KUR'AN'IN EN KAPSAMLI AYETİ

BİLGİ:

Bu ayet, İslam dinini çok veciz bir şekilde özetlemekte ve güzel bir kulluğun çerçevesini çizmektedir. Bu ayetin buyruğuna uyan mümin, her durumda adaletli olmayı, gerektiğinde özveride bulunabilmeyi, yakınlarına cömertçe iyilik etmeyi öğrenir. Bunun yanında edepsizlik ve hayâsızlıktan, kötülük ve çirkinliklerden, saldırgan davranışlardan uzak durmayı öğrenir. Böylece ruhunun yükselişi için gerekli olan iyilikleri yapar ve kötülüklerden uzak durur. Bu ayet cuma hutbelerinin sonunda okunmaktadır.

MESAJ:

1. Allah, iyi olan şeyleri emretmekte, kötü olan şeyleri de yasaklamaktadır.
2. Bu ayeti hayatında tatbik edebilen bir insan, Allah'ın rızasına nail olmuş demektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

İhsân: Bir işi en güzel şekilde yapmak; Allah'a ihlasla kulluk etmek.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي
 الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ
 يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ●

Muhakkak ki Allah adaleti, ihsanı, akrabaya karşı cömert olmayı emreder; hayâsızlığı, kötülüğü ve zorbalığı yasaklar. İşte Allah, aklınızı başımıza alasınız diye size böyle öğüt veriyor.

Nahl, 16/90

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ

الرَّجِيمِ ●

Kur'an okuyacağın vakit, o kovulmuş
şeytandan Allah'a sığın.

Nahl, 16/98

Mushaf sayfa no: 277

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /4. Sayfa

KOVULMUŞ ŞEYTANIN ŞERRİNDEN...

BİLGİ:

Bu ayet, Hz. Peygamber'in şahsında bütün müminlere, Kur'an okumaya başlar-ken şeytandan Allah'a sığınmayı emretmektedir. Zira şeytan daima vesveselerle insanın zihnini bulandırmaya ve onu hakkı anlamaktan uzaklaştırmaya çalışmaktadır. Bir sonraki ayette de şeytandan Allah'a sığınan ve Rablerine tevekkül eden müminler üzerinde şeytanın bir hâkimiyeti olmadığı bildirilmekte, böyle olan müminlerin Allah'ın koruması altında olduğu hatırlatılmaktadır.

MESAJ:

1. Allah'a imanı, bağlılığı ve güveni tam olanlara şeytan bazı hatalar işletmeyi başarsa da, onları inkâr ve şirk gibi affedilmez bir günaha saptıramayacaktır.
2. Şeytanın vesveselerine karşı en iyi yol, Allah'a dayanıp güvenmektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Racim: Allah'ın rahmetinden uzak, kovulmuş; taşlanmış.

Mushaf sayfa no: 278

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /3. Sayfa

MUCİZEVÎ BİR KİTAP

BİLGİ:

Müşrikler, Kur'an'ın Allah tarafından indirilmiş olduğunu inkâr ediyorlardı. Hatta Hz. Peygamber'in, Kur'an'ın muhtevasını Arap olmayan birinden öğrenmiş olabileceğini iddia edecek kadar ileri gitmişlerdi. Hâlbuki Kur'an, Arapçaydı ve son derece edebî bir üsluba sahipti. O, Arap olmayan birinin sözü olamayacağı gibi, okuma yazma bilmeyen Peygamber'in uydurabileceği bir şey de değildi. Bu ayet, Mekke müşriklerinin iddialarına cevap vermekte, yalancılık ve sahtekârlığın ancak böylesi inançsızlara yakışır bir davranış olduğunu bildirmektedir.

MESAJ:

1. Kur'an-ı Kerim, benzeri getirilemeyecek kadar muhteşem bir kitaptır.
2. Kur'an'ın mucizevî yönü hem lafız hem de mana itibarıyla.

KELİME DAĞARCIĞI:

İftira: Yalan uydurmak; bir kimseye aslı olmayan bir suç yüklemek, bir kabahat yakıştırmak.

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكُذِّبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ●

Ancak Allah'ın âyetlerine
inanmayanlar böyle bir yalanı
uydurabilirler, asıl yalancılar onların
kendileridir.

Nahl, 16/105

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
 • وَأَشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

Allah'ın size verdiği helal ve güzel
 rızıktan yiyip için ve eğer yalnız
 Allah'a kulluk ediyorsanız O'nun
 nimetine de şükredin.

Nahl, 16/114

Mushaf sayfa no: 279

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz/2. Sayfa

TEMİZ VE HELAL NİMETE ŞÜKÜR GEREK

BİLGİ:

Yüce Allah bundan önceki ayetlerde, kendisine karşı nankörlük eden ve kendilerine gönderilen peygamberi yalanlayan ve bu nedenle helak edilen bir şehir halkından söz etmişti. Bu ayet-i kerimede ise Allah'a hakkıyla kulluk eden kimselerin, O'nun verdiği nimetlerden yararlanırken kendisine şükretmeleri gerektiği hatırlatılmaktadır. Aksi takdirde örnek verilen şehir halkının durumuna düşmemiz söz konusudur. Böyle musibetlere maruz kalmamak için Allah Teâla bizden, bu dünya nimetlerinden helal ve temiz olmak şartıyla istifade etmemizi, sonunda da O'na şükretmemizi istemektedir.

MESAJ:

Müslüman, yediği ve içtiği besinlerin temiz ve helal olmasına dikkat etmelidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tayyib: İyi, güzel, temiz, hoş, insan sağlığına yararlı olan şey.

Mushaf sayfa no: 280

Hafızlık sayfa no: 14. Cüz /1. Sayfa

RABB'İN YOLUNA DAVET

BİLGİ:

Müslüman'ın en önemli görevlerinden biri de insanları İslamiyet'e davet etmektir. Zira Müslüman sadece kendisini düşünmez, cenneti kazanmaya çalıştığı gibi başkalarına da cenneti kazandırmaya çalışır. Bundan dolayı Allah Teâla, Hz. Peygamber'in şahsında bütün Müslümanlara, kitap ve sünnetteki hikmetleri ve geçmiş ümmetlerin başına gelen musibetleri anlatarak insanları İslam'a davet etmeyi emretmektedir. Tartışma yaparken de en güzel üslubun kullanılması emredilmiştir.

MESAJ:

1. İnsanların doğru yolu bulması için elimizden geleni yapmalıyız.
2. İnsanların hidayeti için görevimizi yaptıktan sonra sonucu Allah'a bırakmak gerekir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hikmet: Kur'an'ın yüksek anlamını kavramaktan doğan bilgi.

Mev'ize: İyiye ve doğruya yöneltmek amacıyla verilen öğüt, nasihat.

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ
 الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ
 هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ
 بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٢٨٥﴾

Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel
 öğütlerle davet et; onlarla en güzel
 yöntemle tartış. Kuşkusuz senin
 rabbin, yolundan sapanların kim
 olduğunu en iyi bilendir; O, doğru
 yolda bulunanları da çok iyi bilir.

Nahl, 16/125

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ
لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ●

Bir gece, kendisine bazı âyetlerimizi
gösterelim diye kulunu Mescid-i
Harâm'dan çevresini mübarek
kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren
Allah eksikliklerden münezzehtir. O,
gerçekten her şeyi işitmekte ve
görmektedir.

İsrâ, 17/1

Mushaf sayfa no: 281

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz / 20. Sayfa

İSRÂ VE MİRAC MUCİZESİ

BİLGİ:

Putperestlerin Müslümanlar üzerinde kurduğu baskılar, Peygamber ailesiyle az sayıdaki Müslümanlara karşı ekonomik ve sosyal bir boykota dönüşmüştü. Bu boykotun ardından Resûlullah (s.a.s), kısa aralıklarla eşi Hz. Hatice ile amcası Ebû Tâlib'i kaybetmişti. Acılı olayların ardından Allah Teâla, bir gece vakti Efendimizi mucizevî bir şekilde Burak adı verilen bir binekle Kudüs'e götürdü ve oradan da Refref adındaki başka bir araçla semaya yükseltti. "İsrâ ve mirac" adı verilen bu olaya müminler inandığı hâlde müşrikler onu inkâr etmişlerdir.

MESAJ:

1. Allah, hiç beklemediği anda kuluna lütufta bulunabilir.
2. Peygamberler, çeşitli zamanlarda mucizelerle desteklenmiştir.

KELİME DAĞARCIĞI:

İsrâ: Geceleyin yürütmek.

Mirac: Merdiven, yukarı çıkmak, yükselmek.

Mushaf sayfa no: 282

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz/19. Sayfa

HİDAYET REHBERİ KUR'AN

BİLGİ:

Kur'an'ın asıl işlevi, insanlık için bir rehber olması, en doğru olana götürme-
sidir. En doğru olan ise öncelikle İslam dini, yani onun temel öğretisi olan
doğru itikad ve güzel ameldir. Allah (c.c.), bu ikisini gerçekleştirene büyük
bir mükâfat vereceğini va'detmektedir. Bu nedenle Kur'an aynı zamanda bu
büyük ecir kazanmaya vesiledir. Ancak Kur'an'ın doğru yola iletmesi için peşin
fikirli olmamak, saf ve duru bir zihinle Kur'an'ı okumak gerekir. Kur'an'a ön
yargısız bir şekilde yaklaşan insan mutlaka doğru yolu bulur.

MESAJ:

Allah'ın mesajını görmezden gelenlerin doğru yola ulaşması mümkün değildir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Amel-i sâlih: Yararlı iş; imanın gereği olarak ihlas ve iyi niyetle yapılan, Kur'an
ve sünnete uygun olan her türlü söz, fiil ve davranış.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلْبَئِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ
أَجْرًا كَبِيرًا ﴿١﴾

*Kuşkusuz bu Kur'an en doğru olana
iletir; dünya ve ahiret için yararlı işler
yapan müminlere, kendileri için büyük
bir mükâfat olduğunu müjdeler.*

İsrâ, 17/9

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ
كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٍ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ
لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا •

Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara “öf” bile deme! Onları azarlama! İkisine de gönül alıcı güzel sözler söyle.

İsrâ, 17/23

Mushaf sayfa no: 283

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz / 18. Sayfa

“ÖF” BİLE DEME!

BİLGİ:

Hayata geliş sebebimiz olan anne ve babamıza saygı göstermek ve onlara iyi davranmak dinimizin önemli emirlerinden biridir. Allah Teâla, bu görevin önemini vurgulamak için Kur’an-ı Kerim’de anne babaya iyiliği Allah’a kulluk emriyle beraber anmıştır. Hz. Peygamber de anne babaya iyiliği en önemli ameller arasında saymış; onlara asi olmayı da büyük günahlardan biri olarak zikretmiştir. Ayette geçen “öf bile deme!” sözü onlara karşı saygıda ne kadar titiz olmamız gerektiğini göstermesi açısından manidardır.

MESAJ:

1. Anne babamıza, yaşlıklarında da sevgi ve saygı göstermemiz gerekir.
2. Allah’ın emrine aykırı olmayan her hususta anne babanın dediğini yapmak bir görevdir. Ancak Allah’a isyanı içeren emirlerine itaat edilmez.

KELİME DAĞARCIĞI:

Vâlideyn: Anne-baba.

Kavli kerim: Güzel söz.

Mushaf sayfa no: 284

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz /17. Sayfa

وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ إِنَّمَا كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ

سَبِيلًا

Zinaya yaklaşmayın! Çünkü o hayâsızlıktır, çok kötü bir yoldur.

İsrâ, 17/32

TOPLUMU HELAKE SÜRÜKLEYEN BİR GÜNAH: ZİNA

BİLGİ:

İslam'ın koruma altına aldığı beş temel değerden biri nesildir. Nesli muhafaza ancak evlilik hayatının korunması ve gayrimeşru ilişkilerin önlenmesiyle gerçekleşir. Bu nedenle zina, şiddetli bir şekilde yasaklanmıştır. Zina sadece tarafları ilgilendiren şahsî bir günah değil, bütün toplumu ilgilendiren, ah-laksızlığın yaygınlaşmasına neden olan bir günahdır. Zinaya yaklaştıran işleri yapan kişinin bu günaha düşmesi an meselesi olduğundan, zinaya götürecek her yol da yasaklanmıştır. Hz. Peygamber, harama bakmayı gözün zinası, haram olanı tutmayı elin zinası, haram olan şeyi dinlemeyi de kulağın zinası olarak nitelemiştir.

MESAJ:

Zina, insandaki iffet ve namus duygusunu gideren en büyük günahlardandır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zina: Evlilik dışı cinsel ilişki.

Fâhişe: Çirkin, kötü; hayâsızlık, utanmazlık; utanma ve edep duygusundan uzak ve ahlaka aykırı davranış.

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ
لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا
غَفُورًا

Yedi gök, yer ve bunlarda bulunanlar
O'nu tesbih eder; O'nu hamd ile tesbih
etmeyen hiçbir şey yoktur. Fakat siz
onların tesbihini anlayamazsınız. O
halîmdir, bağışlayıcıdır.

İsrâ, 17/44

Mushaf sayfa no: 285

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz / 16. Sayfa

SEN DE "RABBİNİ HAMD EDEREK TESBİH ET!"

BİLGİ:

Canlı ve cansız, yaratılmış her şeyin Allah'ı (c.c.) tesbih etmesi ve O'na hamd etmesi iki şekilde açıklanmıştır: Birincisi dil ile tesbih ki; her şeyin kendi diliyle Hakk'ı tesbih etmesidir. Ayette belirtildiği gibi insanlar bunu anlayamazlar. İkincisi ise hâl ile tesbihtir ki; kâinatın işleyişi için Allah'ın koymuş olduğu ilahî yasalara bütün mahlûkatın boyun eğmesidir. Evrendeki her şey Allah'ın mutlak düzeni içinde işlemekte, O'nu tesbih etmekte, O'nun varlığına, birliğine kudret ve hikmetine tanıklık etmektedir.

MESAJ:

Kâinattaki her şey Allah'ı tesbih etmekte, kendisine yüklenen bu görevi aksatmadan yerine getirmektedir. İrade ve sorumluluk sahibi insan da aynı şekilde bu görevi yerine getirmelidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Halîm: Sabırlı, akıllı, ağır başlı ve temkinli; (Allah için kullanıldığında) kullanının günah ve isyanları karşısında sabırlı olan.

Mushaf sayfa no: 286

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz /15. Sayfa

EZELÎ DÜŞMANIMIZ ŞEYTAN

BİLGİ:

Hz. Âdem yaratıldığı zaman Yüce Allah, meleklerden ve şeytanların atası İblis'ten, Âdem'in önünde saygıyla eğilmelerini istemiş; ancak İblis kibirlenerek Allah'ın emrine karşı gelmişti. Karşı gelmesinin nedeni ise Allah'ın emirlerini sorgulaması ve kendisini Âdem'den daha üstün görmesiydi. Bunun üzerine Allah onu rahmetinden kovdu. O, kendi hatasını düşünmek yerine Âdem'den dolayı rahmetten kovulduğunu düşündü ve insanlara düşman oldu. Başlattığı bu ezeli düşmanlığı hâlen de devam ettirmektedir.

MESAJ:

1. Konuşmalarda terbiye kurallarına dikkat edilmediğinde şeytan devreye girer ve istenmeyen kavgaların yaşanmasına neden olur.
2. İnsan, şeytanın kandırma yöntemleri konusunda bilinçli olmalıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Şeytan: Hayırdan ve rahmetten uzaklaşmış, insanı saptırmaya çalışan ruhânî varlık.

رَبُّكُمُ الَّذِي يُزِيحُ لَكُمْ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ
لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ●

Rabbimizin size sunduğu nimetleri
arayasınız diye gemileri denizde
yüzdüren O'dur. Hiç şüphesiz O, size
karşı pek merhametlidir.

İsrâ, 17/66

Mushaf sayfa no: 287

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz / 14. Sayfa

EĞER ALLAH'IN MERHAMETİ OLMASA...

BİLGİ:

Allah Teâla, dünyadaki bütün nimetleri insanoğlu için yaratmış ve koyduğu kurallar çerçevesinde bu nimetlerden istifade etmemizi istemiştir. Merhamet sahibi Yüce Rabbimiz bununla kalmamış, bu nimetlerden istifadeyi kolaylaştırmıştır. Örneğin, suya kaldırma gücü vermiştir. Şayet Allah, suya kaldırma gücünü vermeseydi gemiler yapsak bile bir işe yaramazdı. Bir de Nuh Peygamber vasıtasıyla bize gemi yapmayı öğretmiştir. Ayrıca bütün bunları anlayabilecek bir akıl nimeti lütfetmiştir. İşte Allah, bize olan merhametini böyle göstermektedir.

MESAJ:

1. Suya kaldırma kuvvetini veren Allah'tır.
2. Denizler aşarak, farklı kıtalara giderek rızığımızı arayabiliriz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Fülk: Gemi.

Rahîm: Çok merhametli ve şefkatli olan.

Mushaf sayfa no: 288

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz /13. Sayfa

EN DEĞERLİ VARLIK İNSAN

BİLGİ:

İnsan, yaratılmışlar içerisinde en değerli varlıktır. Onun bu değeri; akıl, zekâ, temyiz, düşünme, yazma gibi melekeler ve diğer varlıklar üzerinde tasarruf yetkisine, ekonomik faaliyetlerde bulunma özelliğine, şehirler ve uygarlıklar kurma kabiliyetine sahip olmasıyla açıklanır. Bütün bunlar, Allah'ın bizi diğer varlıklardan üstün kıldığı anlamına gelmektedir. Bu da insanoğlunun, kendisine uyulup itaat edilen bir idareci, diğer varlıkların da insanın emrine verilmiş birer nimet olduğunu gösterir.

MESAJ:

1. Allah'ın (c.c.) bize değer verdiğini hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız.
2. Çok değerli bir varlık olan insanoğlu, günah ve isyanla Allah katında çok değersiz bir hâle gelebilir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Benî Âdem: İnsanoğlu, Âdem'in çocukları.

Berr ve Bahr: Kara ve deniz.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ
عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ●

*Andolsun biz insanoğluna değer
verdik; onları karada ve denizde
taşıdık, kendilerine güzel güzel
rızkılar verdik ve onları
yarattıklarımızın çoğundan üstün
kıldık.*

İsrâ, 17/70

وَنُزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ●

Biz Kur'an'dan öyle bir şey indiriyoruz ki, o müminler için bir şifa, bir rahmettir; zalimlerin ise sadece ziyanını arttırır.

İsrâ, 17/82

Mushaf sayfa no: 289

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz / 12. Sayfa

KUR'AN ŞİFA VE RAHMETTİR.

BİLGİ:

Allah, ayette Kur'an'ın getirdiklerini müminler için “şifa ve rahmet” olarak nitelemiştir. Kur'an'ın şifa oluşu, öncelikle birey ve toplum hayatını düzenleyen kuralları, hikmet yüklü mesajları ile iman, amel ve ahlaka ilişkin manevî hastalıkları iyileştirmesi ve Allah'ın varlığı ve birliği konusunda kuşkuları ve tereddütleri gidermesi demektir. Bununla birlikte Kur'an'ın bedenî ve psikolojik hastalıklar konusunda da şifa verici tesiri olduğu kabul edilmiştir. Kur'an'ın rahmet oluşu ise Kur'an'a tabi olan kimseyi Allah'ın mağfiretine layık kılması yönüyledir.

MESAJ:

1. Kur'an'ı okuyarak her türlü manevî dertlerimize şifalar buluruz.
2. Kur'an sayesinde Allah'ın şefkat ve merhameti bizimledir. Kur'an'dan uzaklaşıkça Allah'ın merhametinden de uzaklaşmış oluruz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Şifâ: Dinî, ahlâkî ve bedenî hastalıkların tedavisi, ilacı.

Rahmet: Merhamet etmek, acımak, esirgemek.

Mushaf sayfa no: 290

Hafızlık sayfa no: 15. Cüz/11. Sayfa

ALLAH KELAMI KUR'AN

BİLGİ:

Hz. Peygamber (s.a.s.), kendisine inen vahyi insanlara duyurmaya başlayınca Mekkeli müşrikler, bu sözlerin Allah tarafından gönderilmediğini, Hz. Muhammed'in sözü olduğunu iddia etmeye başladılar. Kur'an-ı Kerim ise onların bu iddialarına meydan okuma sadedinde bu ayetin yanında diğer birçok ayette de ifade edildiği gibi Mekkeli müşriklerin Kur'an'ın bir benzerini ortaya koyamayacaklarını, bunu başaramayacaklarını ifade etmektedir. Zira Kur'an, gerek ifade güzelliği, gerekse içeriğinin zenginliği ve kusursuzluğu dolayısıyla Allah'tan başkasının ortaya koyması mümkün olmayacak derecede mükemmel ve ulaşılamaz bir kitaptır.

MESAJ:

İnançsızlar, Kur'an'ın bir benzerini getirememişlerdir, bundan sonra da getiremeyeceklerdir.

KELİME DAĞARCIĞI:

İns ve cin: İnsanlar ve cinler.

قُلْ لِّیْنَ اِجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْحِیْنَ عَلٰی اَنْ یَّاْتُوْا
 بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا یَاْتُوْنَ بِمِثْلِهِ وَّلَوْ كَانَتْ
 بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِرًا •

De ki: “Yemin ederim, bu Kur'an'ın bir benzerini ortaya koymak için ins ve cin bir araya gelip birbirine destek olsa dahi onun benzerini ortaya koyamazlar.”

İsrâ, 17/88

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ
لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَآبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا
كُفُورًا ●

Düşünmediler mi ki, gökleri ve yeri yaratmış olan Allah, kendilerinin benzerlerini de yeniden yaratmaya kâdirdir! Allah onlar için bir vade takdir etti, bunda kuşku yoktur. Ama zalimler inkârcılıktan başkasını kabullenmediler.

İsrâ, 17/99

Mushaf sayfa no: 291

Hafızlık sayfa no: 15. cüz/10. sayfa

ÖLDÜKTEN SONRA DİRİLMEK

BİLGİ:

Müşrikler hayatı bu dünyadan ibaret sayıyor ve öldükten sonra dirilmeyi imkânsız görüyorlardı. “Bizler, bir kemik yığını ve un ufak olmuşken yepyeni bir yaratmayla dirilecekmişiz, öyle mi?” diye soruyorlardı (İsrâ, 17/98). Buna mukabil kendilerine sorulduğunda gökleri ve yeri Allah’ın yarattığını söylüyorlardı (Ankebut, 29/61-63). Bu ayeti kerimede müşriklerin söz konusu yaklaşımlarıyla kendi içlerinde çelişki yaşadıklarına işaret edilmektedir. Zira bir şeyi tekrar etmek ve benzerini yapmak, onu ilk defa yapmaktan daha kolaydır.

MESAJ:

Gökleri, yeri, bütün kâinatı ve insanı yoktan yaratan Allah, öldükten sonra insanı tekrar diriltmeye de kâdirdir/gücü yeter.

KELİME DAĞARCIĞI:

Kâdir: Güçlü, kuvvetli, istediğini istediği gibi yapabilen, âciz olmayan.

Mushaf sayfa no: 292

Hafızlık sayfa no: 15. cüz /9. sayfa

قُلْ اٰمِنُوْا بِهٖ اَوْ لَا تُؤْمِنُوْا اِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا
 الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖ اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَجْرُوْنَ
 لِلَّذٰٓقَانَ سٰجِدًا ﴿٣﴾

De ki: “Siz ona inanın veya
 inanmayın, şu bir gerçektir ki, bundan
 önce kendilerine ilim verilen kimselere
 (Hakk’ın kelâmı) okununca derhal
 yüzüstü secdeye kapanırlar.

İsrâ, 17/107

FITRAT DİNİ İSLAM

BİLGİ:

Yüce Allah, insanı dünya ve ahiret mutluluğuna ulaştıracak yolu göstermek üzere birçok peygamber göndermiştir. Peygamberlerin görevi insanlara Allah’ın buyruklarını tebliğ etmektir. Ne var ki insanların bir kısmı Yüce Allah’ın gönderdiği bu esaslara inanmaktan bazen bilgisizliklerinden bazen de inatlarından kaçınmışlardır. Buna mukabil akıl, bilgi, irfan ve tefekkür sahibi kimseler bu daveti duyduklarında onun ilahî bir çağrı olduğunu anlamış ve iman etmişlerdir. **Bu ayet, secde ayetlerindedir.**

MESAJ:

1. Herkesin inanç özgürlüğü vardır. Müminlerin görevi İslam dinini münasip bir dil ve uygun bir metotla bütün insanlara iletmektir.
2. İslam dini fitrata uygundur. İnsan inat etmedikçe her fitrat onu kabul etmeye hazırdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Âminû: İman edin!

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِيَتَّبِلُوهُمْ
 أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ●

Biz, kimlerin daha güzel amel
 edeceğini deneyelim diye yeryüzündeki
 her şeyi oranın süsü yaptık.

Kehf, 18/7

Mushaf sayfa no: 293

Hafızlık sayfa no: 15. cüz./8. sayfa

YERYÜZÜNDEKİ HER GÜZELLİK BİR İMTİHAN SEBEBİDİR.

BİLGİ:

Yüce Allah bizi yaratmış, çevremizde su, hava, toprak gibi çeşitli nimetler bahşederek hayatımızı sürdürmemiz için uygun ortam sağlamıştır. O, bize oldukça çekici gelen mal ve evlat gibi dünyanın süsü sayılan başka nimetler de vermiştir. Ayrıca diğer canlılardan farklı olarak bize akıl, irade, sabır gibi özellikler vererek bizi yaratılmışların en şerefli kılması. Bütün bu verilen nimetler ve yalnızca insan olarak bize bahşedilen ek özellikler belirli bir amaca yöneliktir.

MESAJ:

1. İnsan boşuna yaratılmamış ve yaratıldıktan sonra da başıboş bırakılmamıştır.
2. Allah tarafından bize verilen bütün nimetlerin temel amacı imtihandır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zînet: Süs; bir şeyi takıyla, elbiseyle veya şekil verme yoluyla güzelleştirmek.

Mushaf sayfa no: 294

Hafızlık sayfa no: 15. cüz / 7. sayfa

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدَىٰ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَنْ
تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ●

Allah kime hidayet ederse işte o
doğruyu bulmuştur; kimi de hidayetten
mahrum ederse artık onu doğruya
yöneltecek bir rehber bulamazsın.

Kehf, 18/17

ALLAH, KENDİSİNE İNANANLARIN YARDIMCISIDIR.

BİLGİ:

Putperest bir kavmin içinde Allah'ın varlığına ve birliğine inanan birkaç genç, bu inançlarını dile getirip putperestliğe karşı çıktılar. Allah'a olan imanlarını serbestçe ifade etme ve inançlarının gereğini yerine getirme imkânı bulamayacaklarını anlayınca bir mağaraya sığındılar ve “Rabbimiz! Bize rahmet et ve bize bir çıkış yolu hazırla!” diye dua ettiler. Allah, onların dualarını kabul etti ve kendilerini orada uzun müddet derin bir uykuya daldırdı. Ashâb-ı Kehf adı verilen bu gençlerin yaşadıkları, ibret almamız maksadıyla bu ayetlerde dikkatimize sunulmaktadır.

MESAJ:

Allah, kendisine güvenenlere yardım eder ve onlara içinde buldukları zor durumdan çıkış yolları gösterir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ashâb-ı Kehf: Mağara halkı, mağara sahipleri.

Mürşid: Doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ عَدَاً ●
 إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ
 عَسَى أَنْ يَهْدِيَنَّ رَبِّي لِأَقْرَبٍ مِنْ هَذَا
 رَشَدًا ●

“Allah izin verirse” demeden hiçbir şey için, “Şu işi yarın yapacağım” deme!
 Unuttuğun takdirde rabbini an ve
 “Umarım rabbim bana, doğruya
 bundan daha yakın yolu gösterir.” del

Kehf, 18/23–24

Mushaf sayfa no: 295

Hafızlık sayfa no: 15. cüz/6. sayfa

ALLAH İZİN VERMEDİKÇE HİÇBİR ŞEY OLMAZ.

BİLGİ:

Hz. Peygamber'e (s.a.s.) Ashab-ı Kehf hakkında soru sorulduğunda ertesi gün cevap vereceğini söylemiş ama "inşallah" dememişti. Bu sebeple bir süre vahiy kesilmiş, yaklaşık on beş gün sonra vahiy geldiğinde ise Yüce Allah Hz. Peygamber'i bu ayetle uyarmıştır. Zira hiç kimse yarın ne yapacağını bilemez.

MESAJ:

1. Bir şeyin meydana gelmesi için sadece insanın iradesi yeterli değildir, Allah'ın da o işin olmasını dilemesi gerekir.
2. Gelecekte bir işi yapmaya niyet ederken işi Allah'ın iradesine bağlamak yani inşallah "Allah dilerse/izin verirse" demek gerekir.

KELİME DAĞARCIĞI:

İnşallah: "Allah dilerse" anlamında, yapılacak her işin Allah'ın irade ve iznine bağlı olarak gerçekleşebileceğini belirtmek amacıyla işin öncesinde söylenmesi gereken söz.

Mushaf sayfa no: 296

Hafızlık sayfa no: 15. cüz /5. sayfa

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِرْ
وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا
أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَعِيثُوا يُغَاثُوا
بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ
وَسَاءَتْ مُرْتَقَقًا ●

Ve de ki: Gerçek, rabbinizden gelendir.
Artık dileyen iman etsin dileyen inkâr
etsin. Biz, zalimler için alevleri
kendilerini çepeçevre kuşatan bir ateş
hazırladık. (Susuzluktan) imdat
dileyecek olsalar buna, erimiş maden
gibi yüzleri haşlayan bir su ile cevap
verilir. Ne fena bir içecek ve ne kötü
bir barınak!

Kehf, 18/29

İSLAM DAVETİ KARŞISINDA HERKES EŞİTTİR.

BİLGİ:

Kureyş kabilesinin ileri gelenleri Hz. Peygamber'in fakir müminleri yanından uzaklaştırması hâlinde kendisiyle görüşebileceklerini söylüyorlardı. Önceki ayette üstünlüğün dünya malında değil, iman ve güzel ahlakta olduğu, ayırım gözetmeden Allah'ın ayetlerini herkese ulaştırmanın gerekliliği ifade edilmiştir. Bu ayette de Kur'an'ın, insanlar arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin herkese aynı şekilde ve eşit olarak hitap ettiği vurgulanmıştır.

MESAJ:

1. İslam dini, Allah katından gelmiş bir dindir. Bunun karşısında zengin-fakir, güçlü-güçsüz ayırımı yapmaksızın herkes eşittir.
2. Dileyen bu dine inanır, dileyen de inkâr eder. İnananın faydası, inanmayanın da zararı kendisine aittir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Nâr: Ateş, cehennem ateşi.

Vücûh: Yüzler.

وَاصْرِبْ لَهُمْ مَثَلِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَاۤ اَنْزَلْنٰهُ
مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتٌ الْاَرْضِ
فَاَصْبَحَ هَشِيْمًا تَذْرُوهُ الرِّيَّاحُ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ۝

Onlara dünya hayatının örneğini de
ver: O gökten indirdiğimiz bir su
gibidir; yerdeki (onu emen) bitkiyle
karışmış, sonra (zamanı gelince) bitki
rüzgârın savurduğu çerçöp hâline
gelmiştir. Allah, her şeyi yapabilecek
güçtedir.

Kehf, 18/45

Mushaf sayfa no: 297

Hafızlık sayfa no: 15. cüz./4. sayfa

FÂNİ DÜNYA

BİLGİ:

Mekkeli bazı zenginler mallarının ve çocuklarının çokluğuyla övünüyor, İslam dinine girmeye tenezzül etmiyor ve hayatın sadece dünyadan ibaret olduğunu iddia ediyorlardı. Bu ayette Yüce Allah, dünya hayatını ve onun süsünü suya benzetmiştir. Bitkilere hayat veren su, nasıl bir müddet sonra çekiliyor ve akabinde yemyeşil bitki örtüsü kuruyup toz toprağa karışıyorsa Allah'ın takdir ettiği zaman geldiğinde dünya hayatı da tümüyle sona erecektir. Bir başka ifadeyle dünya hayatı fanidir. Fani olan sona erecektir. Kalıcı olan ise imanımız ve ameli sâlihimizdir.

MESAJ:

1. İçinde devamlı kalacağımızı zannederek, ne kadar bağlansak da dünya hayatı fanidir/geçicidir.
2. Dünya hayatı ahiretteki konumumuzu belirleyecek olan imtihan yerinden ibarettir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Fâni: Ölümlü, geçici.

Mushaf sayfa no: 298

Hafızlık sayfa no: 15. cüz / 3. sayfa

KALICI OLAN SÂLİH AMELDİR.

BİLGİ:

Ödükten sonra dirilmeyi ve ahiret hayatını inkâr eden bazı Mekkeliler, çocukları ve mallarının çokluğuyla övünüyor, bunlara güveniyorlardı. Yüce Allah, bu ayette onların güven ve övünç kaynağı olan çocuk ve mallarının fani olduğunu bildirmektedir. Kalıcı olan ise Allah'a imandır, İslam'ın yapılmasını emrettiği ve hoş karşıladığı işlerdir; ahlakî değerlere uygun güzel davranışlardır.

MESAJ:

1. Dünya hayatı ve onun insanları cezbeden güzellikleri fanidir.
2. Ahiret hayatında insana fayda verecek olan sadece iman ve sâlih ameldir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sâlih amel: İyi, güzel ve yararlı, Kur'an ve Sünnete uygun davranış.
Bâkî: Sürekli ve kalıcı olan; sonlu ve ölümlü olmayan, sonsuz yaşayan.
Sevâp: Dinî açıdan makbul sayılan davranışların ahiretteki mükâfatı.
Emel: Gerçekleştirilmesi uzun zamana bağlı ümit ve arzu.

الْمَالِ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ
الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا •

Servet ve oğullar, dünya hayatının süsüdür; ölümsüz olan iyi işler ise Rabbinin nezdinde hem sevapça daha hayırlı, hem de ümit bağlamaya daha layıktır.

Kehf, 18/46

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ
الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ۝ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا
إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ
الْأُولَىٰ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ۝ وَمَا نُزِّلَ الْمُرْسَلِينَ
إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ
لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا ۝
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِرَ آيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ
مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ
وَفِي أذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا
أَبَدًا ۝ وَرَبُّكَ الْعَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا
لَعَجَلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ
مَوْئِلًا ۝ وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا
لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَتْنِيهِ لَا أُبْرَحُ حَتَّىٰ
أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ۝ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ
بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ۝

Hakikaten biz bu Kur'an'da insanlar için her türlü misali vermişizdir. Fakat insan tartışmaya çok düşkün olan bir varlıktır.

Kehf, 18/54

Mushaf sayfa no: 299

Hafızlık sayfa no: 15. cüz./2. sayfa

KUR'AN-I KERİM'DEKİ İBRET LİK ÖRNEKLER

BİLGİ:

Allah Teâla, Kur'an-ı Kerim'de bize birçok misal vermiştir. Bu misallerin verilmesindeki gaye, insanları düşünmeye sevk etmek, ibret almalarını sağlamaktır. Bu sayede insan, kâinatı, ondaki eşsiz ahengi, yüce yaratıcıyı, geçmiş kavimlerin -yaptıklarının sonucunda- ne gibi durumlarla karşılaştıklarını düşünecek, sonra da bütün bunlardan edindiği olumlu hususları hayatına yansıtacak, olumsuz durumlardan da kaçınacaktır.

MESAJ:

1. Allah (c.c.), Kur'an-ı Kerim'de bizi düşünmeye sevk etmek ve öğüt vermek için birçok misal vermiştir.
2. Kur'an-ı Kerim'de anlatılan misaller ve kıssalar sadece ilgi çekici birer anlatım olsun diye değil ibret almamız içindir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Cedel: Tartışma.

Mesel: Misâl, örnek.

Mushaf sayfa no: 300

Hafızlık sayfa no: 15. cüz / 1. sayfa

HZ. MÛSÂ VE HIZIR

BİLGİ:

Bu sûrenin 59-82. ayetleri arasında Hızır kıssası olarak da bilinen Hz. Mûsâ ile Hızır'ın (a.s.) buluşması, Hz. Mûsâ'nın Hızır'a tâbi olması ve ondan ilim almasından bahsedilmektedir. Hızır'ın ledünnî ilme (gaybî ilim) sahip olduğu şüphesiz olmakla birlikte, peygamber olup olmadığı kesin olarak bilinmemektedir. Yukarıdaki ayette ise Hz. Mûsâ'nın Hızır'da bulunan özel ilmi öğrenmek amacıyla yanında kalma talebi yer almaktadır. Buna mukabil Hızır'ın cevabı Hz. Mûsâ açısından bunun mümkün olamayacağı şeklindedir. Zira Hızır'ın yaptığı birçok işin iç yüzünü kavramak Hz. Mûsâ için kolay değildir.

MESAJ:

Bir şeyin iç yüzünü kavramadan dış görünüşü üzerinden değerlendirme yapmak yanıltıcı olabilir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sabır: Zorluklar, başa gelen sıkıntı ve belalar karşısında direnç gösterme.

قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَيْكَ عَلَى أَنْ تُعَلِّمَ مِمَّا
عَلَّمْتَ رُشْدًا ﴿٣٠٥﴾ قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ

صَبْرًا ﴿٣٠٦﴾

Mûsâ ona, "Senin öğrendiğin, doğruya ulaştırılan bilgiden bana da öğretmen için sana tâbi olayım mı?" dedi. O kul, "Doğrusu sen benimle beraberliğe sabredemezsin." dedi.

Kehf, 18/66-67

Mushaf sayfa no: 301

Hafızlık sayfa no: 16. cüz./20. sayfa

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ

صَبْرًا

O kul, "Sana, benimle beraber olmaya
asla sabredemezsin dememiş miydim?"
dedi.

Kehf, 18/75

SABIR

BİLGİ:

Daha önceki ayetlerde Hz. Mûsâ ile Hızır'ın (a.s.) buluşması, Hz. Mûsâ'nın Hızır'ın yanında kalma isteği yer almıştı. Hızır, Mûsâ'nın bu beraberliğe sabredemeyeceğini söylemişti. Sonunda Hz. Mûsâ'nın ısrarlı talepleri karşısında Hızır (a.s.), onun isteğini kabul etti. Ancak yaptığı işlerden dolayı soru sormamasını da istedi. Mûsâ da bu şartı kabul etti. Ayette Hz. Mûsâ'nın sabredemediği ve soru sorduğu anlatılmaktadır.

MESAJ:

1. Sabır, zor bir iştir. Nitekim bir peygamber olan Hz. Mûsâ'nın bile sabredemediği durumlar olmuştur.
2. Olayların iç yüzü bazen görünenden çok farklı olabilir. Bir mesele iyice anlaşılmeden onun hakkında karar verilmemelidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sabır: Başa gelen sıkıntı ve belalar karşısında direnç gösterme, olumsuzlukları olumlu kılmak için gösterilen metanet.

Mushaf sayfa no: 302

Hafızlık sayfa no: 16. cüz / 19. sayfa

HİÇBİR İYİ İŞ KARŞILIKSIZ KALMAZ.

BİLGİ:

Peygamber Efendimize çeşitli sorular sorulurdu. O bazen bunları cevaplar, bazen de kendisine vahiy gelmesini beklerdi. Peygamberimize Zülkarneyn hakkında sorular sorulması üzerine Yüce Allah, bu sorulara yanıt olmak üzere bazı ayetler indirdi. Bu ayetlerde Zülkarneyn'e verilen kudret, yaptığı seyahatler ve karşılaştığı kavimler anlatılmaktadır. Zülkarneyn'in, karşılaştığı kavimlere karşı tavır ve davranışları, onların iman edip sâlih amel işleyip işlemediklerine göre değişmekteydi. Ayette onun bir sözü yer almaktadır.

MESAJ:

1. Allah'a iman edip sâlih amel işleyenler, ahirette bunun karşılığını alırlar.
2. İyi insanlara iyi davranmak ve onlara zorluk çıkarmamak gerekir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zülkarneyn: Kur'an'da kendisine büyük güç ve imkân verildiği bildirilen kişi.

وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ
 جَزَاءٌ الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٥﴾

“İman edip iyi şeyler yapan kimseye gelince, onun için de en güzel karşılık vardır. Ve ona işimizden kolay olanını buyuracağız.”

Kehf, 18/88

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ط
الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ
يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُحْسِنُونَ صُنْعًا ●

De ki: “Size, iş ve davranışları bakımından en çok ziyana uğrayanları bildirelim mi? Onlar, iyi yaptıklarını sandıkları hâlde, dünya hayatında çabaları boşa giden kimselerdir.”

Kehf, 18/103-104

Mushaf sayfa no: 303

Hafızlık sayfa no: 15. cüz./18. sayfa

ÇABALARI BOŞA GİDENLER

BİLGİ:

İnsanlar, davranışlarında daima bir amaç gözetip ona göre çaba harcarlar. Allah'a ortak koşanlar, sahte tanrılarının kendilerini Allah'a yaklaştıracağını ve Allah katında küfür sayılan bu davranışlarının Allah'a itaat olduğunu sanmaktadırlar. Oysa Allah, kendisine ortak koşanların amellerinin hiçbir değeri olmadığını bildirmiştir. Bu sebeple dünyada yapıp ettikleri boşa gitmiştir; ahirette amellerine Allah tarafından hiçbir değer verilmeyecektir.

MESAJ:

1. İnsanın öncelikli görevi kendisini yoktan yaratan Allah'a imandır.
2. Bir davranışı değerli kılan, o davranışın Allah rızasına uygun olmasıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Â'mâl: Ameller, davranışlar, işler; dünya ve ahirette ceza veya mükâfat konusu olan her türlü iş ve davranış.

Mushaf sayfa no: 304

Hafızlık sayfa no: 16. cüz / 17. sayfa

DUANIN KARŞILIĞI: HZ. YAHYA

BİLGİ:

Meryem sûresinin hemen başında Hz. Zekeriyya'nın Yüce Allah'a yaptığı duaya yer verilir. Bu duada Hz. Zekeriyya daha önce yaptığı duaların hep karşılık bulunduğunu ifade ettikten sonra bir de ilerlemiş yaşına rağmen kendisine bir çocuk bağışlamasını Yüce Allah'tan ister. O bir yandan bunu yaparken diğer taraftan da doğacak çocuğun Allah rızasına uygun tavır ve davranışlar sergilemesi için de istekte bulunur. Nitekim Hz. Zekeriyya'nın bu duası da kabul edilmiş ve kendisine Hz. Yahya bahşedilmiştir.

MESAJ:

1. Her durumda sığınılacak ve başvurulacak yegâne merci Yüce Allah'tır.
2. Yüce Allah, samimi olarak yapılan duaları kabul eder.

KELİME DAĞARCIĞI:

Halef: Sonraki nesil veya kişi, aslın yerine geçen.

فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا • يَرِثُنِي وَيَرِثْ مِنْ
آلِ يَعْقُوبَ وَاَجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا •

“Taraftından bana yerimi alacak bir halef ver; o, Ya'kub hanedanına da vâris olsun; rabbim, onu rızana erdir!”

Meryem, 19/5-6

يَا يَحْيَىٰ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَ صَبِيًّا ۖ وَحَنَانًا
 مِنْ لَدُنَّا وَرِزْقًا وَكَانَ تَقِيًّا ۝ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ
 جَبَّارًا عَصِيًّا ۝ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ
 وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝ وَأذْكَرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّيَدَتْ
 مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۖ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا
 فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۖ قَالَتْ إِنِّي
 أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ۖ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ
 رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۖ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي
 غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكْ بَغِيًّا ۖ قَالَ كَذَلِكَ
 قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئْ وَلِيَجْعَلَ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً
 مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ۖ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَدَتْ بِهِ مَكَانًا
 قَصِيًّا ۖ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ
 يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ۖ فَتَوَدَّعَتْ
 مِنْ تَحْتِهَا آلًا فَنَزَلَتْ فَجَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۖ
 وَهَرَبَىٰ إِلَيْكَ يُجْذِعُ النَّخْلَةَ لِمَا أَهْلَتْ عَلَيْكَ تُطْبَأُ جَنِيًّا ۖ

“Ey Yahya! Kitaba var gücünle sarıl!”
 dedik ve ona henüz çocukken hikmeti
 verdik.

Meryem, 19/12

Mushaf sayfa no: 305

Hafızlık sayfa no: 16. cüz./16. sayfa

İLMİYLE ÂMİL OLMAK

BİLGİ:

Meryem sûresinin yedinci ayetinde Hz. Zekeriyya'nın duasına Yüce Allah'ın icabet ettiği ve ona Yahya'yı müjdelediği belirtilmişti. Bu ayette ise Hz. Yahya'ya kitaba var gücüyle sarılması yani onu iyi anlayıp onunla amel etmesi emredilmiştir. Hz. Yahya'ya herhangi bir kitap indirilmemiş olup burada kitapla kastedilen Hz. Mûsâ'ya indirilen ve o zaman henüz tahrif edilmemiş olan Tevrat'tır. Hz. Yahya'ya daha çocukken verilen hikmet ise, “kendisine sınımsız sarılması emredilen kitabı kavrama, dinî hükümleri anlama yeteneği”dir. Hikmet kelimesine, “ilim, bilgiyle amel etme, peygamberlik, akıl” gibi anlamlar da verilmiştir.

MESAJ:

İnsan kendini vahyin bilgisinden mahrum etmemeli; aklını daima onunla aydınlatmalıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Yahya (a.s.): Kur'an'da adı geçen, İsrailoğulları'na gönderilen bir peygamber, Hz. Zekeriyya'nın oğlu.

Sabî: Çocuk, küçük.

Mushaf sayfa no: 306

Hafızlık sayfa no: 16. cüz / 15. sayfa

ALLAH İÇİN ZOR DİYE BİR ŞEY YOKTUR.

BİLGİ:

Hz. İsa'nın babasız dünyaya gelişi ve daha beşikte iken nübüvvetini açıklaması apaçık birer mucize iken o dönemdeki insanlar bunu inkâr etmişlerdir. Hatta daha da ileri giderek Hz. Meryem'e iftira atmışlardır. Oysa insanların idraklerini aşan bir olay, Peygamber vasıtasıyla bildirildiğinde buna inanmak en sağlam yoldur. Zira Allah'ın kudretinin sınırı yoktur.

MESAJ:

1. Allah'ın kudreti sonsuzdur. O'nun insan aklının kavrayamayacağı şekilde irade ettikleri, insanlar için birer imtihan vesilesidir.
2. Allah, insanların rabbidir. Kendisine kulluk edilmeye layık olan sadece O'dur.
3. Sırat-ı müstakîm, ilk insandan beri bütün peygamberlerin çağırıldığı yolun adıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sırat-ı müstakîm: Gerçeğe götüren doğru yol.

İذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣١٥﴾
وَإِنَّ لِلَّهِ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ

مُسْتَقِيمٌ ﴿٣١٦﴾

Bir işe karar verdiği zaman ona sadece "ol!" der, hemen olur. İsa, şunu da söyledi: "Muhakkak ki Allah, benim de rabbim, sizin de rabbinizdir. O hâlde O'na kulluk edin, doğru yol budur."

Meryem, 19/35-36

يَا آتِبِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ

لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا

“Babacığım! Şeytana kulluk etme!
Çünkü şeytan, Rahman’ın buyruğuna
uymamıştır.”

Meryem, 19/44

Mushaf sayfa no: 307

Hafızlık sayfa no: 16. cüz./14. sayfa

TEBLİĞ ÜSLUBU

BİLGİ:

Peygamberlerin en büyük vazifesi tebliğdir. Bu sorumluluk onlardan sonra ümmetlerine aittir. Tebliğe muhatap olanların içinde yakın akraba hatta ana, baba, eş, oğul bulunabilmektedir. Nitekim Hz. İbrahim babasına, Hz. Nuh oğluna, Hz. Lût hanımına tebliğde bulunmuşlardır. Tebliğde bulunan kişinin kullandığı üslup sözün tesiri açısından son derece önemlidir. Bu ayette Hz. İbrahim’in babasına söylediği bir söz vardır. İbrahim’in (a.s), müşrik olan babasına “babacığım” diye hitap etmesi hem tebliğde ne kadar hassas olduğunu hem de babasına karşı saygıda kusur etmediğini göstermektedir.

MESAJ:

1. Allah yoluna hikmet dilini kullanarak, güzel öğütlerle çağırarak esastır.
2. Tebliğde daima yapıcı bir dil kullanmak gerekir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Âsiyy: Allah’ın emirlerine karşı gelen, âsi.

Mushaf sayfa no: 308

Hafızlık sayfa no: 16. cüz / 13. sayfa

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ
 وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا ۝

Sonra bunların ardından artık namazı
 kılmayan ve nefsanî arzulara uyan bir
 nesil geldi. Bunlar elbette
 azgınlıklarının cezasını bulacaklardır.

Meryem, 19/59

NEFİSLERİNE UYUP NAMAZI TERK EDENLER

BİLGİ:

Tarihte Hz. Âdem, Hz. Nuh, Hz. İbrahim ve Hz. Yakub gibi peygamberlere iman edip sâlih amel işleyen müminlerden sonra onların nesillerinden, dinî uyarıları unutan, umursamayan hatta dinin direği olan namazı bile ihmal eden topluluklar gelmiştir. Onlar namazı ihmal ettiklerinden dolayı namazın hayâsızlık ve kötülüklerden koruyucu işlevinden istifade edememişlerdir. Bunun sonucu olarak nefislerinin arzularına uymuşlar ve dinin haram kıldığı günahları işlemişlerdir.

MESAJ:

1. Namazın ihmal edilmesi, kişinin nefsanî arzularının peşinden koşmasının yolunu açar.
2. Allah'ın emirlerini ihmal edip yasakladıklarını işleyenler bunun cezasını göreceklerdir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Şehvet: Bir şeye karşı duyulan şiddetli arzu.

Gayyâ: Ceza; bir rivayete göre Cehennemdeki bir vadinin adı.

Mushaf sayfa no: 309

Hafızlık sayfa no: 16. cüz./12. sayfa

أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ

● يَكُ شَيْئًا

İnsan düşünmez mi ki, daha önce o
hiçbir şey olmadığı hâlde biz
kendisini yaratmışızdır?

Meryem, 19/67

YOKTAN YARATILDIĞIMIZ GİBİ ÖLDÜKTEN SONRA DA DIRİLTİLECEĞİZ

BİLGİ:

Bazıları hayatın sadece bu dünya ile sınırlı olduğunu, öldükten sonra dirilmenin olmadığını iddia etmektedirler. Onlara göre öldükten sonra çürüyüp dağılan ve toz toprak hâline gelen insanın yeniden dirilmesi ve dünyada yapıp ettiklerinden hesaba çekilmesi mümkün değildir. Ayette bu gibi kimse- lere seslenilmekte ve onlardan, kendilerinin nasıl yaratıldıklarını düşünmeleri istenmektedir. Öldükten sonra dirilmeyi ilk yaratılışla mukayese eden kişi, yeniden dirilmeyi kavrar.

MESAJ:

1. İnsanı yoktan yaratan Yüce Allah'ın kudreti, onu öldükten sonra diriltmeye de yeter.
2. İnsanın kendisini ve çevresini tanıması, tefekkür etmesi doğruya ulaşma- sına yardım eder.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tezekkür: İyice düşünmek, değerlendirmek.

Mushaf sayfa no: 310

Hafızlık sayfa no: 16. cüz / 11. sayfa

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ

الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝

(O gün) Rahman'ın katında söz ve
 izin alandan başkasının şefaati olmayacaktır.

Meryem, 19/87

ŞEFAAT, ANCAK ALLAH'IN İZİNİLEDİR.

BİLGİ:

Şefaati, ahirette peygamberlerin ve kendilerine izin verilen kimselerin, mü-
 minlerin bağışlanması için Allah katında niyazda bulunmaları anlamında bir
 terimdir. Esasında Allah'ın, kulunu koruyup kollaması için hiçbir şeye ihtiyacı
 yoktur. Bununla birlikte Allah Teâlâ, layık olan kullarına özel ikram kabilinden
 şefaati gibi bazı imkânlar sunabilir. Ayette, kendilerine izin verilenlerin şefaati
 edeceği, bundan başka şefaati olmayacağı bildirilmektedir. Herkes ameline göre
 değerlendirilecektir. Amelleri iyi olanlar, elçiler heyeti gibi ağır olarak cennete
 gireceklerdir. İnkârcılar ise sürü hâlinde cehenneme götürüleceklerdir.

MESAJ:

1. Allah'ın (c.c.) izni olmadan kimse kimseye fayda veya zarar veremez.
2. Şefaati ancak iman ve amel ehli için geçerli olur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ahd: Söz, vaat, anlaşma.

● **وَأَنْ تَجْهَرُ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى**

Sen sözü açığa vursan da (gizlesen de), O gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilir.

Tâ-Hâ, 20/7

Mushaf sayfa no: 311

Hafızlık sayfa no: 16. cüz /10. sayfa

HİÇBİR ŞEY ALLAH'A GİZLİ KALMAZ.

BİLGİ:

İnsanoğlu, gizli kalmasını istediği bazı söz ve davranışlarını kimsenin duymasını ve görmemesini ister. Bu sayede ayıp ve günahlarının kimse tarafından bilinmeyeceğini zanneder. Hâlbuki Yüce Allah, kâinattaki her varlık ve olayın bilgisine sahiptir. Hiçbir şey O'na gizli kalmaz. O bizim açıktan söyleyip yaptığımız şeyleri bildiği gibi dışarıya yansıtmadığımız düşüncelerimizi, içimizden geçirdiklerimizi dahi bilir.

MESAJ:

1. Allah için gizli diye bir şey yoktur.
2. Gizli aşikâr her söz ve işimizi Allah'ın bildiğini ve vakti zamanı geldiğinde bunlardan hesaba çekileceğimizi unutmamalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ahfâ: En gizli şey, gizlinin gizlisi.

Mushaf sayfa no: 312

Hafızlık sayfa no: 16. cüz / 9. sayfa

HZ. MUSA'NIN DUASI

BİLGİ:

Ayetlerde Hz. Mûsâ'nın kendisine peygamberlik gibi ağır bir görevin verilmesinin ardından Rabbine olan niyazı dile getirilir. Sonraki ayetlerde ise bu duanın karşılık bulduğu; Yüce Allah'ın Hz. Mûsâ'ya ilahî bir lütuf olarak gönül ferahlığı, iş kolaylığı, zihin açıklığı, ifade kabiliyeti ve kardeş desteği verdiği anlatılır. Bütün bunlar aslında Allah'ın dinini tebliğ eden herkes için geçerlidir. Ayetler, her şart ve ortamda Allah'a olan güvenimizi bir an bile yitirmeden başarıya ulaşmak için çalışmak gerektiğine işaret etmektedir.

MESAJ:

1. Allah (c.c.), kendisine samimi olarak güvenen kullarını hiçbir zaman yalnız ve yarımsız bırakmaz.
2. Allah rızasını kazanma yolunda karşımıza çıkan engeller azim, gayret ve dua ile aşılır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sadr: Göğüs, kalp.

Ukde: Düşüm, dert.

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي • وَيَسِّرْ لِي
أَمْرِي • وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي • يَفْقَهُوا
قَوْلِي •

Mûsâ dedi ki: “Rabbim! Kalbime genişlik ver. İşimi bana kolaylaştır. Dilimden düğümü çöz ki sözümü iyi anlansınlar.”

Tâ-Hâ, 20/25-28

Mushaf sayfa no: 313

Hafızlık sayfa no: 16. cüz/8. sayfa

● فُقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ●

Ona yumuşak söz söyleyin. Belki öğüt alır yahut korkar.

Tâ-Hâ, 20/44

KAVLİ LEYYİN

BİLGİ:

Hz. Mûsâ, kendi kavmi olan İsrailoğulları'ndan bütün erkek çocukların Firavun tarafından katledildiği bir ortamda Yüce Allah'ın himayesiyle öldürülmekten kurtuldu ve bizzat Firavun'un sarayında büyüdü. Nihayet kendisine peygamberlik görevi verilip kardeşi Hârûn ile birlikte Firavun'u İslam'a davet etmesi emredildi. Bu ayette Yüce Allah, Hz. Mûsâ'ya ve kardeşi Hz. Hârûn'a seslenmekte, Firavun'a dini tebliğ ederken nasıl bir üslup benimsemeleri gerektiğini hatırlatmaktadır. Hitap onlara olsa da bu yöntem bizim için de geçerlidir.

MESAJ:

1. Beşerî ilişkilerde ve dinî tebliğde yumuşak ve ikna edici bir üslup benimsemek esastır.
2. Yumuşak ve ikna edici bir dil, muhatabın ibret alması bakımından daha tesirlidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Kavli leyyin: Yumuşak, tesirli ve ikna edici söz.

Tezekkür: İyi ve dikkatli düşünme, bir teklifi iyice değerlendirme.

Mushaf sayfa no: 314

Hafızlık sayfa no: 16. cüz / 7. sayfa

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا

نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ●

Sizi ondan yarattık, yine ona
döndüreceğiz ve sonra oradan bir defa
daha çıkaracağız.

Tâ-Hâ, 20/55

TOPRAKTAN TOPRAĞA YOLCULUK

BİLGİ:

Hz. Mûsâ ve Hz. Hârûn Firavun'a giderek onu ve halkını Allah'a davet etmişlerdi. Fakat Firavun "sizin Rabbiniz de kimmiş?" diyerek kibirlendi. Firavun'un bu sorusu karşısında Hz. Mûsâ, Allah'ı anlatmaya başladı. Rabbimiz, Firavun'un bu kibirden bahsettikten sonra, insanı topraktan yarattığını, tekrar onu toprağa döndürüp hesap vermek üzere dirilteceğini haber vermektedir. Bu, dikkat çekicidir. Böylece Yüce Allah, insanı basit bir topraktan yarattığını, dünyanın fani olduğunu ve kibirlenmeye yer olmadığını hatırlatmaktadır.

MESAJ:

1. İnsanı yoktan var eden onu tekrar yaratmaya kâdirdir.
2. Kibir, topraktan yaratılmış olan insanın haddini aşmasıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Halaknâküm: Sizi yarattık.

Firavun: Eski Mısır krallarının unvanı.

إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا
يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى • وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ
عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ
الْعُلَى

Kim rabbine günahkâr hâliyle varırsa,
bilsin ki cehennem onu beklemektedir;
orada ne ölür ne de düzgün yaşar.
Dünya ve ahirete yararlı işler yapmış
bir mümin olarak onun huzuruna
çıkan kimseler için ise üstün dereceler
vardır.

Tâ-Hâ, 19/74-75

Mushaf sayfa no: 315

Hafızlık sayfa no: 16. cüz/6. sayfa

İMAN VE SÂLİH AMEL, HEM DÜNYADA HEM DE AHİRETTE FAYDA SAĞLAR.

BİLGİ:

İslam'a göre en değerli ve faziletli şey kendisiyle amel edilen "iman"dır. Bunun yerine değer ve fazileti tespit etmede maddî imkân ve makam gibi şeylerin kıstas olarak alınması yanıltıcıdır. Çünkü bunlar geçici rahatlık ve itibar sağlasa da sonuçta kalıcı faydaları yoktur. Mümin, dünyayı ahiret boyutuyla birlikte anlamlandırır. Dünyada var olma gayesinin, Allah'ın bildirdiği şekliyle "güzel ameller" yapmak olduğu bilincine sahip olur.

MESAJ:

İman ile birlikte sâlih ameller, dünyayı güzelleştirdiği gibi ahirette de güzel karşılıklar almaya vesiledir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Mücrim: Günahkâr, suçlu.

Mushaf sayfa no: 316

Hafızlık sayfa no: 16. cüz/5. sayfa

وَإِنِّي لَعَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ

● اهْتَدَىٰ

Şu da muhakkak ki ben, tevbe eden, inanan ve yararlı iş yapan, sonra da doğru yolda sebat eden kimseyi bağışlarım.

Tâ-Hâ, 20/82

TÖVBE KAPISI HERKESE AÇIKTIR.

BİLGİ:

Ayet, Yüce Allah'ın İsrailoğullarına söylediği bir sözü aktarmaktadır. Başka ayetlerde İsrailoğullarına verilen nimetlerden ve onların bu nimetlerin kıymetini bilmediklerinden bahsedilmişti. Bu ayette de Yüce Allah, İsrailoğulları örneğinden hareketle hepimize, yaptığımız hatalardan vazgeçmeyi, Allah'ın rahmetinden ümit kesmemeyi ve Allah'tan af dileyerek bağışlanma dilemeyi tavsiye etmektedir. Bu ayette ayrıca makbul bir tövbe için, iman ve sâlih amel sahibi olmak, hidayet üzere sebat etmek gerektiğine de işaret edilmektedir.

MESAJ:

Allah, kullarına nasıl tövbe etmeleri gerektiğini açıklamıştır. Bu şartları yerine getiren herkes için Allah'ın af kapısı açıktır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tevbe: Tövbe, günahtan dönüp Allah'a yönelme.

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ

شَيْءٍ عِلْمًا ●

Sizin ilahınız ancak kendisinden
başka hiçbir ilah bulunmayan
Allah'tır. O, ilmiyle her şeyi
kuşatmıştır.

Tâ-Hâ, 20/98

Mushaf sayfa no: 317

Hafızlık sayfa no: 16. cüz/4. sayfa

ALLAH'TAN BAŞKA İLAH YOKTUR.

BİLGİ:

Hız. Mûsâ, kırk gün sürecek bir buluşma için Yüce Allah'ın huzuruna çağrılmış ve Tûr dağında kırk gece kalmıştı. Bu esnada yerine kardeşi Hız. Hârun'u vekil bırakmıştı. Bu süre içinde Sâmirî isimli bir kuyumcu, altından bir buzağı heykeli yaparak İsrailoğulları'ndan bazılarının ona tapmalarını sağladı. Ayette İsrailoğullarının bu tutumu eleştirildikten sonra Allah'ın eşi ve benzeri olmadığı ve yaratılan bütün varlıkların ilahının O olduğu vurgusu yapılır.

MESAJ:

1. Allah tektir, benzersizdir. Allah'ın ilmi her şeyi kuşatır.
2. Allah'tan başka ilah yoktur. O'ndan başkasını tanrı edinmek sadece bir aldanıştır.

KELİME DAĞARCIĞI:

İlâh: Tanrı; tapınılan, yüceliği karşısında hayrete düşülen, gönülden bağlanılıp sığınılan varlık.

Mushaf sayfa no: 318

Hafızlık sayfa no: 16. cüz / 3. sayfa

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا
 يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۖ

Mümin olarak dünya ve ahiret için yararlı iyi işler yapan kimseye gelince, o ne büsbütün, hatta ne de kısmen haksızlığa uğramaktan korkar.

Tâ-Hâ, 20/112

YAPILAN HIÇBİR İYİLİK ZAYİ OLMAZ.

BİLGİ:

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'i insanların öğüt alması için indirmiştir. Kim bu öğütlerden yüz çevirirse kıyamet gününde bunun günahını yüklenecektir. Yüce Allah, bu dünyada herkesin yaptıklarını en ince ayrıntısına kadar bilmektedir. İman edip sâlih amel işleyenlerin ise o zor günde tedirgin olmasına gerek yoktur. Zira orada imanlarının ve yaptıkları iyiliklerin karşılığı kendilerine tastamam verilecektir.

MESAJ:

1. Allah katında sadece müminlerin yaptığı iyilikler mükâfatlandırılacaktır.
2. Müminler yaptıkları iyi amellerin karşılığını eksiksiz bir şekilde/tam olarak alacaklardır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zulüm: Belirlenmiş sınırları çiğneme, haktan batıla sapma, kendi hak alanının dışına çıkıp başkasını zarara sokma.

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ
مِن قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُل رَّبِّ زِدْنِي
عِلْمًا ●

Gerçek hükümdar olan Allah yücedir.
Sana vahyedilmesi tamamlanmadan
önce Kur'an'ı okumakta acele etme.
"Rabbim! İlmimi arttır!" de!

Tâ-Hâ, 20/114

Mushaf sayfa no: 319

Hafızlık sayfa no: 16. cüz./2. sayfa

RABBİM! İLMİMİ ARTTIR!

BİLGİ:

Ayetin ilk kısmı Allah'ın gücünü, yüceliğini ve de "mutlak hükümdar" sıfatını vurgulamaktadır. İkinci bölümde de Peygamberimize bir uyarı ve dua tavsiyesi bulunmaktadır. Kur'an'ın nüzulü sırasında Cebrail, ayetleri Peygamberimize okurken, henüz Cebrail'in okuması bitmeden Hz. Peygamber gelen ayetleri ezberlemeye çalışır ve kendi kendine tekrarları. "Kur'an'ı okumakta acele etme" uyarısı ile Hz. Peygamber'e ilmimi artırması için dua etmesi öğütlenmiştir.

MESAJ:

1. Mutlak hâkim olan sadece Allah'tır.
2. Kur'an-ı Kerim tefekkür edilerek okunmalıdır.
3. Fiilî olarak gayret etmenin yanında ilmimizi artırması için Yüce Allah'a dua etmeliyiz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Vahiy: Hızlı bir şekilde ve gizlice söylemek; ilham etmek; Allah'ın dilediği emir, hüküm ve bilgileri peygamberine bildirmesi.

Mushaf sayfa no: 320

Hafızlık sayfa no: 16. cüz/1. sayfa

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا
نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ

● لِلتَّقْوَى

Aile fertlerine namazı emret, kendin
de bunda kararlı ol. Senden rızık
istemiyoruz; asıl biz seni
rızklandırıyoruz. Mutlu gelecek,
günahlardan sakınanların olacaktır.

Tâ-Hâ, 20/132

KULLUK VE İMTİHAN BİLİNCİNİ HATIRLATMAK.

BİLGİ:

Mekkeli müşrikler, Hz. Muhammed (s.a.s.) ve onun arkadaşlarına akla hayale gelmedik eziyetlerde bulunuyorlardı. Zor durumda olan müminler ise, geçmişte peygamberlerine isyan edip zulmeden kavimlerin başına gelen bela ve musibetlerin benzerlerinin müşriklerin başlarına da gelmesini bekliyorlardı. Ayette müminlere, İslam mesajının hedefine ulaşması için birtakım beklentilere girmeleri yerine, zorluklara tahammül, sabır ve sürekli bir ibadet bilinci içinde mücadeleye devam etmeleri gereği hatırlatılmaktadır.

MESAJ:

Hayatımızın her evresinde kulluk bilinci ile hareket etmeli ve etrafımıza da bunu tavsiye etmeliyiz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Salat: Dua, ibadet, namaz.

Takvâ: Dinin emir ve tavsiyelerine uyma, haram ve günahlardan kaçınma hususunda gösterilen titizlik, Allah'a saygısızlıktan sakınmak.

Mushaf sayfa no: 321

Hafızlık sayfa no: 17. cüz./20. sayfa

فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ●

Eğer bilmiyorsanız kitaplar hakkında
bilgi sahibi olanlara sorun.

Enbiya, 21/7

SORMAK AYIP DEĞİLDİR!

BİLGİ:

Hz. Muhammed (s.a.s.), peygamber olarak gönderildiğinde inkârcılar, “bizim gibi bir insan” diyerek onun risaletini reddetmişlerdi. Ayette geçmiş peygamberlerin tamamının da insan oldukları vurgulanmakta ve bu gibi gerçeklerin o dönemde “ehlü’z-zikir” diye tanımlanan Tevrat veya İncil’i okuyup bilgi sahibi olan Ehl-i kitap’tan da öğrenilebileceği ifade edilmektedir. Allah, peygamberleri melek olarak değil örnek alabileceğimiz birer insan olarak göndermiştir.

MESAJ:

1. Bilmediklerimizi ehline, yani konunun uzmanlarına sorarak öğrenebiliriz.
2. Sormak öğrenmenin başlangıcıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Risâlet: Peygamberlik, Allah’ın vahiy yoluyla öğrettiği bilgileri ve O’nun emirlerini insanlara ulaştırıp ilahî elçilik görevini yapmak.

Ehli zikir: Zikir ehli, bilgi sahibi olanlar.

Mushaf sayfa no: 322

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 19. sayfa

لَوْ كَانَ فِيهِمَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ
 اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٣٣٢﴾

Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka tanrılar bulunsaydı kesinlikle yerin göğün düzeni bozulurdu. Demek ki arşın rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir.

Enbiya, 21/22

ALLAH'TAN BAŞKA TANRILAR BULUNSAYDI DÜZEN BOZULURDU.

BİLGİ:

Dünyanın düzeni Allah'ın ezelde belirlediği kanunlara göre işlemektedir. Müşrikler, Allah'ın yeryüzünü ve gökyüzünü başka varlıklarla birlikte ortaklaşa idare ettiğini iddia etmişlerdi. Bunun doğru olmadığı bir temsille dile getirilmiştir. Bu temsile göre eğer müşriklerin iddia ettiği gibi varlık âleminde Allah'tan başka ilahlar olsaydı, bu ilahların arasında yaratma, yönetme ve üstünlük konularında anlaşmazlık çıkar, bu da evrenin nizamının bozulmasına sebep olurdu. Böyle bir bozulma olmadığına göre evrenin yaratıcısı tektir.

MESAJ:

1. Allah Teâla bir ve mutlak güç sahibidir, tasarruflarında hiçbir ortağı yoktur.
2. Evrenin yegâne sahibi ve yöneticisi olan Allah müşriklerin nitelemelerinden uzaktır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Arş: Hükümlerlik, şan, şeref, taht.

Sübhanellah: Allah uluhiyetle bağdaşmayan her türlü eksiklikten ve kusurdan uzaktır, münezzehtir.

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَآئِنِ مِتَّ
فَهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٣٣﴾

Senden önce de hiçbir insana
ölümsüzlük vermedik. Şimdi sen
ölürsen, onlar ebedî mi kalacaklar?

Enbiya, 21/34

Mushaf sayfa no: 323

Hafızlık sayfa no: 17. cüz./18. sayfa

HER CANLI, ÖLÜMÜ TADACAKTIR!

BİLGİ:

Müşrikler, Hz. Muhammed'in kendileri gibi yiyen, içen, gezen, konuşan bir insan olması nedeniyle peygamber olamayacağını iddia etmişler, hatta Hz. Peygamber'in bir felaketle ölüme gitmesini beklemişlerdi. Ayet, Allah'ın Hz. Muhammed'den önce de hiçbir insanı ölümsüz kılmadığını neticede peygamberin de öleceğini, ölümlü olmanın peygamberliğe aykırı bir durum olmadığını ayrıca bu iddia sahiplerinin de vakti geldiğinde mutlaka ölümü tadacaklarını vurgulamaktadır.

MESAJ:

1. Peygamber de olsa, insan için ölüm, kaçınılmaz bir sonuçtur.
2. Ebedilik duygusu ancak ahirete imanla karşılık bulur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Beşer: İnsan.

Hâlid: Ebedî, sonsuz, ölümsüz.

Mushaf sayfa no: 324

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 17. sayfa

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأَرِيكُمْ آيَاتِي فَلَا
 تَسْتَعْجِلُونِ ●

İnsan, aceleci olarak yaratılmıştır. Size
 âyetlerimi göstereceğim; benden acele
 istemeyin.

Enbiya, 21/37

İNSANIN ACELECİLİĞİ

BİLGİ:

Bu ayette, insanın tabiatındaki zayıf yanlarından birine işaret edilmektedir. İnsan, tabiatı gereği bir şeyin hemen gerçekleşmesini ister. Oysa doğru olan, teenni ile hareket etmek, yani ilerisini düşünerek davranmak ve acele işten kaçınmaktır. Ayette inkârcıların “Bu tehdit ne zaman gerçekleşecek?” şeklindeki alaycı ifadelerine cevap olarak “acele etmeyin, Allah’ın tehdidi hakıtır” uyarısı yapılmaktadır.

MESAJ:

1. İnsan tabiatında acelecilik vardır, bu ise çoğu kere zararlı sonuçlanır.
2. Zarara yol açan acelecilikten sakınmak gerekir.
3. Er ya da geç hakikat mutlaka tecelli edecektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Âyet: Allah’ın varlığına, peygamberlerin doğruluğuna işaret eden delil ve mucize; Kur’an-ı Kerim sûrelerinin belli bölümlerinden her biri.

وَلَيْنَ مَسَّتْهُمُ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ
يَا وَيْلَتَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ●

Andolsun, onlara Rabbinin azabından hafif bir esinti dokunsa, muhakkak
“Eyvah bize! Gerçekten biz zalim kimselerdik” diyeceklerdir.

Enbiya, 21/46

Mushaf sayfa no: 325

Hafızlık sayfa no: 17. cüz./16. sayfa

SON PİŞMANLIK!

BİLGİ:

Henüz azabı karşılarında görmeyen inkârcılar, kendilerine Rableri katından gelen peygamberi ve kitapları inkâr ederler. Ancak çok hafif de olsa bir azapla karşılaştıklarında ise akılları başlarına gelip yanlış yaptıklarını itiraf ederler. Fakat bu durum onlardan azabın kalkmasını ya da hafiflemesini sağlamaz. Zira asıl olan zamanında vahyin uyarısına kulak vermektir.

MESAJ:

1. İnsanın imtihanı dünyadadır ve dünya hayatındaki iman ve sâlih ameline göre ahiret hayatı şekillenecektir.
2. Azabı gördükten sonra gerçeği kavramak kişiye bir şey kazandırmaz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Yâ veylenâ: Eyvah bize! Yazık bize!

Zâlim: Belirlenmiş sınırları çiğneyen, haktan batıla sapan, kendi hak alanının dışına çıkıp başkasına zarar veren.

Mushaf sayfa no: 326

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 15. sayfa

YAKMAYAN ATEŞ...

BİLGİ:

Hz. İbrahim putların güçsüz, kudretsiz, kendilerini bile korumaktan âciz olduğunu söyleyince putperestler tahammül edemeyip onu ateşte yakmaya karar vermişlerdi. İçinde doğup büyüdüğü kavmi, yaklaşılamayacak kadar büyük bir ateş yakıp İbrahim peygamberi mancınıkla o ateşin içine fırlatmıştı. Her zaman ve herkesi yakan ateş, ilahî bir lütuf olarak onu yakmamış hatta onun için bir esenlik yurdu olmuştu.

MESAJ:

1. Yüce Allah, kendisine samimi olarak uyanların her durumda yardımcısıdır.
2. Mucize haktır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Selam: Bedenî ve ruhî eksiklikten, hastalık ve kusurlardan uzak olma; selâmetin kaynağı olup esenlik veren anlamında Allah'ın isimlerinden biri; Müslümanların karşılaştıklarında birbirlerine sağlık ve esenlik dilemeleri.

فُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿٤١﴾

Biz de dedik ki: "Ey ateş, İbrahim için serin ve zararsız ol!"

Enbiya, 21/69

• وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ •

Biz her şeyi biliriz.

Enbiya, 21/81

Mushaf sayfa no: 327

Hafızlık sayfa no: 17. cüz/14. sayfa

ALLAH, HER ŞEYİ BİLİR.

BİLGİ:

Allah Teâla, Hz. Süleyman'ı peygamberlik ve krallık konularında babası Dâvûd'a vâris kıldı; ayrıca mucize olarak rüzgârı ve bazı görünmez varlıkları onun emrine verdi. Bazı şeytanlar ve cinler Hz. Süleyman için dalgıçlık, inşaatçılık ve heykeltıraşlık gibi işler yapıyorlardı. Hz. Süleyman'a verilen bu mucizeler aslında Hz. Süleyman tarafından değil, Allah'ın iradesi, tasarrufu, kudreti ve ilmi ile meydana gelmiştir. Gerçekte her şeyi olduğu gibi bu mucizeleri de en ince detayına kadar planlayan, bütün bunların niçin ve nasıl olduğunu bilen Yüce Allah'tır.

MESAJ:

1. Allah Teâla, peygamberlere çeşitli mucizeler vermiştir.
2. Allah, her şeyi bilir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Âlim: Bilgin, çok bilgili.

Mushaf sayfa no: 328

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 13. sayfa

HZ. ZEKERİYYA'NIN DUASI

BİLGİ:

İlerlemiş yaşına rağmen çocuğu olmayan Hz. Zekeriyya, kendisine bir çocuk ihsan etmesi için gönlünü açarak Rabbine yönelmişti. Zekeriyya, yegâne dostun ve sığınılacak merciin Allah olduğunu biliyor ve bunu dillendiriyordu. Ayrıca insanî duygularla bir de çocuk sahibi olmayı istemişti. Onun çocuk sahibi olma talebi çoklukla övünmek için değil, neslinden Allah'a kulluk eden kişilerin olması ve dini tebliğ etmeleri içindir. Nitekim Hz. Zekeriyya'nın bu duası da kabul edilmiş ve kendisine hayırlı bir evlat olarak Hz. Yahya lütfedilmiştir.

MESAJ:

1. Her durumda sığınılacak ve başvurulacak yegâne merci Yüce Allah'tır.
2. Yüce Allah, samimi olarak yapılan duaları kabul eder.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zekeriyya (a.s.): Kur'an'da adı geçen ve İsrailoğullarına gönderilen bir peygamberdir.

Vâris: Ölenin ardından geride kalan ve onun malını mülk edinmeye hak kazanan kimse; kâinatın gerçek sahibi olan ve varlığının sonu bulunmayan Allah.

رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ۝

“Rabbim! Geride kalanların en hayırlısı sensin, yine de sen beni yalnız (çocuksuz) bırakma!”

Enbiya, 21/89

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا
كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ●

Bu durumda her kim mümin olarak
dünya ve ahiret için yararlı işler
yaparsa çabası asla inkâr edilmez, biz
onu yazmaktayız.

Enbiya, 21/94

Mushaf sayfa no: 329

Hafızlık sayfa no: 17. cüz./12. sayfa

ALLAH RIZASI İÇİN YAPILAN İYİLİĞİN KARŞILIĞI

BİLGİ:

Yüce Allah, insanı imtihan amacıyla yaratmış, imtihanının da kendisine hakkıyla kulluk etmek konusunda olduğunu beyan etmiş, ayrıca kulluğun nasıl yapılacağını öğretmek üzere peygamberler ve kitaplar göndermiştir. Ayette, yaratılış gayesine uygun olarak Allah'ın gönderdiği buyruklara inanan ve inandıklarına uygun yaşama gayreti içinde olanlara müjde vardır. Onların bu çabaları göz ardı edilmeyecek, yaptıkları hiçbir iyilik zayi olmayacaktır. Çünkü Allah her şeyi bilmekte ve kaydetmektedir.

MESAJ:

1. İnsan bu dünyada yaptığı her şeyden sorumludur ve yapıp ettiklerinden hesaba çekilecektir.
2. Ameller ancak imanla birlikte gerçek değerini kazanır.
3. Yapılan kötülükler yazıldığı gibi tüm iyilikler de yazılmaktadır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sâlihât: Dine ve dünyaya yönelik faydalı işler.

Kâtib: Yazıcı, yazar.

Mushaf sayfa no: 330

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 11. sayfa

RAHMET ELÇİSİ: HZ. MUHAMMED

BİLGİ:

İnsanın, aklıyla birçok hakikati kavrayabilmesi mümkün olmakla birlikte her şeyi sadece akılla bilmesi imkânsızdır. Yüce Allah, kullarına olan rahmet ve şefkati gereği; onları Allah'ın varlığına ve birliğine davet etmek, dünya ve ahiret mutluluğunun yolunu onlara göstermek için peygamberler ve kitaplar göndermiştir. Ayette diğer peygamberlerin olduğu gibi son peygamber Hz. Muhammed'in (s.a.s.) gönderilmesinin de Yüce Allah'ın rahmetinin bir eseri olduğu, ayrıca ona tabi olanların da bu rahmetten istifade edeceği hatırlatılmaktadır.

MESAJ:

1. Allah'ın peygamberler göndermesi, kullarına olan rahmet ve şefkatinin sonucudur.
2. Peygamberimizin örnek hayatı ve mesajları, bütün insanlık için kurtuluş reçetesidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Rahmet: Şefkat gösterip lütufta bulunma, ihsan, merhamet.

وَمَا اَرْسَلْنَاكَ
اِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

(Ey Muhammed!) Seni ancak âlemlere
rahmet olarak gönderdik.

Enbiya, 21/107

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ
شَيْءٌ عَظِيمٌ

*Ey insanlar! Rabbinize karşı
gelmekten sakının. Kıyamet
sarsıntısı gerçekten büyük bir olaydır.*

Hac, 22/1

Mushaf sayfa no: 331

Hafızlık sayfa no: 17. cüz./10. sayfa

ALLAH'IN RAHMETİNİ UMARAK VE RIZASINI KAYBETMEKTEN KORKARAK YAŞAMAK

BİLGİ:

İnsan bir gün rabbinin huzurunda divan durup hesap vereceği ve iyiliklerin rahmet; kötülüklerin ise azap getireceği inancı sayesinde, hayatını en güzel şekilde disipline eder ve sorumluluk duygusunu geliştirir. Ayette, arzularının peşinde koşan insana, bu dünyanın sona ereceği kıyamet günü hatırlatılarak, rabbinin uyarılarına karşı gelmekten sakınması gereğine işaret edilmektedir.

MESAJ:

1. Ahiret inancını daima canlı tutarak Allah'ın razı olmayacağı şeyleri yapmaktan uzak durmak gerekir.
2. Vakti geldiğinde kıyamet kopacak ve herkes yaptığının hesabını verecektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sâat: An, süre, saat, kıyamet.

Zelzele: Sarsıntı, deprem.

Azîm: Büyük, yüce, önemli, ağır, zor, çetin.

Mushaf sayfa no: 332

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 9. sayfa

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ
يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ

Kıyamet vakti şüphe yok ki gelip
çatacaktır ve Allah kabirde yatanları
diriltecektir.

Hac, 22/7

HİÇ ŞÜPHESİZ KİYAMET VE AHİRET GERÇEKTİR.

BİLGİ:

İnsanoğlu tarih boyunca nasıl ve niçin yaratıldığı, öldükten sonra ne olacağı sorularına kafa yormuştur. Bu soruya en uygun ve en ikna edici cevabı İslam vermiştir. Allah'ın gönderdiği peygamberler, insanın dünyaya geliş amacını anlatmalarının yanı sıra, bu hayattan sonraki süreçte de insanın nelerle karşılaşacağını bildirmişlerdir. Bu ayette dünyanın yok olacağı ve bütün insanların öldükten sonra diriltileceği hakkında bilgi verilmektedir.

MESAJ:

1. Kâinatın düzeni bozulacak ve vakti geldiğinde kıyamet kesin olarak kopacaktır.
2. Ölmek yok olmak değildir. İnsanlar, dünyada işledikleri fiillerin karşılığını almak üzere diriltileceklerdir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Lâ raybe: Şüphesiz, kesinlikle.

Ba's: Kıyametin kopmasından sonra Allah tarafından ölümlerin diriltilmesi.

Kubûr: Kabirler, mezarlar.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُجْلَوْنَ فِيهَا
مِنْ آسَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا
حَرِيرٌ •

İman edip iyi işler yapanları ise Allah
altlarından ırmaklar akan cennetlere
koyacaktır. Onlar orada altın bilezik
ve incilerle süsleneceklerdir. Orada
onların giysileri de ipektir.

Hac, 22/23

Mushaf sayfa no: 333

Hafızlık sayfa no: 17. cüz/8. sayfa

DÜNYA VE AHİRET MUTLULUĞUNU ELDE ETMEK

BİLGİ:

İnsanı yoktan yaratan ve doğru yolu gösteren Allah (c.c.), ona hür iradesiyle seçim yapma imkânı tanımıştır. Bu seçim, Allah'a itaat yönünde olduğu gibi isyan yönünde de olabilmektedir. Tercihini isyandan tarafa kullanan kişi, bunun karşılığını; itaatten yana kullanan da mükâfatını görecektir. İşte bu ayette Allah'ın hoşnutluğuna uygun davranışlarda bulunanların, hem bu dünyada nimetlere kavuşacakları hem de ahirette en itibarlı mevkilere yerleşecekleri bildirilmektedir.

MESAJ:

1. İnsan dünyadaki tercihlerinin sonuçlarını görecektir.
2. İnsanın itaate yönelmesi onun hem dünya hem de ahiret mutluluğuna ermesini sağlar.

KELİME DAĞARCIĞI:

Cennet: Müminlerin ölümden veya kıyametin kopmasından sonra sonsuz mutluluk içinde yaşayacakları yer.

Enhâr: Nehirler, ırmaklar.

Mushaf sayfa no: 334

Hafızlık sayfa no: 17. cüz /7. sayfa

İSLAM'IN YASAKLARINA SAYGI

BİLGİ:

Ayette, Allah'ın koyduğu yasaklara riayet etmek gerektiği vurgulanmaktadır. Allah'a şirk koşturmak ve yalan söylemek bu yasaklardandır. Ayet, putlara taparak Allah'a ortak koşturmanın yalan söylemek ve Allah'a iftira etmek anlamına geldiğine de işaret etmektedir. Yalan; kötülük ve haksızlıkları, çirkinlik ve edepsizlikleri örtbas etmek için başvurulan bir yoldur. İnsan yalan söyledikçe kötülük işleme cesareti ve alışkanlığı artar.

MESAJ:

1. Yüce Allah'ın koyduğu sınırlara riayet etmek insanın kendi yararındır.
2. Şirk koşturmak ve yalan söylemek, uzak durulması gereken ve Allah tarafından pislik olarak nitelenen iki çirkin fiildir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hurumâtillâh: Allah'ın koyduğu yasaklar; çiğnenmesi yasaklanan kurallar.
 Kavle'z-zûr: Asılsız söz, yalan.

ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ
 عِنْدَ رَبِّهِ ﴿١٦﴾ وَأَحَلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ
 عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ
 وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿١٧﴾

Yapılması gereken işte budur. Kim, Allah'ın koyduğu yasaklara saygı gösterirse bu, rabbi katında kendisi için çok hayırlı olur. Size vahiy ile bildirilenlerin dışındaki hayvanları yemeziz helâl kılınmıştır. Öyleyse pislikten yani putlardan uzak durun ve asılsız sözden de kaçınınız!

Hac, 22/30

الَّذِينَ إِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمُ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ
وَمَا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ●

Onlar öyle kimselerdir ki, Allah
anıldığında kalpleri titrer, başlarına
gelen musibetlere sabrederler,
namazlarını özenle kılarlar ve
kendilerine verdiğimiz rızıklardan
Allah yolunda harcarlar.

Hac, 22/35

Mushaf sayfa no: 335

Hafızlık sayfa no: 17. cüz/6. sayfa

MÜMİNLERİN ÖZELLİKLERİ

BİLGİ:

Bu ayette Müslümanların bazı özellikleri anlatılmaktadır. Bu özelliklerin ilki, Allah'ın adı anıldığında kalbin ürpermesi ve derin bir saygı hissetmesidir. Mümin, saygının zirvesi olan namazla Rabbine yönelmekte, O'na olan bağlılığını göstermekte, maddî ve manevî musibetlere karşı sabretmekte ve Yüce Yaraticı'ya sığınmaktadır. Ayrıca yine Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla kendisine verilen rızıktan ihtiyaç sahiplerine vermektedir.

MESAJ:

1. Müminler namazlarını ihmal etmezler ve kulluğun gereği olarak başlarına gelen imtihanlara sabrederler.
2. Toplumsal ve bireysel huzurun en önemli etkenlerinden biri, hasedi ortadan kaldıran infaktır.

KELİME DAĞARCIĞI:

İnfāk: Allah'ın hoşnutluğunu kazanma niyetiyle harcamada bulunma.

Mushaf sayfa no: 336

Hafızlık sayfa no: 17. cüz /5. sayfa

GÖZLER DEĞİL, KALPLER KÖR OLUR.

BİLGİ:

Önceden Âd ve Semûd kavimleri, Medyen halkı, Nuh'un, İbrahim'in, Lût'un ve Mûsâ'nın (a.s.) kavimleri peygamberlerini yalanladılar. Sonra bu yüzden helak edildiler. Şimdi o memleketlerden geriye harabeler kaldı. Ey kâfirler! Şimdi siz yeryüzünde dolaşıp inanmayanların akıbetine bir bakın! Belki ibret ve öğüt alırsınız. Bu sözler inanmayanlara bir uyarı olduğu gibi, Hz. Peygamber ve mü'minler için, inkârcıların sonunun ne olacağını hatırlatan bir tesellidir.

MESAJ:

1. İnsanlar yeryüzünde dolaşıp, helak edilen kavimlerin akıbetlerini görüp ibret almalıdırlar.
2. Allah Teâla'nın varlığına işaret eden bunca delili görmemek, kişinin kalbinin kör olduğunu gösterir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Kalb [çoğul: kulûb]: Kalp, gönül, akıl, bilme ve kavrama gücü.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَنظُرُوا لَهُمْ قُلُوبٌ
يَفْقَهُونَ بِهَا أَوْ أَدَانُ يَسْمَعُونَ بِهَا فَآتِيهَا لَا
تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنَّ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي

الصُّدُورِ

Yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki, düşüncecek kalpleri, işitecek kulakları olsun? (Dolaştılar, ama ibret almadılar). Çünkü gerçekte gözler değil, göğüslerdeki kalpler (kalp gözleri) kör olur.

Hac, 22/46

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى
تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ

عَقِيمٍ ●

İnkâr edenler, kendilerine kıyamet
ansızın gelinceye yahut da onlara
kısır bir günün azabı gelip çatıncaya
dek o Kur'an'dan bir şüphe içinde
kalırlar.

Hac, 22/55

Mushaf sayfa no: 337

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 4. sayfa

İNKÂRCILAR KUR'AN-I KERİM'DEN HEP ŞÜPHE EDECEKLER.

BİLGİ:

Şeytan, çeşitli yollarla insana yaklaşıp onun kalbine şüphe ve vesvese atmaya çalışır. İnsan bu şekilde şeytanla her zaman imtihan hâlinde olmuştur. Bu gerçeğin farkında olanlar hakikate tutunur, şeytana aldanmazlar. Zalimler ve kalplerinde katılık olanlar ise o vesveselere aldanıp hakikatten ayrılırlar. İşte kâfirler de ölüp gidinceye kadar Allah Teâla'nın ayetleri hakkında şek ve şüpheden kurtulmazlar. Kıyamet kopunca da iman ve amel sahipleri cennete erecekler, kâfirler de şiddetli azaplara maruz kalacaklardır.

MESAJ:

1. İnananlar Kur'an'dan şüphe etmezler. Ancak inkâr edenlerin içini hep bir şüphe kemirir.
2. “İnsanlar uykudadırlar, öldüklerinde uyanırlar.” (Hz. Ali)

KELİME DAĞARCIĞI:

Akîm: Kısır; uğursuz.

Mushaf sayfa no: 338

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 3. sayfa

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ
الْأَرْضُ خُضْرًا إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ●

Allah'ın gökten yağmur indirdiği,
böylece yeryüzünün yemyeşil olduğunu
görmedin mi? Şüphesiz, Allah çok
lütüfkârdır, hakkıyla haberdardır.

Hac, 22/63

GÖKTEN İNİP YERİ YEŞERTEN YAĞMUR, ALLAH'IN RAHMETİDİR.

BİLGİ:

Bu ayetler, Allah Teâla'nın kudretine ve nimetlerine delalet eden eserlerine dikkat çeker. O'nun (c.c.), geceyi ve gündüzü bahşettiğini ve yağmuru lütfettiğini hatırlatır. Gökten inen suyun yeryüzünü yeşertmesinden, tabii bir olay olarak algıladığımız yer gök dengesine kadar evrendeki bütün düzenin hep Cenâb-ı Allah'ın dilemesine ve yaratmasına bağlı bulunduğunu ilan eder.

MESAJ:

1. Çevremizde gerçekleşen her türlü tabiat olayı aslında Allah Teâla'nın kudretine işaret eden bir delildir.
2. Yeryüzünün bayındır olması, Allah Teâla'nın rahmetini/yağmurunu indirmesine bağlıdır, tek başına insanların gücü dâhilinde değildir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Latif: Lütfu bol olan ve büyük küçük her şeye lütfu erişen.

Mushaf sayfa no: 339

Hafızlık sayfa no: 17. cüz./2. sayfa

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ

فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ●

Hakkında ayrılığa düşüp durduğunuz
şeyler konusunda kıyamet günü Allah
aranızda hüküm verecektir.

Hac, 22/69

ALLAH TEÂLA, EN ADALETLİ HÂKİMDİR.

BİLGİ:

Önceki ayet-i kerimelerde Cenâb-ı Hak'ın kuvvet ve kudretinin nişaneleri belirtildikten sonra, ehl-i kitabın dinî konularda Hz. Peygamber ile tartışmaması istenir. Mücadeleye girişecek olurlarsa onlara cevap olarak, 'Allah Teâla'nın, yaptıklarından ve söylediklerinden haberdar olduğu' ve 'kıyamet gününde tartışıp durdukları konularda hükmünü vereceği' bildirilir. Sayfanın devamında da Allah Teâla'nın ayetlerini açık olarak bildirdiği, bu ayetlerin okunmasından dolayı kâfirlerin hoşnutsuz olduğu ve onlara ceza olarak cehennem hazırlandığı zikredilir.

MESAJ:

1. Ehl-i kitapla, özellikle dinî konularda, faydası olmayacak tartışmalara girmek doğru değildir.
2. Ahiret aynı zamanda hak ve hakikatin tam olarak ortaya çıkacağı gündür.

KELİME DAĞARCIĞI:

İhtilâf: Görüş ayrılığı; taraflardan her birinin aynı konuda diğerine aykırı bir görüşü savunması.

Mushaf sayfa no: 340

Hafızlık sayfa no: 17. cüz / 1. sayfa

ALLAH'TAN BAŞKASI ÂCİZDİR.

BİLGİ:

Cahiliye döneminin putperest müşriklerine, biraz olsun düşünüp akıl etmeleri için ayette basit bir örnek verilmektedir. Zira putlara tapanlar Allah Teâla'nın kudretini bilemezler. Allah (c.c.), bunu bildirmek üzere meleklerden ve insanlardan elçiler gönderir ve namaz, zekât gibi ibadetleri yapmalarını ve cihad etmelerini emreder. Hayırlı işler yapanların kurtuluşa ereceğini, Yüce Zâtının en güzel Mevla ve en güzel yardımcı olduğunu hatırlatır.

MESAJ:

Kâinattaki olaylara bakıp biraz düşünen herkes, Allah Teâla'nın kudretini ve yüceliğini anlayabilir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Mesel: Misal, örnek.

Tâlib: İsteyen.

Matlûb: İstenilen.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا لَهُ إِنَّ
 الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا
 وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا
 يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ●

*Ey insanlar! Size bir örnek verildi.
 Şimdi ona iyi kulak verin. Sizin
 Allah'tan başka taptıklarınız bir sinek
 dahi yaratamazlar, hepsi bunun için
 toplansalar bile. Eğer sinek onlardan
 bir şey kapsa bunu ondan
 kurtaramazlar. İsteyen de âciz, istenen
 de.*

Hac, 22/73

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ • الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ
خَاشِعُونَ

Müminler gerçekten kurtuluşa
ermişlerdir. Onlar ki, namazlarında
derin saygı içindedirler.

Müminün, 23/1-2

Mushaf sayfa no: 341

Hafızlık sayfa no: 18. cüz/20. sayfa

HUŞÛ İLE KILINAN NAMAZ KURTULUŞTUR.

BİLGİ:

Allah Teâla'ya imanı tam olanlar, dünya ve ahiret hayatında kurtuluşa ermişlerdir. Bu müminlerin en belirgin özelliği de namazlarını huşû içinde eda etmeleridir. Ayrıca onlar; boş şeylerden yüz çevirir, zekâtı verir, iffetli davranır, emaneti korur, sözlerini tutar ve namazlarına devam ederler. Cenâb-ı Hak insanoğlunu çamurdan yaratmış, onu ete kemiğe bürümüş ve ona hayat vermiştir. Ecelleri gelince de insanların canını alacak, kıyamet günü onları tekrar diriltip hesaba çekecektir.

MESAJ:

1. Kurtuluşa erenler, 'iman ettim' demekle yetinenler değil, namaz, oruç ve zekât gibi ibadetleri hakkıyla yerine getirenlerdir.
2. İbadetlerin en makbul olanları ihlas, huşû ve takvâ ile yapılanlarıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Huşû: Alçakgönüllü, mütevazî, itaatkâr ve saygılı olmak.

Mushaf sayfa no: 342

Hafızlık sayfa no: 18. cüz / 19. sayfa

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لُنُسَبِقِكُمْ مِنْهَا فِي
 بَطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا
 تَأْكُلُونَ

Hayvanlarda sizin için elbette bir ibret vardır. Onların içlerindeki süten size iştiririz. Onlarda sizin için daha birçok faydalar da vardır ve onlardan yersiniz de.

Müminün, 23/21

FAYDALANDIĞINIZ CANLILARA BİR DE İBRET GÖZÜYLE BAKINIZ!

BİLGİ:

Cenâb-ı Hak, insanlara yağmur, bitkiler, evcil hayvanlar gibi sayısız nimetleri bahşetmiştir. İnsanlar, evcil hayvanların süt ve etlerinden beslenmek; binek olarak kullanmak gibi farklı şekillerde onlardan faydalanırlar. Ancak tüm bu nimetlerin insanların hizmetine sunulması, Allah'ın planlı bir yaratmasıyla gerçekleşmiştir.

MESAJ:

1. İnsan içtiği bir bardak sütün dahi Allah Teâla'nın büyük bir nimeti olduğunu bilmelidir.
2. Kâinatta var olan bütün varlıklar Allah Teâla'nın varlığının delilidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

En'âm: Hayvanlar; deve, sığır, koyun ve keçi gibi hayvanların genel adı.

وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ

الْمُنْزِلِينَ

Ve de ki: “Ey Rabbim! Beni bereketli bir yere kondur. Sen konuk edenlerin en hayırlısısın.”

Müminûn, 23/29

Mushaf sayfa no: 343

Hafızlık sayfa no: 18. cüz./18. sayfa

KONUK EDENLERİN EN HAYIRLISI

BİLGİ:

Hz. Nuh (a.s.) ve beraberindekiler, gemiye bindikten sonra Cenâb-ı Hakk tarafından kendilerine öğretilen hamdusenayı ve bu duayı yaptılar. Böylece konuk edenlerin en hayırlısından, kendilerini barındırmasını istediler. Dolayısıyla bu dua, aynı zamanda her müminin bir yere yerleşirken ya da yolculuk yaparken okumasında fayda bulunan anlamlı bir dua örneğidir.

MESAJ:

Müslümanlar her durumda ve her zamanda Allah'a (c.c.) hamd edip ondan hayır ve bereket dilemelidirler.

KELİME DAĞARCIĞI:

Mübarek: Bereketli, feyizli, maddî ve manevî açıdan hayırlı.

Mushaf sayfa no: 344

Hafızlık sayfa no: 18. cüz / 17. sayfa

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا
لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

(İnsanlar din) işlerini kendi aralarında
parça parça ettiler. Her grup kendinde
bulunan ile sevinmektedir.

Müminün, 23/53

İNSANLAR BÖLÜK BÖLÜK DİNİ FIRKALARA AYRILIYORLAR.

BİLGİ:

Cenâb-ı Hakk her ümmete elçiler göndermiş, o ümmetlerden pek çoğu her defasında o peygamberleri yalanlamışlardır. Fakat bütün peygamberlerin getirdiği hakikat, tek ümmet olmak emridir. “Tek ümmet”, aynı inanç ilkeleri üzerinde birleşmiş toplumdur. Burada ümmet kelimesi din anlamında kullanılmıştır. Bütün peygamberler tevhit inancında birleşmişlerdir. Bu ilkeye rağmen çeşitli ümmetler değişik dinler, inançlar, kitaplar türetmişler; her zümre kendi benimsediği inancı, en doğrusu kabul etmiştir.

MESAJ:

1. Hz. Âdem'den Resûlullah'a kadar bütün peygamberlerin getirdiği dinin özü birdir.
2. İnsanların dinî konularda grupçuluk yapmaları yani hakikatin tek sahibi olarak kendilerini görmeleri doğru bir davranış değildir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hizip: Parça, grup, cemaat, topluluk.

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ

يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

Biz hiçbir kimseye gücünün
yettiğinden fazla yük yüklemeyiz.
Katımızda hakkı söyleyen bir kitap
vardır. Onlar zulme, haksızlığa
uğratılmazlar.

Müminûn, 23/62

Mushaf sayfa no: 345

Hafızlık sayfa no: 18. cüz./16. sayfa

ALLAH, KULLARINA ZULÜM VE HAKSIZLIK ETMEZ.

BİLGİ:

İnsanlar, güç yetirilemeyecek şeylerle sorumlu tutulmazlar. Herkesin Allah Teâla'ya itaati, kendisine verilen nimetler esas alınarak değerlendirilir. İnsanın yaptıkları da en ince detaylarıyla kayıt altına alınır. Ayetteki kitap kelimesi "amel defteri"dir. Bu kitap tamamen gerçekleri içerecek, insanların haksızlığa uğramasına yol açacak hiçbir hatalı bilgi taşımayacaktır. İman edenlerin imanlarını ve amellerini; inkâr edenlerin de inkârlarını ve iftiralarını kaydedecektir.

MESAJ:

1. Her kul, sahip olduğu imkânlar çerçevesinde sorumlu tutulacaktır.
2. İnsanların fiilleri tamamıyla kayıt altına alınmaktadır ve insanlar kıyamet günü haksızlığa uğramaksızın yaptıklarından hesaba çekileceklerdir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Mükellef: Yükümlü. Dinin gereklerini yapmakla yükümlü olan.

Vüs': Güç, kapasite, yapabilme kudreti.

Mushaf sayfa no: 346

Hafızlık sayfa no: 18. cüz / 15. sayfa

قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ

De ki: "Eğer biliyorsanız söyleyin: Yer
ve yerde bulunanlar kime aittir?"

Müminün, 23/84

YER VE YERYÜZÜNDEKİLER ALLAH TEÂLA'NIN MÜLKÜDÜR.

BİLGİ:

Yüce Allah, kudretinin kesin kanıtlarını ortaya koyarak inkârcıların yeniden dirilmeyi imkânsız gören iddialarını reddeder. Ayrıca kendisinden başka ta-pınmaya değer hiçbir varlık bulunmadığını kanıtlar, düşünmeye sevk eden sorular sorar. Müşriklerin cevapları, aslında onların Allah'a inandıklarını göstermektedir. Ama onlar, Allah'ın peygamber ve kitap göndermesini, ahiret hayatını yalanlamaktadırlar. Bu tutumları karşısında Hz. Peygamber onlara Allah'tan korkmalarını söylemekle emrolunmuştur.

MESAJ:

1. Yeryüzü, gökyüzü ve bu ikisi arasındakilerin tamamı Allah Teâla'nın hükümlerindedir.
2. Allah Teâla'nın gücünü bilenlerin; peygamberleri, kitapları ve ahiret gününü inkâr etmemeleri gerekir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Arz: Yeryüzü, yer kabuğu.

● وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ

● وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ

Ve de ki: “Ey Rabbim! Şeytanların vesveselerinden sana sığınırım. Ve onların benim yanımda bulunmalarından da sana sığınırım Ey Rabbim.”

Müminûn, 23/97-98

Mushaf sayfa no: 347

Hafızlık sayfa no: 18. cüz./14. sayfa

ALLAH'IM! ŞEYTANLARDAN SANA SIĞINIRIM!

BİLGİ:

“Şeytanların vesveseleri”; yeme içme, cinsel istek ve benzeri ihtiyaçları haram yoldan karşılama şeklindeki her türlü günahı içermektedir. Ayetteki emir, Hz. Peygamber’in bu tür heveslere kapılması düşünülemeyeceği için, onun şahsında bütün ümmetine yöneltilmiştir. Ayrıca Hz. Peygamber’in de bu tür sözlerle dua etmesi onun hem kulluk, hem de ümmetine örneklik görevidir. Ona uyup iyi işler yapanların ahirette mizanları ağır gelecek ve onlar kurtuluşa ereceklerdir. Ona uymayanlar ise hüsrana uğrayacaklardır.

MESAJ:

1. İnananlar şeytana ve vesveselerine karşı Allah Teâla'ya sığınmalı ve ondan yardım istemelidir.
2. Peygamberimize (s.a.s.) verilmiş emirler, aksine bir kayıt bulunmadıkça, bütün müminleri kapsamaktadır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hemezât: Karalamalar, gıybetler, gizli kışkırtmalar, şeytanın vesveseleri.

Mushaf sayfa no: 348

Hafızlık sayfa no: 18. cüz / 13. sayfa

KULLUK İÇİN YARATILDIK.

BİLGİ:

Bu âyet-i kerîme, insanın belirli bir gaye için yaratıldığını, bu hayatta yaptıklarından sorumlu olacağını anlatır. Diğer canlılar yok olup gidecekken, âdemoğlu ahirette bu dünyadaki yaşantısının karşılığını bulacak, ona göre ebedî hayata kavuşacaktır. Ahirete kıyasla, çok kısa olan dünya hayatında, inanıp inancının gereğini yapanlar ve belalara sabredenler sonsuz mükâfatlara erişecektir. İnkâr edenler ve şirk koşanlar ise kurtuluşa eremeyeceklerdir. Huzuruna imansız olarak gelmekten bizi sen koru Allah'ım!

MESAJ:

1. İnsanoğlu, ancak yüce yaratıcısına ibadet etmek için yaratılmıştır.
2. Bu dünyayı bir eğlence mekânı olarak görenler, ahirette yanıldıklarını anlayacak ve pişman olacaklardır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Abes: Faydasız, saçma.

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا

لَا تُرْجَعُونَ

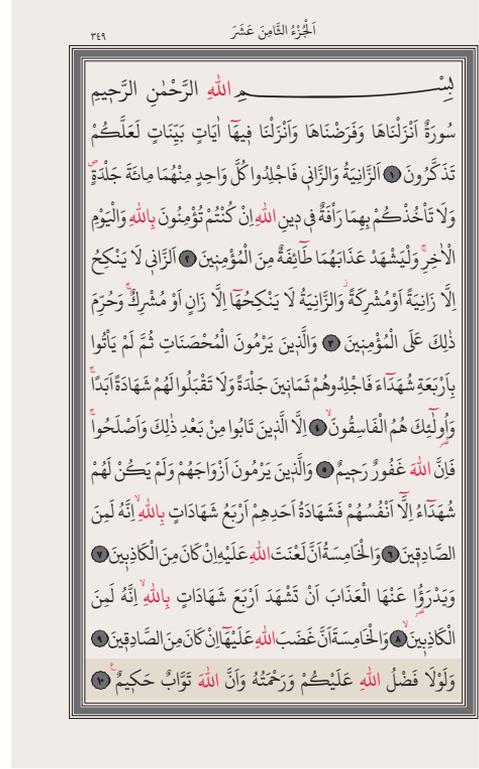
“Sizi boşuna yarattığımızı ve bize tekrar döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?”

Müminün, 23/115

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ
تَوَّابٌ حَكِيمٌ

Allah'ın size lütfu ve merhameti
olmasaydı ve Allah tövbeleri kabul
eden, hüküm ve hikmet sahibi
olmasaydı (hâliniz nice olurdu)?

Nür, 24/10

Mushaf sayfa no: 349

Hafızlık sayfa no: 18. cüz./12. sayfa

ALLAH'IM! FAZLINI VE RAHMETİNİ BİZDEN ESİRGEME!

BİLGİ:

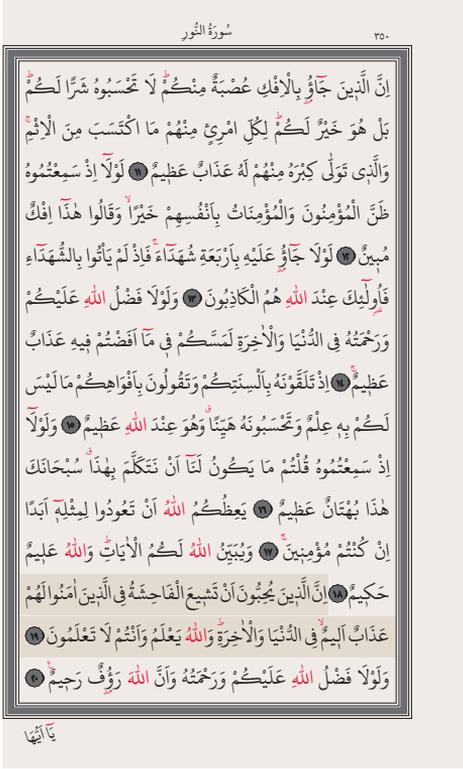
Önceki ayet-i kerimelerde, zina edenlere verilecek cezalar ve eşlerine zina isna-
dında bulunanların durumu açıklanmaktadır. Bu ayette ise; Allah Teâla'nın fazl-
u keremi olmasaydı, aile kurumuna şefkat ve rahmet göstermesi ve tövbeleri kabul
etmesi olmasaydı, insanoglunun hâlinin harap olacağı dile getirilmektedir. Kur'an-ı
Kerim, bir taraftan suç ve günahı engelleyecek yaptırımlar, cezalar getirirken
diğer taraftan bu günahlara bulaşmış insanlara telafi yollarını telkin etmektedir.
Hiç şüphesiz bunların başında pişman olmak anlamına gelen "tevbe" gelmektedir.

MESAJ:

1. Müslümanlar için Allah Teâla'nın fazl-u keremi olmadan hiçbir kurtuluş
imkânı yoktur.
2. Cenâb-ı Hakk, zulme ve iftiraya uğrayanlara karşı fazlıyla, aileye dair konu-
larda rahmetiyle, günahkârlara karşı tövbeleri kabul etmesiyle muamele edecektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Fazl: Verilmesi zorunlu ve gerekli olmadığı hâlde, verilen her türlü bağış ve lütuf.
Rahmet: Acıma, şefkat; muhatabına iyilik ve ihsan etmeyi gerektiren yumuşaklık
ve incelik.

Mushaf sayfa no: 350

Hafızlık sayfa no: 18. cüz / 11. sayfa

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

İnananlar arasında hayâsızlığın yayılmasını arzu eden kimseler var ya; onlar için dünya ve ahirette elem dolu bir azap vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

Nür, 24/19

MÜSLÜMANLARIN HAYÂSIZLAŞMASINI İSTEYENLER HEP VARDIR.

BİLGİ:

Bu sayfadaki ayetlerde özellikle Hz. Aişe validemize iftira atılması olayından hareketle, Müslümanların yalan yanlış ithamlar ve iftiralar karşısında nasıl davranmaları gerektiği anlatılır. Bu tarz bir yalanı ve iftirayı işitenlerin, 'bunları söylemek bize yakışmaz, Allah Teâla her şeyi bilir' diyerek günaha bulaşmalarını gerektiği öğütlenir. Sonra da çirkinliklerin yayılmasını arzu edenlerin ağır bir şekilde cezalandırılacakları beyan edilir.

MESAJ:

1. İnananlar arasında hayâsızlığın yayılmasını isteyenlere karşı dikkatli ve uyanık olmalıyız.
2. Duyduğumuz iftiralara ortak olmamalı, bilgimiz olmayan şeyleri söylememeliyiz.
3. Çirkinlik ve hayâsızlık anlamına gelecek her söz ve eylemin insanlar arasında yayılmasına alet olunmamalıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Fâhişe: Hayâsızlık, utanmazlık; utanma ve edep duygusundan uzak ve ahlaka aykırı davranış.

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْعَافِيَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ

İffetli ve (haklarında uydurulanlardan)
habersiz mümin kadınlara zina isnat
edenler, gerçekten dünya ve ahirette
lanetlenmişlerdir ve onlara çok büyük
bir azap vardır.

Nür, 24/23

Mushaf sayfa no: 351

Hafızlık sayfa no: 18. cüz./10. sayfa

İFTİRA ATANLARA ALLAH LANET ETMİŞTİR.

BİLGİ:

Bu ayetin öncesinde, iman edenlerin şeytana uymamaları gerektiği ikazı yapılmaktadır. Çünkü o, kötülüğe ve edepsizliğe çağırır. Bu ayette de namusuyla yaşayan insanlara iftira atanların hem dünyada hem de ahirette Allah Teâla'nın rahmetinden uzak olacakları ve dehşetli bir azaba çarptırılacakları duyurulmaktadır. Ayette sadece kadınlara atılan iftiralar zikredilse de iffetli erkeklerle atılan iftiralar için de aynı lanet ve azap geçerlidir.

MESAJ:

1. İftira suçunun hem dünyada hem de ahirette çok büyük cezası vardır.
2. İster kadın ister erkek olsun iftira, insan onuruna karşı işlenmiş büyük bir günahtır.
3. İffet, müminlerin en önemli vasıflarından biridir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Muhsanât: Namuslu, iffetli kadınlar.

Lanet: Kovmak, uzaklaştırmak; Allah'ın merhametinden uzak olmak.

Mushaf sayfa no: 352

Hafızlık sayfa no: 18. cüz /9. sayfa

HEY MÜMİNLER! GÖZLERİNİZİ VE IRZLARINIZI HARAMDAN KORUYUN!

BİLGİ:

Burada Müslüman erkeklere ve kadınlara iffetli olmaları emredilirken öncelikle gözlerini harama ve günah olan şeylere bakmaktan muhafaza etmeleri söylenir. Çünkü bakışlar, daha büyük bir günah olan zinaya götürebilir. Bundan sonra erkek ve kadınların ırzlarını korumaları ve böylece temiz kalmaları öğütlenir. Bu ayetin devamında da hanımların bedenlerini teşhir etmemeleri, başörtülerini yakalarının üzerinden bağlayarak tesettüre riayet etmeleri emredilir.

MESAJ:

1. Mümine yakışan iffetli olmaktır. İffetli mümin gözünü haramdan sakınır.
2. Kadın ve erkekler, bedenlerinin avret sayılan yerlerini yabancılara göstermekten sakınırlar.

KELİME DAĞARCIĞI:

Basar [çoğul: ebsâr]: Bakış, görme, görüş.

Mü'minât: Mümin kadınlar.

Habîr: Allah'ın isimlerinden biri olup O'nun her şeyden haberdar olduğu anlamına gelir.

وَلَيْسْتَغْفِرِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى
يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ط

*Evlenmeye güçleri yetmeyenler de,
Allah kendilerini lütfuyla zengin
edinceye kadar iffetlerini korusunlar.*

Nür, 24/33

Mushaf sayfa no: 353

Hafızlık sayfa no: 18. cüz./8. sayfa

İFFETTEN AYRILMAMAK

BİLGİ:

Evlenip yuva kurmak ve yeni nesiller yetiştirerek çoğalmak, insanın tabiatında var olan ulvî bir gayedir. Bu gayeye uygun olarak Kur'an-ı Kerim'de bekârların evlenmelerine yardımcı olunması emredilir ve Allah Teâla'nın evlenen fakirlerin ihtiyaçlarını gidereceği haber verilir. Evlenemeyenler ise iffetlerini korumaya, haramlara bulaşmamaya davet edilir. İffetle sabredenleri, sonunda mutlaka Allah Teâla lütfuyla mükâfatlandırarak ve bu konuda imkânlar bahşedecektir.

MESAJ:

1. Evlenme imkânına sahip olmayanlar, Allah Teâla kendilerine evlenme imkânı verinceye kadar iffetlerini korumalıdır.
2. Müslümanlar aralarında bekar olanların evlenmelerine yardımcı olmalıdırlar.

KELİME DAĞARCIĞI:

İffet: Ahlak kurallarına bağlılık, namus, ırz.

Nikâh: Evlenme, evlilik; aralarında evlenme engeli bulunmayan bir erkekle bir kadının hayatlarını daimî olarak birleştirmelerini sağlayan akit.

Mushaf sayfa no: 354

Hafızlık sayfa no: 18. cüz / 7. sayfa

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَاتٍ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ
وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ●

Göklerde ve yeryüzünde bulunan kimselerle, sıra sıra (kanat çırparak uçan) kuşların Allah'ı tesbih ettiğini görmez misin? Her biri duasını ve tesbihini kesin olarak bilmektedir. Allah, onların yapmakta olduğu şeyleri hakkıyla bilendir.

Nûr, 24/41

KÂİNATTA NE VARSA ALLAH'İ TESBİH EDER.

BİLGİ:

Müminlerin gönülleri daima Yüce Allah'a bağlıdır. Meşguliyetleri onları Allah'ı anmaktan ve emirlerini yerine getirmekten alıkoymaz. Öte yandan inkârcıların küfrü de gözlerini öyle karartmıştır ki, susuzluktan çölde serap gören kimseler gibi ya da karanlıklar içinde yollarını ve kendilerini kaybetmiş kimseler gibidirler. Hâlbuki Cenâb-ı Hakk'ın yarattıkları arasında göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nu tesbih eder, zikreder. Bunların hepsi Allah Teâla'nın kudretinin delilleridir.

MESAJ:

1. Bütün yaratıklar kendi dilleriyle Allah Teâla'yı zikrederler.
2. Tüm varlıklar Allah'ı zikredip anarken, insanoglu O'nu anmaktan hiçbir zaman geri kalmamalıdır.

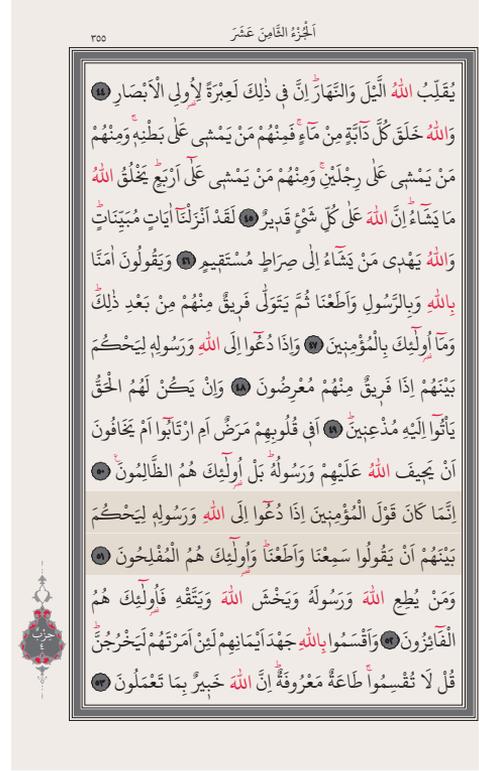
KELİME DAĞARCIĞI:

Tesbih: Allah Teâla'yı kendine mahsus yüce sıfatlarıyla anmak; O'nun kusurdan uzak olduğunu belirtmek.

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ
وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ●

Aralarında hüküm vermek için Allah'a
(Kur'an'a) ve Resûlüne davet
edildiklerinde, müminlerin söyleyeceği
söz ancak, "işittik ve itaat ettik"
demeleridir. İşte onlar kurtuluşa
erenlerin ta kendileridir.

Nûr, 24/51

Mushaf sayfa no: 355

Hafızlık sayfa no: 18. cüz/6. sayfa

EY RABBİMİZ! EMRİNİ İŞİTTİK VE İTAAT ETTİK!

BİLGİ:

Önceki ayetlerde, 'inandık' dedikleri hâlde kalplerine iman yerleşmemiş olanlardan bahsedilmiştir. Bu kimseler, Allah ve Resûlü'nün hükümlerini işittiklerinde eğer beklentilerini karşılamıyor ise yüz çevirirler. Şayet kendi lehlerine ise onu kabul ederler. İşte bunlar kalplerinde hastalık olan ve Allah Resûlü'ne zulmeden kimselerdir. Müminler ise Allah ve Resûlü'nün hükümlerine karşı 'işittik ve itaat ettik' dedikleri için, ahirette kurtuluşa erenler olacaklardır.

MESAJ:

1. Kişinin, Allah Teâla'dan ve Resûlü'nden gelen hükümlere -kendi aleyhinde gözüксе dahi- razı olması imanın bir gereğidir.
2. Ebedî kurtuluşa ermek, Allah ve Resûlü'nün hükümlerine boyun eğmeye bağlıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

İtaat: Emre uyma, söz dinleme.

Semi'nâ ve eta'nâ: İşittik ve itaat ettik.

Mushaf sayfa no: 356

Hafızlık sayfa no: 18. cüz /5. sayfa

İLAHÎ RAHMETE GİDEN YOL

BİLGİ:

Sayfanın başındaki ayetlerde, önce Allah Teâla'ya ve Resûlü'ne itaat emredilir. Allah Teâla'nın inananları yeryüzüne hâkim kılmayı ve onlara güven vermeyi vaat ettiği ifade edilir. Bu vaatten sonra da Allah Teâla'nın rahmetine kavuşmanın yolu beyan edilir: Namaz kılmak, zekât vermek ve Resûlü'ne itaat etmek!

MESAJ:

1. Allah Teâla'ya ve Resûlü'ne itaat Müslüman'ın en temel vazifesidir.
2. Namaz kılmak, zekat vermek ve Resûlü'ne itaat etmek, Allah'ın rahmetine ulaştıran en önemli yollardandır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Resûl: Gönderilmiş kişi, elçi, peygamber.
Merhamet: Yardım etme, acıma, şefkat.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٣٥٨﴾

Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin,
Resule itaat edin ki size merhamet
edilsin.

Nür, 24/56

فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ
تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً

Evlere girdiğiniz zaman birbirinize,
Allah katından mübarek ve hoş bir
esenlik dileği olarak, selam verin.

Nûr, 24/61

Mushaf sayfa no: 357

Hafızlık sayfa no: 18. cüz./4. sayfa

ÂİLENİZDEN SELÂMI ESİRGEMEYİNİZ!

BİLGİ:

Önceki ayetlerde başkalarının odasına girerken izin isteme edebinin çocuklara da öğretilmesi gerektiği beyan edilir. Sonra, bu gibi konularda âmâ, total ve hasta olan kimselerin rahatsızlıkları sebebiyle mazur oldukları ve onlar için bir günahın olmadığı bildirilir. Bu ayette ise akrabalık ve dostluk bağları içinde olabilecek ilişkiler sayılır. Son olarak da insanların herhangi bir eve girdiklerinde oradakilere selam vermeleri emredilir. Evde kimse yoksa, tefsirlerdeki bir yoruma göre, kişi kendine selam verir.

MESAJ:

1. Âdâbımuâşeret kuralları çocuklara öğretilmeli ve onlar geleceğe hazırlanmalıdır.
2. Diğer evlerde olduğu gibi kişi kendi evine girdiği zaman da selam vermelidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Selam: Güvenlik, esenlik, Müslümanların karşılaştıklarında birbirlerine sağlık ve esenlik dilemeleri.

Mushaf sayfa no: 358

Hafızlık sayfa no: 18. cüz / 3. sayfa

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ
مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا
عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾

Evet, göklerde ve yerde olan her şey şüphesiz ki Allah'a aittir. O şu andaki durumunuzu da, O'na götürüldükleri zamandaki durumu da iyi bilir. O zaman kendilerine yapıp ettiklerini bir bir haber verecektir. Allah, her şeyi bilmektedir.

Nür, 24/64

HESAP GÜNÜNDE HERKESİN YAPTIĞI GÖZLER ÖNÜNE SERİLECEKTİR.

BİLGİ:

Sayfanın baş tarafındaki ayetlerde müminlerin Allah'a ve Resûlü'ne tam anlamıyla inanmış kimseler oldukları, izinsiz, Resûl'ün yanından ayrılmadıkları anlatılır. İzin almaksızın ayrılanları ise Allah Teâla'nın bildiği ve emrine aykırı davrandıkları için başlarına belaların gelebileceği söylenir. Bu ayet-i kerime ile yer ile gökler arasında olanların Allah'a ait olduğu ve kıyamet günü herkesin yaptığıının gözler önüne serileceği hatırlatılır.

MESAJ:

1. Müslümanların Allah'ın ve Resûlü'nün emir ve yasaklarını tam anlamıyla ve samimiyetle uygulamaları gerekir.
2. Allah Teâla yeryüzünde olan her şeyi bilmektedir, kıyamet günü geldiğinde de herkesi yaptıklarından dolayı hesaba çekecektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Alîm: Bilen; bilgisi ezeli ve ebedi olan Allah.

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ●

(Ey Muhammed!), De ki: “O kitabı
göklerin ve yerin sırrını bilen
indirmiştir. Şüphesiz O, başıslayandır,
çok merhamet edendir.”

Furkân, 25/6

Mushaf sayfa no: 359

Hafızlık sayfa no: 18. cüz./2. sayfa

KUR'AN-I KERİM, HER SIRRI BİLEN ALLAH TEÂLA'NIN KATINDANDIR.

BİLGİ:

İnkârcılar, Kur'an hakkında asılsız iddialarda bulunarak onu yalanladılar. 'Onu kendisi uydurdu, ya da başkalarından yardım alarak yazdı veya başkasına yazdırdı da kendisi sabah akşam okuyor' diye, iftiralar ortaya atıldılar. İşte bu ayet ile Kur'an-ı Kerim'in Allah Teâla'nın katından olduğu, O'nun göklerdeki ve yerdeki her sırrı bildiği açık bir şekilde beyan edilmiştir. Sonrasında da kıyamet gününde inkârcılar için hazırlanmış azap anlatılmıştır.

MESAJ:

1. Kur'an-ı Kerim, her şeyi bilen Allah katından indirilmiş, apaçık bir mucizedir.
2. Allah Teâla, kendisine ve Yüce Kitabına inananlar için başıslayıcı ve merhamet edicidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sır: Bilinmesi istenmeyen, gizli tutulan şey; anlamak için aklın âciz kaldığı şey.

Mushaf sayfa no: 360

Hafızlık sayfa no: 18. cüz / 1. sayfa

قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخَالِدِ الَّتِي وَعَدَ
 الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٣﴾ لَهُمْ فِيهَا
 مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ﴿١٤﴾ كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا
 مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

De ki: “Bu mu daha hayırlıdır, yoksa Allah’a karşı gelmekten sakınanlara va’dedilen ebedilik cenneti mi?” Orası onlar için bir mükafat ve varılacak bir yerdir. Ebedî olarak kalacakları o yerde onlar için diledikleri her şey vardır. Bu Rabbinin uhdesine aldığı, (yerine getirilmesi) istenen bir va’didir.

Furkân, 25/15-16

MÜTTAKİLERE VAAD EDİLEN EBEDİ CENNET HER ŞEYDEN DAHA HAYIRLIDIR.

BİLGİ:

Önceki ayette inkârlarından dolayı cehenneme gidenlerin orada ölmeyi defalarca isteyecekleri zikredilir. Bunun akabinde ise iman ile donandıktan sonra takvâ ile Allah Teâlâ’nın emirlerine ve yasaklarına riayet edenlerin gidecekleri ebedilik cenneti tanıtılarak, kıyaslama yapılır. O cennette müttakilerin ebedî kalacakları da bu şekilde açıklanmış olur. Bu da hiçbir zaman vaadinden dönmeyen Yüce Allah’ın onlara büyük bir vaadidir.

MESAJ:

1. Ebedî kalınacak olan cennet yurdunun anahtarını elde edebilmek bu dünyada müttakilerden olmaya bağlıdır.
2. Allah kesinlikle vaadinden dönmeyecek, iman edenlere cenneti mükafat olarak verecektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Müttakî: Allah’ın emir ve yasaklarına tam olarak uyan, günahlardan sakınan.
 Huld: Ebediyet, sonsuzluk.

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا
الْقُرْآنَ مَهْجُورًا

Peygamber, “Ey Rabbim! Kavmim şu Kur'an'ı terk edilmiş bir şey hâline getirdi.” dedi.

Furkân, 25/30

Mushaf sayfa no: 361

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./20. sayfa

HZ. PEYGAMBER DAVACI OLACAKTIR.

BİLGİ:

Müminler, ahirette çok güzel yerlerde huzur içinde yaşayacaklar ve mükâfatlarını almış olacaklardır. İnkâr edenler de 'keşke Allah'ın gönderdiği elçiye iman etseydik ve onunla hareket etseydik, keşke inanmayanları dost edinmeseydik' diye pişmanlıklarını izhar edeceklerdir. Öbür taraftan da Peygamber, kavminden inanmayanları ve getirdiği kitabı tasdik etmeyenleri bu ayette belirtildiği gibi Allah Teâlâ'ya arz etmektedir. Cenâb-ı Hak ise her peygamberin inkârıcı düşmanları olduğunu hatırlatarak onu teselli etmektedir.

MESAJ:

1. Kur'an, kendisine iman etmek, yaşanmak için gönderilen bir hayat kitabıdır.
2. Kur'an'ı inkar edenler ve onun hükümleriyle alay edenlerden Hz. Peygamber kıyamet günü davacı olacaktır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Mehcûr: Bırakılmış, unutulmuş, terk edilmiş, metruk.

Mushaf sayfa no: 362

Hafızlık sayfa no: 19. cüz / 19. sayfa

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوِيَّةً أَفَأَنْتَ تَكُونُ
عَلَيْهِ وَكَيْلًا ﴿٤٦﴾

*Kendi nefsinin arzusunu kendisine
ilah edineni gördün mü? Ona sen mi
vekil olacaksın?*

Furkân, 25/43

NEFSİNİ İLAH EDİNEİNİN VAY HÂLİNE!

BİLGİ:

Mekkeli müşrikler, öldükten sonra tekrar dirileceklerini kabul etmeyerek Hz. Peygamber'i yalanlıyorlardı. 'Allah'ın peygamber olarak gönderdiği kimse bu mu? Şayet tanrılarımıza inanmakta sebat etmeseydik, neredeyse bizi tanrılarımızdan saptıracaktı.' diyerek onunla dalga geçiyorlardı. İşte onlar kendi hevâ ve heveslerini tanrı edinmiş olan kimselerdir. Peygamberlerin dahi onlar için yapabilecekleri bir şey olmayacaktır.

MESAJ:

1. İnanmayanların ahirette yaşayacağı büyük pişmanlıkları onlara fayda vermeyecektir.
2. İnkâr etmekte diretip, kendi arzularının peşinde gidenler için peygamberlerin hakikati tebliğ etmekten başka yapacakları bir şey yoktur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hevâ: İstek, arzu, heves, meyil.

Ehl-i hevâ: Nefsinin arzularına düşkün olan.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا
 أَنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۝

Yoksa sen onların çoğunun (söz)
 dinleyeceklerini yahut akıllarını
 kullanacaklarını mı sanıyorsun?
 Onlar hayvanlar gibidirler, belki yolca
 onlardan daha da şaşkındırlar.

Furkân, 25/44

Mushaf sayfa no: 363

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./18. sayfa

İNANMAYANLAR, HAYVANLARDAN DAHA ŞAŞKINDIRLAR.

BİLGİ:

Allah Teâla, insanoğlunun üzerinde düşünüp; varlığını, birliğini ve kudretini anlaması için sayısız deliller vermiştir. Güneşi ısı kaynağı, geceyi istirahat zamanı, rüzgârı rahmet habercisi, yağmuru canlılar için su kaynağı olarak var etmesini ve en önemlisi de insanı bir damla sudan yaratmasını görebilmek, Allah Teâla'nın kudretini anlamak için yeterli olur. Hâl böyleyken Allah Teâla'nın varlığını ve birliğini tanımamak, insanı hayvanların seviyesinden bile daha aşağı durumlara düşürür.

MESAJ:

1. Bazı insanlar gözü, kulağı ve akli olsa bile, bunları doğru kullanmayı sadece arzu ve ihtiraslarının peşine takılıp hakikati göremeyebilirler.
2. Cenâb-ı Hakk'ı inkâr etmek insanı, hayvanlardan daha alt bir konuma düşüren bir dalalettir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Dalalet: İnanç konularında bätıla sapmak, şaşkınlık, hidayetin zıddı.

Mushaf sayfa no: 364

Hafızlık sayfa no: 19. cüz / 17. sayfa

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ط
وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ٣٦٦

Sen, o ölümsüz ve daima diri olana (Allah'a) tevekkül et. O'nu her türlü övgüyle yücelterek tesbih et. Kullarının günahlarından haberdar olma konusunda O kendi kendine yeterlidir.

Furkân, 25/58

DAİMA O'NA TEVEKKÜL ET!

BİLGİ:

Ayette, Hz. Peygamber'in şahsında, bütün inananların hep diri ve ölümsüz olan Allah Teâla'ya tevekkül etmeleri, güvenmeleri emredilmektedir. Tevekkül ise insanın elinden gelen her şeyi yaptıktan sonra, sonucu Allah Teâla'dan beklemesidir. Çünkü gökleri ve yeri yaratan, güneşi ve ayı aydınlık sebebi yapan, gece ile gündüzü peş peşe getiren O'dur. Bütün bu nimetler için Allah Teâla'ya hamd ederek O'nu sürekli tesbih etmek gerekir. Zira O, kullarının işlediği bütün günahlardan haberdardır.

MESAJ:

1. Her koşulda Allah'a tevekkül etmeliyiz, daima onu tesbih edip anmalıyız.
2. Allah, kulların işlemiş olduğu günahlardan habersiz değildir.
3. Allah, hiçbir bilgi vasıtasına ihtiyaç duymadan bilir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tevekkül: Her türlü sebebe başvurduktan sonra Allah'a güvenme, kadere razı olup hayırlı sonucu Allah'tan bekleme.

Zenb [çoğul: zünûb]: Günah, suç.

قُلْ مَا يَعْבוُّ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ

(Ey Muhammed!) De ki: “Duanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin!

Furkân, 25/77

Mushaf sayfa no: 365

Hafızlık sayfa no: 19. cüz/16. sayfa

KULU ALLAH KATINDA DEĞERLİ KILAN, DUADIR.

BİLGİ:

Allah (c.c.), tövbe ve iman edip sâlih ameller işleyenlerin kötülüklerini iyiliğe çevirir. Çünkü onlar Allah'ın emrine uymuş ve şöyle dua etmişlerdir: “Rabbimiz, bize göz aydınlığı olacak eşler ve çocuklar bağışla! Bizi müttakilere önder kıl!” Bu davranışları sayesinde onlar cennetin en yüksek makamında ağırlanacaklardır. Bütün bu nimetler de kulun, samimi bir kalp ile Rabbine yalvarması sebebiyledir. Kula verilen bu değer de, Peygamberimizin ifadesiyle “ibadetin özü olan” dua (Tirmizî, “Deavât”, 1) sayesindedir.

MESAJ:

1. Kulların Allah Teâla katındaki değeri, ona boyun eğip yalvarmalarına bağlıdır.
2. “Kim Allah Teâla'dan istemezse, Allah ona gazap eder.” (Tirmizî, “Deavât”, 3)
3. Dua başlı başına bir ibadettir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Dua: Güçsüzlük ve ihtiyacını ortaya koyarak Allah'a yalvarma, Allah'tan istekte bulunma.

Mushaf sayfa no: 366

Hafızlık sayfa no: 19. cüz / 15. sayfa

طَسْمٌ • تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ • لَعَلَّكَ
 بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ •

Tâ Sin Mîm. Bunlar, apaçık Kitab'ın
 âyetleridir. Ey Muhammed! Mümin
 olmuyorlar diye âdeti kendini helak
 edeceksin!

Şuarâ, 26/1-3

MÜSLÜMAN'A HAKİKATI ANLATMAK DÜŞER.

BİLGİ:

Sûrenin ilk âyetleri, insanların Müslüman olmaları için Hz. Peygamber'in kendini paralayacak derecede gayret gösterdiğini ifade etmektedir. Ancak onun bu arzusu ve gayretleri müşrikler arasında yankı bulmamıştır. Onların çoğu imanı değil şirk koşmayı ve inkâr etmeyi tercih etmişlerdir. Allah Teâla da Peygamberimizi teselli etmek için bu âyetleri ve devamında gelen âyetleri indirmiştir. Bunlardan anlaşılmaktadır ki, Hz. Peygamber'e ve sonraki müminlere sadece dini anlatıp tebliğ etmek ve örnek olmak düşer.

MESAJ:

1. Peygamberlerin bütün gayretlerine rağmen, kavimleri içerisinde inanmayanlar hep var olmuştur.
2. Müminin vazifesi usulüne uygun tebliğ etmektir. Makbul olan kişinin zorla değil özgür iradesiyle iman etmesidir.
3. Allah dünyayı, hayatı ve ölümü imtihan için yaratmıştır. İnsanın bu imtihanı kazanması hür iradesiyle Allah'a inanmasına ve itaat etmesine bağlıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tebliğ: Peygamberlerin, Allah'tan gelen ilahî hükümleri tam ve eksiksiz olarak insanlara bildirmesi.

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ
كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ •

Mûsâ, “O, doğunun da batının da ve
ikisi arasındaki her şeyin de Rabbidir.
Eğer düşünüyorsanız bu, böyledir”
dedi.

Şuarâ, 26/28

Mushaf sayfa no: 367

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./14. sayfa

ALLAH TEÂLA, TÜM YARATILMIŞLARIN RABBİDİR.

BİLGİ:

Allah Teâla, insanlara sayısız nimetler vermiş ve inanmaları için onlara gerçekleri anlatan peygamberler göndermiştir. Bu peygamberlerden biri olan Hz. Mûsâ, Firavun'u Allah Teâla'ya inanmaya çağırdı, ancak Firavun kabul etmedi. Hatta alaycı bir tavırla 'Âlemlerin Rabbi de kimdir?' diye sordu. Hz. Mûsâ ise onun sorusuna bu ayetteki ifadeleriyle ciddiyetle cevap verdi. Daha sonra da mucizelerini göstererek onu düşünmeye ve aklını kullanmaya çağırdı.

MESAJ:

1. Yer ile gök arasındaki her şey Allah Teâla'nın mülkiyetindedir.
2. İnsanoğlu çevresindekileri aklıyla değerlendirirse Allah Teâla'nın varlığını bulabilir.
3. Bütün ilahî dinler insanları Allah'ın birliğine davet etmiştir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Meşrik: Güneşin doğduğu yer, doğu.

Mağrip: Güneşin battığı yer, batı.

Mushaf sayfa no: 368

Hafızlık sayfa no: 19. cüz / 13. sayfa

قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٢٠﴾

Sihirbazlar şöyle dediler: “Zararı yok,
mutlaka Rabbimize döneceğiz.”

Şuarâ, 26/50

SONUNDA DÖNÜŞ ALLAH TEÂLA'YADIR.

BİLGİ:

Hz. Mûsâ, Firavun'u imana davet edip mucizelerini ona gösterdiği zaman, Firavun bütün bilgili sihirbazlarını toplayarak ona meydan okudu. Hz. Mûsâ da kabul etti. Sözleştikleri vakitte, halkın gözleri önünde Mûsâ'nın asısından dönüşen koca yılan, sihirbazların iplerini yuttu. Bunu gören sihirbazlar, hemen secdeye kapanıp Allah Teâla'ya iman ettiler. Buna çok kızan Firavun, sihirbazların ellerini ve ayaklarını çapraz olarak keseceğini söyledi. Onlar da imanın verdiği güven ve tevekkülle “Olsun, nasılsa Allah'a döneceğiz.” diye cevap verdiler.

MESAJ:

1. İmanı ve Allah'a güveni tam olanlar tehditlerden korkmazlar.
2. İnsanları aldatanlar, hakikatler karşısında hep âciz kalmışlardır.
3. Allah'a iman kişiye büyük bir cesaret verir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sihir: Bir şeyi olduğundan başka türlü göstermek, aldatmak; göz boyama, el çabukluğu ve yaldızlı sözler söyleme yoluyla gerçekleştirilen hile ve aldatma.

Mushaf sayfa no: 369

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./12. sayfa

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقِيقِي بِالصَّالِحِينَ ۝

“Ey Rabbim! Bana bir hikmet bahşet ve beni sâlih kimseler arasına kat.”

Şuarâ, 26/83

ALLAH'IM! BİZE HİKMET VER!

BİLGİ:

Allah Teâla, Kur'an'da Hz. İbrahim'in dilinden çok güzel dualara yer vermiştir. Hz. İbrahim kavmini putlara tapmaktan menetmiş, onların ve atalarının, duaları işitmeyen, fayda ve zarar sağlayamayan putlara değil, âlemlerin Rabbi olan Allah Teâla'ya ibadet etmeleri gerektiğini söylemiştir. Allah'ın; kudretiyle insanları yaratan, hidayet eden, yediren, içiren, şifa veren, öldürüp diriltten olduğunu anlatmıştır. Burada da onun hikmet denilen faydalı bilgi ve salihlerden olma duasına yer verilmiştir. Hz. İbrahim, duasında kıyamet günü Cenâb-ı Allah'tan kendisini bağışlamasını istemiştir.

MESAJ:

1. Allah Teâla'dan hikmet ve af dilemek, peygamberlerin sünnetidir.
2. İyi insanlarla birlikte olmak hem bu dünyada hem de ahirette kurtuluşun ermenin vesilesi olur.
3. Faydalı bilgi ve iyi insan olma bir insanın elde etmesi gereken en büyük değerlerdendir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hikmet: Adalet, ilim, Allah korkusu, akıl, söz ve işte isabet, hakkı bilme.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿١٠٤﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ
بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿١٠٥﴾

“O gün ki ne mal fayda verir ne
oğullar! Allah'a arınmış bir kalp ile
gelen başka.”

Şuarâ, 26/88-89

Mushaf sayfa no: 370

Hafızlık sayfa no: 19. cüz / 11. sayfa

TERTEMİZ BİR KALBE SAHİP OLMAK

BİLGİ:

Hz. İbrahim, Cenâb-ı Hakk'a yaptığı samimi duanın sonunda, Allah'tan ahirette kendisini mahcup etmemesini istedi. Bu dileğini söylerken de ahiret gününün bir özelliğini belirtti. Şöyle ki: O gün insanlar dünyada işledikleri fiillerin karşılığını tam ve eksiksiz olarak görecekler, mallarının ya da evlatlarının çok olması onlara bir fayda sağlamayacaktır. Sadece Allah Teâla'nın huzuruna arı duru, samimi bir gönül ile gelenler kurtuluşa erebileceklerdir.

MESAJ:

1. Ahirette, mal ve evlat çokluğu kimseyi azaptan kurtarmayacaktır.
2. Kalbini temiz tutup Allah Teâla'nın emir ve yasaklarına riayet edenler bunun mükâfatını göreceklerdir.
3. İnsanı ebediyyen kurtaracak olan temiz bir kalptir. Dolayısıyla Allah'ın huzuruna temiz bir kalple çıkmak için her türlü günah ve kirden korunmalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Selîm: Maddî manevî kusuru ve noksanı olmayan, sağlam, doğru, temiz.

Kalbiselîm: Temiz ve samimi kalp.

قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنْتَهَ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ
الْمَرْجُومِينَ ۝

Dediler ki: “Ey Nuh! (Bu işten)
vazgeçmezsen mutlaka taşlananlardan
olacaksın!”
Şuarâ, 26/116

Mushaf sayfa no: 371

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./10. sayfa

HAKİKATİ SÖYLEMEK ZORDUR.

BİLGİ:

Hz. Mûsâ ve Hz. İbrahim kıssalarından sonra Cenâb-ı Hak, Hz. Nuh'u da örnek göstermektedir. Çünkü onu da kavmi yalancılıkla suçlamıştı. O “ben sizden herhangi bir ücret istemiyorum, Allah’a iman edip itaat edin yeter” dedi. Onlar “düşük ve zayıf kimseler sana inanmışken biz sana inanmayız” diye kibirlenerek inkârı seçtiler. Sonrasında da, yaptığı daveti bitirmediği takdirde onu taşlamakla tehdit ettiler. Allah Teâla da onu ve inananları kurtarıp geri kalanları helak etti.

MESAJ:

1. Peygamberler herhangi bir ücret ve menfaat talep etmeksizin, insanları kurtuluşa çağırışlardır.
2. Hakikati söylemek büyük bir erdemdir. Bazen bedeli de olsa her zaman doğru olanı yapmalıyız.
3. Peygamberler hiçbir tehdide aldırmaksızın gerçeği söylemekten asla çekinmemişlerdir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Mercûm: Taşlanan, taş tutularak cezalandırılan.

Mushaf sayfa no: 372

Hafızlık sayfa no: 19. cüz /9. sayfa

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦﴾ الَّذِينَ يُفْسِدُونَ
 فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٧﴾

“Yeryüzünde ıslaha çalışmayıp fesat
 çıkaran haddi aşmışların emrine itaat
 etmeyin.”

Şuarâ, 26/151-152

BOZGUNCULARA BOYUN EĞMEYİN!

BİLGİ:

Hz. Sâlih de Allah Teâla'nın emriyle kavmini, imana ve itaate çağıran peygamberlerden di. O da diğeri peygamberler gibi herhangi bir karşılık beklemeden onları hidayete çağırdı. Onlara, yeryüzünde bozgunculuk çıkaran azgın kişiler değıl, Allah Teâla'ya itaat etmeleri gerektiğini söyledi. Kavmi ise öncekiler gibi onu yalancılıkla suçlayarak bir mucize getirmesini istediler. Hz. Sâlih de mucize olarak onlara bir deve getirdi. Fakat onlar inanmayıp deveyi kestiler ve azaba uğradılar.

MESAJ:

1. Aşırılık ve haddi aşmak, bir şekilde bozgunculuğa yol açar.
2. Allah'a ve elçilerine inanmayıp haddi aşanlara uyanlar, en sonunda azapla karşılaşacaklardır.
3. Yeryüzünde ifsat edenlerle değıl, ıslah edenlerle birlikte olunmalıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Müşrif: Haddi aşan, tutumsuz, israf eden.

İslah: İyileştirme, düzeltme, yola getirme.

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ •
 وَزِنُوا بِالْقِسْطِاسِ الْمُسْتَقِيمِ • وَلَا تَبْخَسُوا
 النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ
 مُفْسِدِينَ •

“Ölçüyü tam yapın. Eksik verenlerden
 olmayın. Doğru terazi ile tartın.
 İnsanların mallarını ve haklarını
 eksiltmeyin. Yeryüzünde bozgunculuk
 yaparak karışıklık çıkarmayın.”

Şuarâ, 26/181-183

Mushaf sayfa no: 373

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./8. sayfa

DÜRÜST VE ADALETLİ OLUN!

BİLGİ:

Eyke halkı da peygamberlerini yalanlayan kavimlendendi. Hz. Şuayb, “Allah’a karşı gelmekten sakının” diyerek onları imana davet etti. Sonra da onlara, ölçüde ve tartıda dürüst olmalarını, doğru terazi ile tartmalarını, insanların hakkı olan şeyleri eksiltmemelerini ve yeryüzünde bozgunculuk çıkarmamalarını öğütledi. Onlar da onun sadece bir insan olduğunu ve yalancı olduğunu iddia ettiler. Sonunda Allah’ın can yakıcı azabı onları yakalayiverdi.

MESAJ:

1. Hayatın her alanında olduğu gibi ölçüde ve tartıda da dürüst ve adaletli olmak gerekir.
2. Kul hakkını gözetmek insanın temel görevlerindedir.
3. Haksız kazanç ve bozgunculuk, toplumsal huzuru tehdit eden en önemli etkenlerdendir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Eyke: Sık ormanlık; Eyke Halkı: Hz. Şuayb’ın peygamber olarak gönderildiği, tarihte Kızıl Deniz sahilinde yaşamış bir kavim.

Kıstâs: Ölçü, terazi.

Mushaf sayfa no: 374

Hafızlık sayfa no: 19. cüz / 7. sayfa

وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٨٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ
 الْأَمِينُ ﴿٣٨٣﴾

Şüphesiz bu Kur'an, âlemlerin
 Rabbi'nin indirmesidir. Onu güvenilir
 Ruh (Cebrail) indirmiştir.

Şuarâ, 26/192-193

KUR'AN-I KERİM, ALLAH'IN SÖZÜDÜR.

BİLGİ:

Allah Teâla, Hz. Mûsâ, Hz. İbrahim, Hz. Sâlih ve Hz. Şuayb gibi bazı peygamberlerin kıssalarını anlattıktan sonra, bu ayette de Kur'an'dan söz etmektedir. Bu ayete ve devamındaki ayetlere göre, bu yüce Kitap, Allah tarafından Ruh'u'l-Emîn vasıtasıyla Hz. Muhammed'e apaçık Arapça olarak indirilmiştir. Başka bir dil ile indirilmiş olsaydı dahi, iman etmemek için bahane arayanlar yine iman etmeyeceklerdir. Ta ki acıklı bir azap gelip kendilerini yakalayana kadar. O azap da başlarına geldiğinde artık sahip oldukları hiçbir şey onlara fayda vermeyecektir.

MESAJ:

1. Kur'an-ı Kerim, Allah Teâla'nın katından apaçık Arapça olarak indirilmiştir.
2. Kur'an, güvenilir bir elçi aracılığıyla Hz. Peygamber'e gelmiştir.
3. Kur'an-ı Kerim beşer sözü olmayıp insanlara hayatı doğru bir şekilde yaşamının kurallarını öğreten ilahî bir kitaptır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Ruhu'l-Emîn: Güvenilir ruh, Cebrail.

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ۖ وَاحْفَظْ
جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

(Önce) en yakın akrabaları uyar.
Müminlerden sana uyanlara
kanatlarını indir.
Şuarâ, 26/214-215

Mushaf sayfa no: 375

Hafızlık sayfa no: 19. cüz/6. sayfa

BİZİ ŞEFKAT KANATLARINLA KUŞAT YÂ RASÛLALLAH!

BİLGİ:

Helak edilen her kavme önceden uyarıcı bir peygamber gönderildiğini belirten Cenâb-ı Hak, Hz. Muhammed ümmetini de şirk koşmamaları için uyarmıştır. Devamında da Hz. Peygamber'in yakın akrabalarından başlayarak insanları uyarması, bunu yaparken de inananlara, sert katı ve buyurgan bir tavırla değil, tevazu, şefkat ve merhamet ile muamele etmesi emredilmiştir. Buna rağmen inkâr edenler olursa, onlardan uzak olduğunu söylemesi, mutlak izzet ve merhamet sahibi olan Allah Teâla'ya güvenmesi istenmiştir.

MESAJ:

1. Hakikatleri anlatmaya önce en yakınlarından başlamak daha uygundur. Ayrıca böyle bir davranış kişinin toplumsal güveni kazanmasına katkı sağlar.
2. İnananlara karşı mütevazı ve merhametli olmak Hz. Peygamber'in sünnetidir. Müminler birbirlerine karşı daha mütevazı olmalıdırlar.

KELİME DAĞARCIĞI:

Aşiret: Aynı asıldan gelip birlikte yaşayan topluluk, kabile, boy, oymak.
Cenâh: Kanat, taraf, yan.

Mushaf sayfa no: 376

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./5. sayfa

طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ۝
 هُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ الَّذِينَ يُقِيمُونَ
 الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
 يُوقِنُونَ ۝

Tâ-Sîn. Bunlar Kur'an'ın, apaçık bir kitabın âyetleridir. Kur'an, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve ahirete de kesin olarak inanan müminler için bir hidayet rehberi ve bir müjdedir.

Neml, 27/1-3

KUR'AN MÜMİNLER İÇİN REHBER VE MÜJDEDİR.

BİLGİ:

Bu ayetler Allah Teâlâ'ya inanıp peygamberlerinin getirdikleriyle amel eden müminlere cenneti vaat eden apaçık muştulardır. Müminlere cennetin müjdenlenmesini sağlayan şey de namazlarını kılmaları, zekâtlarını vermeleri ve ahirete hiç kuşkusuz iman etmeleridir. Yine hidayet rehberi olan Kur'an-ı Kerim; Allah'a ve ahirete inanmayanları, dünyanın süslü çehresine aldانیp bocalayanları da ahirette ziyana uğramakla ve acıklı bir azaba çarptırılmakla uyarmaktadır.

MESAJ:

1. Allah'a inanan müminler için cennetin anahtarı namaz, zekât ve ahirete kesin olarak inanmaktır.
2. Kur'an'ın getirdiği hidayete kulaklarını tıkayıp onu görmezden gelenler, ahirette azaba uğrayacaklardır.
3. Kur'an, insanı ebedi kurtuluşa götüren yolları öğreten, mesajları açık ve net olan bir kitaptır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Büşrâ: Müjde, sevinçli haber, muştı.

حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا
النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ
سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝

Nihayet karınca vadisine geldikleri
vakit bir karınca, “Ey karıncalar!
Yuvalarınıza girin, Süleyman ve
ordusu farkına varmadan sizi
ezmesinler” dedi.

Neml, 27/18

Mushaf sayfa no: 377

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./4. sayfa

HZ. SÜLEYMAN VE KARINCA

BİLGİ:

Hz. Davud ve Hz. Süleyman, Allah Teâla'nın kendilerine ilim ve peygamberlik verdiği kullardandı. Her ikisi de bunun için şükrediyorlardı. Hz. Süleyman'ın cinlerden, kuşlardan ve insanlardan oluşan ordusu, Karınca Vadisi'ne geldiğinde bir karınca yakınındaki hemcinslerini ayet-i kerimedeki ifadelerle uyardı. Hz. Süleyman da onun bu uyarısını duyunca tebessüm etti ve “Rabbim! Beni, bana ve anne-babama verdiğin nimetlere şükretmeye ve razı olacağın işler yapmaya muvaffak kıl, rahmetinle beni iyi kulların arasına kat!” diye dua etti.

MESAJ:

1. İnsanlar kendileri dışındaki canlılara zarar vermemek konusunda titiz olmalıdırlar.
2. Her canlının kendi türüyle aralarında haberleştikleri bir iletişim dili vardır.
3. Bir mümin karıncayı bile incitmez.

KELİME DAĞARCIĞI:

Neml: Karınca.

Mushaf sayfa no: 378

Hafızlık sayfa no: 19. cüz / 3. sayfa

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١﴾

Allah, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayandır. Büyük Arş'ın Rabbidir.

Neml, 27/26

ALLAH TEÂLA, YÜCE ARŞIN TEK SAHİBİDİR.

BİLGİ:

Hüdhüd, Hz. Süleyman'dan izin almadan uzak bir diyara gitmiş, döndüğünde gördüklerini şöyle anlatmıştı: “Sebe kavmi, tek ilah olan Allah'ı bırakıp güneşe secde ediyor, şeytan onlara, yaptıklarını güzel göstermiş, onları yoldan çıkarmış (...) Oysa büyük arşın sahibi olan Allah'tan başka ilah yoktur.” Bunun üzerine Süleyman (a.s.), besmeleyle başlayan bir mektup göndererek Sebe kavmini imana çağırmıştı. Sebe melikesi Belkıs da ileri gelenlerle istişare ederek durumu değerlendirmiş ve Hz. Süleyman'ı denemek için ona hediyeler göndermişti.

MESAJ:

1. İbadet edilmeye layık olan, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayan Allah Teâla'dır.
2. Allah Teâla, yeri göğü ve bu ikisi arasındakileri kapsayan yüce arşın tek sahibi olduğuna göre yalnız O'na ibadet etmek gerekir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Arş: Gerçek sınırlarını Allah'ın bildiği ilahî taht ve hükümlerlik.
Hüdhüd: Çavuş kuşu, ibibik.

قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي ؕ أَشْكُرْ أَمْ
 أَكْفُرُ؟ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ؕ وَمَنْ
 كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ •

“Bu, şükür mü, yoksa nankörlük mü
 edeceğim diye beni denemek için,
 Rabbimin bana bir lütfudur. Kim
 şükrederse ancak kendisi için
 şükretmiş olur. Kim de nankörlük
 ederse (bilsin ki) Rabbim her
 bakımdan sınırsız zengindir,
 cömerttir.”

Neml, 27/40

Mushaf sayfa no: 379

Hafızlık sayfa no: 19. cüz./2. sayfa

NİMETİ HAKTAN BİLMELİ!

BİLGİ:

Hz. Süleyman, Sebe halkının güneşe taptıklarını duyunca bir mektupla onları Allah'a imana davet etmiş, Melike Belkıs da teslimiyetini ifade etmek üzere yola çıkmıştı. Hz. Süleyman, kendi bilginlerine, Belkıs'tan önce onun tahtını getirmelerini söyledi. Kitaptan biraz ilme sahip olan bir âlim “göz açıp kapayana kadar onu getiririm” dedi. Hz. Süleyman başını çevirip tahtı yanında görünce “Bu rabbimin bana bir lütfudur.” diyerek Allah'ın kendisine verdiği nimetleri andı. Belkıs da Hz. Süleyman'ın köşkünü ve kendi tahtını gördükten sonra Allah'a teslim olup iman etti.

MESAJ:

1. Allah'ın nimetleri kulların nasıl davranacaklarını ölçen bir imtihan vesilesidir.
2. Allah'ın kullardan gelecek şükür ve hamde ihtiyacı yoktur.
3. İnsan bir nimete kavuştuğunda her şeyden önce bu nimetin Allah'tan olduğunu bilmeli ve O'na şükretmelidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Fazl: İyilik, erdem, lütuf, fazlalık, üstünlük.

Mushaf sayfa no: 380

Hafızlık sayfa no: 19. cüz/1. sayfa

قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ

Sâlih onlara dedi ki: “Ey kavmim!
Niçin iyilikten önce kötülüğün acele
gelmesini istiyorsunuz? Merhamet
edilmeniz için Allah’tan bağışlanma
dileseniz ya!”

Neml, 27/46

BAĞIŞLANMAK İÇİN İSTİĞFAR EDİNİZ!

BİLGİ:

Semud kavmine uyarıcı olarak gönderilmiş olan Hz. Sâlih, “kötülükte acele etmeyin, Allah’tan bağışlanma dileyin” diyerek onları imana çağırdı. Onlar ise Hz. Sâlih yüzünden uğursuzluğa uğradıklarını söylediler. Sonra onu ve ailesini öldürmek için tuzak kurdular. Allah Teâla da onların kurdukları planları altüst etti ve onları kavimleriyle birlikte helak etti. Anlayış sahibi olanlar için onların harabe olmuş yurtlarında çok büyük ibretler vardır.

MESAJ:

1. İnsanların kötülükte değil, iyilikte acele etmeleri ve yarışmaları gerekir.
2. Allah Teâla çok bağışlayıcıdır, samimiyetle af dileyenleri mutlaka bağışlar.
3. İstiğfar ve tövbe ilahî rahmet vesilesidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Seyyie: İnsanı üzen ve ona zarar veren sıkıntı, bela, âfet, kötülük, günah.

Hasene: İnsanın hoşuna giden maddî ve manevî her türlü iyilik.

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ
اصْطَفَى اللَّهُ خَيْرًا مَّا يُشْرِكُونَ •

(Resûlüm!) De ki: Hamd olsun Allah'a,
selam olsun seçkin kullarına.
Allah mı daha hayırlı, yoksa O'na
koştukları ortaklar mı?

Neml, 27/59

Mushaf sayfa no: 381

Hafızlık sayfa no: 20. cüz/20. sayfa

ALLAH'IN SEÇKİN KULLARINA SELAM OLSUN!

BİLGİ:

Kendisine kulluk edilecek tek varlık Yüce Allah'tır. Buna rağmen insanlar Allah'ı unutarak farklı varlıkları ilah olarak kabul edebilmektedirler. Oysa gerçekte hiçbir üstünlüğü ve değeri olmayan varlıkları Allah'a ortak koşmanın izahı yoktur. Buna göre, insanlar gerçek yaratıcı olan Allah'a hamdetmeli, O'nun nimetlerini daima hatırlamalıdır. Ayrıca, Allah'ın seçkin kulları olan peygamberlere salât-ü selam getirmeyi unutmamalıdır.

MESAJ:

1. Allah'ın verdiği nimetlere şükretmek gerekir.
2. Allah, kendisine ortak koşulan bütün varlıklardan üstündür.
3. Peygamberler seçilmiş insanlardır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hamd: Allah'a şükretme ve O'nu övme.

Selam: Güvenlik, esenlik, Müslümanların birbirlerine sağlık ve esenlik dilemeleri.

Mushaf sayfa no: 382

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 19. sayfa

أَمَّنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ
مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ عَالَهُ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَاتُوا
بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٠﴾

“Onlar mı hayırlı) yoksa ilk baştan yaratan, sonra yaratmayı tekrar eden ve sizi hem gökten hem yerden rızıklandıran mı? Allah’tan başka bir ilah mı var! De ki: Eğer doğru söylüyorsanız siz kesin delilinizi getirin!”

Neml, 27/64

YARATAN VE RIZIK VEREN SADECE ALLAH’TIR.

BİLGİ:

İnsanlar zamanla tek ilah olan Yüce Allah’ı unutarak başka varlıklara tapmaya başladılar. Oysa insan kendisini yoktan var eden, hem gökten indirdiği yağmur-la hem de yeryüzünde bitirdiği türlü yiyeceklerle kendisine rızık veren Yüce Allah’ı asla unutmamalıdır. Unutmamalıdır ki, başka varlıklara ve uydurma ilahlara tapmasın. Esasen, Allah’tan başka ilahlar olduğunu iddia edenlerin bunu ispatlayabilecek bir delilleri yoktur.

MESAJ:

1. Allah’tan başka ilah yoktur. Her türlü yaratma Allah’a aittir.
2. Bütün canlıları rızıklandıran tek varlığın Yüce Allah olduğunu unutmamak gerekir.
3. Allah’ın varlığının sayısız delilleri vardır. O’nu inkar edenlerin ise hiçbir delili yoktur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Rızık: Faydalanılan şey, yiyecek, Allah’ın verdiği maddî ve manevî nimet.

Burhân: Doğruluğunda şüphe olmayan kesin delil, kanıt.

Sâdık: Doğru sözlü, dürüst, ihaneti ve yalanı olmayan kişi.

● فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ●

O hâlde sen Allah'a güvenip dayan.
Çünkü sen apaçık hakikat üzeresin.

Neml, 27/79

Mushaf sayfa no: 383

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 18. sayfa

SÖYLEDİĞİN GERÇEKSE YARDIMCIN ALLAH'TIR.

BİLGİ:

Hz. Muhammed'in (s.a.s) peygamber olarak gönderildiği toplumun önde gelenleri O'na inanmamışlardı. Üstelik onu yalancılıkla suçlamışlar ve ona düşmanca davranmışlardı. Onların bu tutumları karşısında Yüce Allah, Hz. Peygamber'e destek olmuş, inkârcıların yalan söyledikleri şeylerin gerçek olduğunu bildirmiş ve kendisine güvenip "tevekkül" etmesini tavsiye etmiştir. Aynı zamanda, karşılaştığı zorluklardan dolayı Hz. Peygamber'i teselli etmiştir.

MESAJ:

1. Müslümanlar Allah'a tevekkül etmelidirler.
2. Hz. Peygamber'in bildirdikleri, apaçık gerçeklerdir.
3. Doğruların yardımcısı Allah'tır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Tevekkül: Allah'a teslim olmak, her işte yapılması gerekenleri yaptıktan sonra Allah'ı kefil bilip sadece O'na güvenmek.

Hakk: Varlığı kesin olan şey; doğruluk, adalet; batılın zıddı.

Mübîn: Açık ve anlaşılabilir olan, gerçekleri açıklayan.

Mushaf sayfa no: 384

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 17. sayfa

MUKADDES BELDE: MEKKE

BİLGİ:

Kur'an'ın indiği dönemde Arap yarımadasında zulüm, haksızlık ve kan dökme gibi pek çok olumsuz örnekle karşılaşılmakta idi. Ancak, Yüce Allah Kâbe'nin de içerisinde bulunduğu Mekke şehrini güvenli ve dokunulmaz bir yer kılmış, burada kan dökülmesini, avlanmayı ve bitkilerin koparılmasını yasaklamıştır. İnsanlar diğer bütün nimetleri yanında Yüce Allah'ın bu lütfunu da hatırlamalı ve yalnız O'na kulluk etmeli, Kur'an'ı okuyup gereğince yaşamalılar.

MESAJ:

1. Mekke şehri dokunulmazdır.
2. Müslüman olmak ve Kur'an'ı okumak Allah'ın emridir.
3. İman eden de inkâr eden de karşılığını görecektir.
4. İnsanın en temel görevi Allah'a kulluktur.

KELİME DAĞARCIĞI:

Müslim: Allah'a teslim olan, imanının gereklerini yerine getiren, Müslüman.
 Münzir: Kötülüklere karşı uyarıcı, sakındıran.

إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّتِي
 حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمْرُهُ أَنْ أَكُونَ مِنَ
 الْمُسْلِمِينَ ﴿٣﴾ وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَمَنْ اهْتَدَىٰ
 فَأَنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا
 مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٤﴾

(De ki:) Ben ancak, bu şehrin
 (Mekke'nin) Rabbine -ki O burayı
 dokunulmaz kılmıştır- kulluk etmekle
 emrolundum. Her şey O'na aittir. Bana
 Müslümanlardan olmam ve Kur'an'ı
 okumam emredildi. Artık kim doğru
 yola gelirse, yalnız kendisi için gelmiş
 olur; kim de saparsa ona de ki: Ben
 sadece uyarıcılardanım.

Neml, 27/91-92

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خَفَتْ
عَلَيْهِ فَالْقَبِيهِ فِي السِّمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا
رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ●

Mûsâ'nın anasına; onu emzir,
kendisine zarar geleceğinden
endişelendiğinde onu denize (Nil
nehrine) bırakıver, hiç korkup
kaygılanma, çünkü biz onu sana geri
vereceğiz ve onu peygamberlerden biri
yapacağız, diye bildirdik.

Kasas, 28/7

Mushaf sayfa no: 385

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 16. sayfa

ALLAH, PEYGAMBERLERİNİ KORUR.

BİLGİ:

Mısır kralı Firavun, güç ve iktidarına güvenerek halkı üzerinde büyüklük taslamaya başlamıştı. Öyle ki, zamanla halkına zulmeder hâle gelmişti. Özellikle İsrailoğullarının güçlenerek kendisi için tehlike oluşturacakları korkusuyla onların erkek çocuklarını öldürmeye başlamıştı. Hz. Mûsâ işte böyle bir zamanda dünyaya geldi. Yüce Allah, Hz. Mûsâ için endişe eden annesine, korkmamasını söylemiş, çocuğunu Nil nehrine bırakmasını tavsiye etmiş, onu kurtaracağını ve peygamber yapacağını bildirmiştir.

MESAJ:

1. Allah, peygamberlerin yardımcısıdır.
2. Kendisine inanıp güvenenlere Allah yardım eder.

KELİME DAĞARCIĞI:

Vahiy: Gizlice söylemek, işaret etmek, bildirmek; Allah'ın peygamberlerle ilişim kurması.

Mürselîn: Yüce Allah'ın peygamber olarak gönderdiği kimseler.

Mushaf sayfa no: 386

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 15. sayfa

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا

لِلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٨٩﴾

Mûsâ: Rabbim! Bana lütfettiğin
nimetlere andolsun ki, artık suçlulara
(ve suça itenlere) asla arka
çıkmayacağım, dedi.

Kasas, 28/17

MÜSLÜMAN, SUÇLULARA YARDIM ETMEZ.

BİLGİ:

Hz. Mûsâ, bir gün şehirde dolaşırken iki kişinin kavga ettiğini görür. Bunlardan bir tanesi Hz. Mûsâ'nın kavmindendir ve bu zat ondan yardım ister. Hz. Mûsâ ise, bu kişinin güçsüz olduğunu düşünerek ona yardım eder. Karşındaki kişiye de bir yumruk vurarak ölümüne neden olur. Ancak, daha sonra kendi kavminden olan kişinin suçlu olduğunu anlayarak, bir daha suçlu ve günahkârlara arka çıkmayacağına dair Yüce Allah'a söz verir.

MESAJ:

1. Mümin, kendisine verilen nimetlerin değerini bilir ve bu nimetleri vereni unutmaz.
2. Müslüman, bile bile, suçlu ve günahkârların yanında yer almaz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Rabbi: Ey Rabbim, Ey Allah'ım!

Mücrim: Suçlu, günahkâr, inkârcı.

فَسَفَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي
لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ●

Bunun üzerine Mûsâ, onların hayvanlarını sulayıverdi. Sonra gölgeye çekilip, “Ey rabbim! Bana lütfedeceğin her türlü hayra muhtacım!” diye niyazda bulundu.

Kasas, 28/24

Mushaf sayfa no: 387

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 14. sayfa

YARDIMSEVER PEYGAMBER: HZ. MÛSÂ

BİLGİ:

Hz. Mûsâ, Firavun'un kendisine zarar vermesinden endişe ediyordu. Bu yüzden, yaşadığı beldeyi terk ederek Medyen'e doğru yola çıktı. Yolda hayvanlarını sulamak için sıra bekleyen iki kadınla karşılaştı ve yaşlı bir babaları olan bu kadınlara yardım ederek hayvanlarını suladı. Daha sonra da bir kenara çekilerek Yüce Allah'ın lütuf ve ihsanını istedi. Sonrasında ise bu kadınların babası, Hz. Mûsâ'nın iyiliğini karşılıksız bırakmadı. Ayetin sonunda yer alan dua, her türlü hayırlı işi Allah'tan istemek için okunabilecek bir duadır.

MESAJ:

1. Müslüman, muhtaç olanlara yardım eder.
2. Bize yapılan iyilik ve yardımları karşılıksız bırakmamak bir erdemdir.
3. İnsan olarak Rabbimizin yardım ve inayetine her zaman muhtaç olduğumuzu unutmamalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Zıll: Gölge.

Hayır: İyî, güzel, faydalı; mal, mülk.

Mushaf sayfa no: 388

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 13. sayfa

قَالَ سَنَسُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا أَنْتُمَا وَمَنْ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿٣٩٣﴾

Allah şöyle buyurdu: “Seni kardeşinle destekleyeceğiz ve size öyle bir kudret vereceğiz ki, âyetlerimiz (mucize yardımlarımız) sayesinde onlar size erişemeyecekler. Siz ve size tâbi olanlar üstün geleceksiniz.

Kasas, 28/35

İKİ KARDEŞ PEYGAMBER: HZ. MÛSÂ VE HZ. HÂRÛN

BİLGİ:

Mısır kralı Firavun yeryüzünde büyüklük taslamış ve halkına zulmeder hâle gelmişti. Yüce Allah, Firavun'un doğru yolu bulması ve sadece kendisine iman etmesi için Hz. Mûsâ'yı peygamber olarak görevlendirdi. Hz. Mûsâ, Firavun'un kendisini öldüreceğinden endişe etti ve kendisinden daha düzgün konuşan kardeşi Hârûn'u da beraberinde yardımcı olarak göndermesini Yüce Allah'tan talep etti. Allah (c.c.), onun bu isteğini kabul etti ve mucizeleriyle kendilerini destekleyeceğini de bildirdi.

MESAJ:

1. Allah, inananların yardımcısıdır.
2. Allah'a iman edenler O'nun yardımı sayesinde üstün gelirler.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sultân: Güçlü delil; yetki; hükümdar, yönetici.

Âyet: Mucize, alamet, delil; Kur'an'ın sûrelerini oluşturan cümleler.

وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ
عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ

● الظَّالِمُونَ

Mûsâ dedi ki: “Kendi katından kimin
hidayet getirdiğini ve bu ülkede
sonunda kimin kalacağını en iyi bilen
rabbimdir. Muhakkak ki zalimler
kurtulamaz.”

Kasas, 28/37

Mushaf sayfa no: 389

Hafızlık sayfa no: 20. cüz/12. sayfa

FİRAVUN VE ADAMLARININ SONU

BİLGİ:

Hz. Mûsâ, Allah'ın emri gereği Firavun ve adamlarını uyarmak ve onları Allah'a imana davet etmek üzere gider. Ama onlar Hz. Mûsâ'ya karşı çıkarlar. Firavun, Hz. Mûsâ'dan mucize ister. Bunun üzerine Hz. Mûsâ sihirli asası ile Firavun'un sihirbazlarını alt eder. Bu mucizeye rağmen Hz. Mûsâ'yı sihirbaz olmakla suçlarlar ve söyledikleri hakikatleri de kabul etmezler. Kendilerinin ve atalarının doğru yolda olduklarını iddia ederler. Hz. Mûsâ ise, kimin doğru yolda olduğunu en iyi Yüce Allah'ın bileceğini ifade eder.

MESAJ:

1. Güzel son, inananların olacaktır.
2. İnkârcılar ve zalimler için kötü bir son vardır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hüdâ: Hidayet, kurtuluş; Kur'an'ın diğer bir ismi.

Âkıbet: Bir işin sonucu, karşılık, ceza veya mükâfat.

Zâlim: Zulmeden; âdil davranmayan; inkârcı; günahkâr.

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ

مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ •

De ki: “Eğer doğru söyleyenler iseniz, Allah katından, doğruya bu ikisinden (Tevrat ve Kur’an’dan) daha çok ulaştırın bir kitap getirin de, ben ona uyayım.”

Kasas, 28/49

Mushaf sayfa no: 390

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 11. sayfa

EN DOĞRUYU GÖSTEREN REHBERLER: İLAHÎ KİTAPLAR

BİLGİ:

Hz. Muhammed, müşriklere Kur’an’a tabi olmalarını söyleyince onlar Kur’an’ın hükümlerine karşı çıktılar. Hz. Peygamber’e verilen kitabın Hz. Mûsâ’ya verilen kitaba benzemesi gerektiğini iddia ettiler. Ancak, daha önce Hz. Mûsâ’ya verilen kitabı da inkâr etmişler ve ‘bunlar birbirini destekleyen sihirdir’ demişlerdi. Oysa Allah katından gönderilmiş olan ilahî kitapların bozulmamış hâlleri, en doğruyu gösteren hidayet kaynaklarıdır. Ancak Kur’an-ı Kerim dışındaki diğer ilahî kitaplar zaman içerisinde tahrif edilmiştir. Kur’an-ı Kerim ise hiçbir zaman herhangi bir değişikliğe uğramayacaktır. Dolayısıyla, ona iman etmek ve tâbi olmak gerekir.

MESAJ:

1. İlahî kitaplar insanları kurtuluşa götürür.
2. Kitaplara iman, Allah’a imanın bir gereğidir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Sâdık: Dürüst ve güvenilir; söz ve davranışlarında doğru olan, verdiği sözü tutan.

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا
أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
لَا تَتَّبِعِ الْجَاهِلِينَ ●

Onlar, boş söz işittikleri zaman ondan
yüz çevirirler ve, “Bizim işlerimiz bize,
sizin işleriniz size. Size selam olsun.
Biz kendini bilmezleri (arkadaş
edinmek) istemeyiz.” derler.

Kasas, 28/55

Mushaf sayfa no: 391

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 10. sayfa

KÖTÜLÜĞE KÖTÜLÜKLE KARŞILIK VERMEMEK

BİLGİ:

Müslüman, hem dünyasını hem ahiretini kurtarmak için gayret eden kişidir. Bu yüzden faydasız ve boş şeylerle vakit kaybetmez. Kendisine söylenen kötü sözlere aynı şekilde karşılık vermez. Dahası, kötülüğe iyilikle karşılık vermeye çalışır. Herkesin, kendi yaptığı iyilik ve kötülükten sorumlu olduğunu bilir. Kendisine sataşan cahillerden de uzak durur. Edep ve vakar ile onların yanından uzaklaşır.

MESAJ:

“Kişinin mâlâya'nî'yi (yararsız şeyleri) terk etmesi, Müslümanlığının güzel oluşun-
dandır.” (Tirmizî, “Zühd”, 11)

KELİME DAĞARCIĞI:

Lağv: Düşünülmeden söylenen boş söz.

Selam: Sağlık ve esenlik dilemek; hastalık, ayıp ve kusurlardan uzak olmak; esenlik ve huzur veren anlamında Allah'ın isimlerinden birisi.

Câhil: Bilgisiz; kaba ve sert davranışlı.

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ
وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٢٢﴾

İşte O, Allah'tır. O'ndan başka ilah yoktur. Önünde de sonunda da hamd O'nundur, hüküm O'nundur. Ve ancak O'na döndürüleceksiniz.

Kasas, 28/70

Mushaf sayfa no: 392

Hafızlık sayfa no: 20. cüz/9. sayfa

TEK VE GERÇEK İLAH: HZ. ALLAH

BİLGİ:

İnsanlar zamanla bir olan Allah'ı unutarak başka varlıkları da ilah olarak kabul etmeye başlamışlardır. Dünya hayatı son bulup ahirette gerçeklerle yüzleştiklerinde ise yaptıkları yanlışın farkına varacaklardır. Ancak, artık iş işten geçmiş olacaktır. İnsanların sorumluluğu, dünyada iken Allah'ın varlığını ve birliğini kabul etmek, verdiği nimetlerden dolayı kendisine şükretmektir. Çünkü sonunda dönüş Allah'a olacaktır ve Allah insanlar arasında adaletiyle hükmedecektir.

MESAJ:

1. Verdiği nimetler için Allah'a şükretmeliyiz.
2. Herkes sonunda Allah'a (c.c.) dönecek ve yaptıklarıyla ilgili hüküm verilecektir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Hamd: Allah'a yönelik övgü ve şükür.

Ahiret: Son, son gün, ölümle başlayacak olan sonsuz hayat.

Hüküm: İlim, derin anlayış, hâkimiyet, karar ve yargı.

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ
نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ
إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا
يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ●

Allah'ın sana verdiğinden (O'nun
yolunda harcayarak) ahiret yurdunu
iste; ama dünyadan da nasibini
unutma. Allah sana ihsan ettiği gibi,
sen de (insanlara) iyilik et.
Yeryüzünde bozgunculuğu arzulama.
Şüphesiz ki Allah, bozguncuları
sevmez.

Kasas, 28/77

Mushaf sayfa no: 393

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 8. sayfa

DÜNYA VE AHİRET DENGESİ

BİLGİ:

Hz. Mûsâ'nın kavminde Kârun diye birisi vardı. Allah ona büyük bir zenginlik vermişti Ancak Kârun zamanla hırsı ve kibri yüzünden doğru yoldan sapmıştı. Çevresindekiler ona zenginliğiyle şımarmamasını ve insanlara yardım etmesini tavsiye ettiler. Çünkü aslolan dünya hayatı değil, sonsuz olan ahiret hayatıdır. Dünya ise ahireti kazanmak için bir araçtır. Bu yüzden dünya ve ahiret arasında bir denge kurulmalıdır. İnsan, dünyaya kapılıp ahiret hayatını unutmamalı, doğru yoldan ayrılmamalıdır.

MESAJ:

1. "Akıllı kişi kendini hesaba çeken ve ölümden sonrası için çalışandır." (İbn Mâce, Zühd, 31)
2. Nimetlerden meşru şekilde yararlanmak gerekir.
3. Dünya ahiretin tarlasıdır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Dâru'l-âhira: Son yurt, ahiret yurdu.

Nasib: Allah'ın takdir ettiği şey; pay, hisse.

Fesad: Bozulma, doğruluktan sapma, zulüm.

Mushaf sayfa no: 394

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 7. sayfa

İYİLİK YAPAN İYİLİK BULUR.

BİLGİ:

Allah bizi en güzel şekilde yaratmıştır. Doğruyu bulabilmemiz için gerekli olan şeyleri bize tanıtmış, neleri yapip neleri yapmayacağımızı bildirmiştir. İyi işlerin karşılığını fazlasıyla vereceğini va'detmiştir. Nefsine uyarak bir yanlış yapana ise sadece yaptığı yanlışın karşılığını/cezasını vereceğini bildirmiştir. İşte bu, merhameti sonsuz olan rabbimizin bize karşı lütfunun ne kadar bol olduğunun göstergesidir.

MESAJ:

“Allah buyurur ki: Kim bir hayırla gelirse, ona bu hayrın on misli vardır. Fazlasını da veririm. Kim de bir kötülükle gelirse, onun cezası o kötülük kadardır. Yahut affederim.” (Müslim, Zikir, 22)

KELİME DAĞARCIĞI:

Hasene [çoğul: hasenât]: Her türlü maddî ve manevî iyilik; güzel davranış.
 Seyyie [çoğul: seyyiât]: Kötü ve çirkin olan şey; günah.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ
 بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا
 مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٠٠﴾

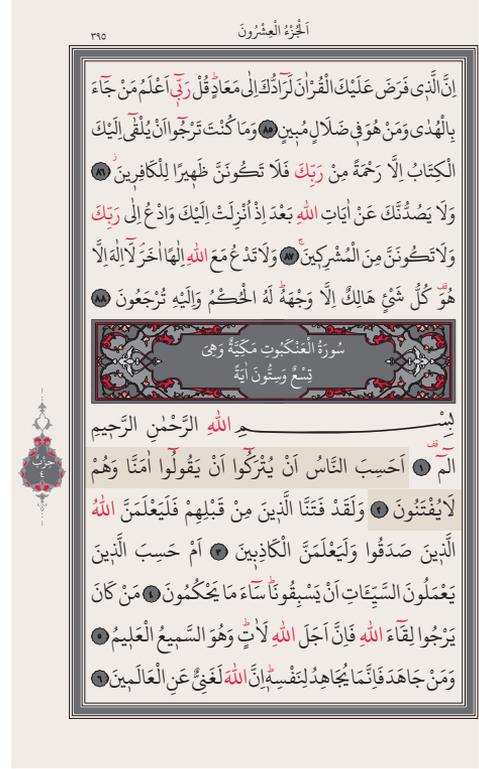
Kim bir iyilik getirirse ona bundan daha hayırlı karşılık vardır. Kim bir kötülük getirirse, o kötülükleri işleyenler, ancak yaptıkları kadar ceza görürler.

Kasas, 28/84

أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ●

İnsanlar, denenip sınavdan geçirilmeden, sadece “İman ettik” demekle bırakılacaklarını mı sanıyorlar?

Ankebût, 29/2

Mushaf sayfa no: 395

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 6. sayfa

İMAN SORUMLULUK GEREKTİRİR.

BİLGİ:

İnsanın en önemli sorumluluğu Allah'a iman etmektir. “İman ettim” demek Allah'a imanın sözle ifadesidir. Aslolan ise kalbimizle de Allah'a teslim olmaktır. Ancak iman tek başına yeterli değildir. Allah'a iman etmek birtakım sorumlulukları taşımaya gerektirir. Hz. Peygamber'e ve Allah'a iman eden ilk Müslümanlar, inkârcılar tarafından türlü işkencelere tabi tutulmuşlar ve hicret etmek zorunda kalmışlardır. Pek çoğu da şehit edilmiştir. Diğer peygamberlerin ümmetleri de aynı şekilde inkârcılar tarafından işkence ve eziyetlere uğramışlardır. Bizler de karşılaştığımız sıkıntı ve zorluklara sabredip bunların birer imtihan vesilesi olduğunu unutmamalıyız.

MESAJ:

Dinî değerlerimiz uğruna fedakârlık yapmaktan kaçınmamalıyız.

KELİME DAĞARCIĞI:

Âmennâ: İnanmış, iman ettik, tasdik ettik.

Mushaf sayfa no: 396

Hafızlık sayfa no: 20. cüz/5. sayfa

ÖNCE İMAN SONRA İTAAT

BİLGİ:

Hz. Peygamber'den önce Mekke halkı son derece kötü bir hayat yaşıyor ve putlara tapıyordu. Hz. Peygamber, onları sadece bir olan Allah'a iman etmeye çağırırdı. Bu çağırışı kabul ederek Müslüman olan gençlerden bazılarının anne babaları çocuklarını imanlarından vazgeçirmek için baskı yaptılar. Anne babaya itaat etmek Kur'an'da emredilen bir husustur. Ancak bu itaat, doğru ve güzel olan şeylerdedir. Allah'a isyan etmek ve O'nun emirlerine karşı gelmek gibi şeylerde anne babaya itaat edilmez. Çünkü Allah'ın emirleri anne babanın isteklerinden daha üstün ve önceliklidir.

MESAJ:

1. Allah'a (c.c.) iman her şeyden önce gelir.
2. "Allah'a isyanın söz konusu olduğu yerde kula itaat yoktur. İtaat ancak iyiliktedir." (Müslim, "İmâre", 39)

KELİME DAĞARCIĞI:

İlim: Bilgi, bilmek, anlamak.

Vâlideyn: Anne-baba.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا
إِلَىٰ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ

Biz, insana anne babasına iyi davranmasını emrettik. Ama onlar, hakkında bilgi sahibi olmadığın bir şeyi bana ortak koşman için seni zorlarlarsa onların sözüne uyma! Sonunda dönüşünüz yalnız bana olacaktır. İşte o zaman, vaktiyle yapmış olduğunuz her şeyi önünüze koyacağım.

Ankebût, 29/8

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَئِكَ
يَئِسُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ●

Allah'ın âyetlerini ve O'na kavuşmayı
inkâr edenler –işte onlar– benim
rahmetimden ümitlerini kesmişlerdir
ve onlar için acı bir azap vardır.

Ankebût, 29/23

Mushaf sayfa no: 397

Hafızlık sayfa no: 20. cüz / 4. sayfa

ALLAH'IN RAHMETİNDEN ÜMİT KESENLER: İNKÂRCILAR

BİLGİ:

Allah insanları yaratmış, gönderdiği peygamberler ve kitaplarla gerçekleri öğretilmiştir. Ancak, peygamberlerin kavimlerinden inkârcılar da çıkmıştır. Bunlar, peygamberleri yalanlamışlar, onların getirdiği ayetleri ve öldükten sonra tekrar dirilmeyi inkâr etmişlerdir. Oysa insan birazcık düşünse, çevresine bir göz atsa, Allah'ın her şeyi yarattığı gibi öldükten sonra yeniden diriltmeye de gücü yeteceğini anlayacaktır. Ahiret hayatını inkâr edenler Allah'ın bağışlamasından da ümitlerini kesmişlerdir. Böylece azabı da hak etmişlerdir.

MESAJ:

1. Ahiret hayatı gerçektir.
2. Müslüman, Allah'ın rahmetinden ümit kesmez. Allah'ın rahmetinden ancak kâfirler ümidini keser.

KELİME DAĞARCIĞI:

Rahmet: Acılamak, korumak, affetmek, nimet vermek.

Azâb: Allah'a karşı gelenlere verilen ilahî ceza.

Elîm: Acı veren, çetin azap.

Mushaf sayfa no: 398

Hafızlık sayfa no: 20. cüz/3. sayfa

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ •

Lût, "Şu ahlakı bozan topluluğa karşı bana yardım et rabbim!" diye dua etti.

Ankebût, 29/30

İNANANLARIN YARDIMCISI: HZ. ALLAH

BİLGİ:

Hz. Lut'un kavmi doğru yoldan ayrılmış ve Allah'ın yasak kıldığı şeyleri yapar hâle gelmişti. Allah (c.c.), Hz. Lut'u onlara peygamber olarak gönderdi. Lut (a.s.), onları yaptıkları çirkin işleri terk etmeye çağırdı. Ancak onlar, bunu kabul etmedikleri gibi onu yalancılıkla suçladılar. Doğru söylediğini ispat etmek için kendilerine Allah'ın azabını getirmesini istediler. Kavminin bu tutumu karşısında Hz. Lut, Allah'a yönelerek kendisine yardım etmesi için dua etmiştir. Neticede Yüce Allah, Hz. Lut ve ona iman edenleri kurtarmış, çirkin işler yapan o kavmi ise yok etmiştir.

MESAJ:

1. Allah, kötülüğe razı gelmez.
2. Allah'ın yardım ve inayeti inananlarla beraberdir.
3. Zorluklar karşısında yardım etmesi için Allah'a dua etmeliyiz.

KELİME DAĞARCIĞI:

Kavim: İnsan topluluğu, millet.

Müfsid: Bozan, mahveden; doğru yoldan sapan.

قف

وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِينِهِمْ

وَرَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانَ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ

السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ۝

Âd ve Semud'u da (helâk ettik).
Onların durumlarını meskenlerinin
kalıntıları size apaçık gösteriyor.
Şeytan onlara, (kötü) işlerini güzel
gösterip kendilerini doğru yoldan
saptırmıştı; oysa gerçeği görme
yeteneğine de sahiplerdi.

Ankebü't, 29/38

Mushaf sayfa no: 399

Hafızlık sayfa no: 20. cüz./2. sayfa

KÖTÜLÜKLERİ GÜZEL GÖSTEREN DÜŞMAN: ŞEYTAN

BİLGİ:

Âd ve Semud kavimleri iki Arap kavmi idi. Âd kavmi Yemen'de, Semud kavmi ise Mekke yakınlarında yaşıyordu. Yüce Allah, Âd kavmine Hz. Hud'u, Semud kavmine ise Hz. Sâlih'i peygamber olarak göndermişti. Diğer inkârcı kavimler gibi bu iki kavim de peygamberlerini yalanlamışlar ve yaptıkları yanlışlardan vazgeçmek istememişlerdir. Allah, kendilerine düşünme ve gerçeği bulabilme yeteneği verdiği hâlde, şeytanın vesveselerine kapılarak gerçekleri görmekten uzaklaşmışlardır. Sonunda diğer inkârcı toplumlar gibi helak edilmişlerdir.

MESAJ:

1. Şeytan kötü şeyleri süsleyerek güzel gösterir.
2. Allah Teâla, bizlere doğruyu bulabilmek için akıl ve basiret vermiştir.

KELİME DAĞARCIĞI:

Mesâkin: Meskenler, evler, konaklama yerleri, sürekli yerleşim yerleri.

Sebil: Yol; çözüm; kurtuluş.

Mushaf sayfa no: 400

Hafızlık sayfa no: 20. cüz/1. sayfa

MÜMINİN MİRACI: NAMAZ

BİLGİ:

Müslüman namaz kılariken her türlü kötülükten ve yasak şeylerden uzak duracağı gibi hakkını vererek kıldığı namaz onu namaz dışında da kötü davranışlardan koruyacaktır. Çünkü namaz miracdır, Allah'ın huzuruna varmaktır. Günde beş defa tekrarlanan bu buluşmaya rağmen bir mümin nasıl kolayca günah işleyebilir? Eğer böyle olmuyor, namaz bizi Allah'ın yasakladığı şeyleri yapmaktan alıkoymuyorsa o zaman namazlarımızı huşû ile kılmıyoruz, demektir. Oysa kurtuluşa erecek olan müminlerin özelliklerinden biri de namazlarını huşû ile kılmalarıdır. Namazda ve namaz dışında daima Allah'ı hatırlamak ne güzeldir.

MESAJ:

1. Namaz kılanlar hak hukuk gözetir, edep ve ahlak kurallarına uyar.
2. Huzurda durmayı ifade eden namaz, bize her zaman ilahî huzurda olduğumuzu ve Allah'ın bizi görüp gözettiği bilincini kazandırır.

KELİME DAĞARCIĞI:

Fahşâ/Fuḫşiyat: Çirkin, ahlaka aykırı, günah.
Münker: Çirkin, kötü, yadırganan.

أَتَى مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ
إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ●

Sana vahyedilen Kitab'ı oku ve namazı
kıl. Muhakkak ki namaz,
hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoymaz.
Allah'ı anmak elbette (ibadetlerin) en
büyüğüdür. Allah, yaptıklarınızı bilir.

Ankebut, 29/45

the same time, the authors also note that the model is not able to capture the full range of variability in the data.

There are several reasons for this. First, the model is based on a simplified representation of the system, and it is possible that there are important processes that are not included in the model. Second, the model is based on a limited set of data, and it is possible that there are important patterns in the data that are not captured by the model. Third, the model is based on a set of assumptions that may not be valid in all cases. For example, the model assumes that the system is stationary, and it is possible that there are important changes in the system over time that are not captured by the model.

Despite these limitations, the model provides a useful framework for understanding the system and for identifying areas for further research. In particular, the model highlights the importance of the interaction between the different components of the system, and it provides a clear picture of the overall behavior of the system.

In conclusion, the model provides a useful framework for understanding the system and for identifying areas for further research. In particular, the model highlights the importance of the interaction between the different components of the system, and it provides a clear picture of the overall behavior of the system.

The authors would like to thank the following people for their helpful comments: [names]. This work was supported by the following grants: [grant numbers].

The authors would like to thank the following people for their helpful comments: [names]. This work was supported by the following grants: [grant numbers].

The authors would like to thank the following people for their helpful comments: [names]. This work was supported by the following grants: [grant numbers].

The authors would like to thank the following people for their helpful comments: [names]. This work was supported by the following grants: [grant numbers].

The authors would like to thank the following people for their helpful comments: [names]. This work was supported by the following grants: [grant numbers].

The authors would like to thank the following people for their helpful comments: [names]. This work was supported by the following grants: [grant numbers].